

Restaurant Supply (Wholesaler)

ਉੱਚ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ, ਪਤੀਲੇ, ਕੁੱਕਵੇਅਰ, ਸਰਵਵੇਅਰ, ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਜੂਸਰ, ਐਸਪਰੈਸੋ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

1125 Howard Street, Elk Grove Village, IL 60007

Ph: 847-979-5970, 847-979-5990.

847-228-0150, pragint@aol.com

Prag International
Ravi Kapoor (CEO)

Regal Jewels

773-262-4377 www.RegalJewels.com

FEBRUARY WIN GOLD CHAIN
EVERY PURCHASE, BIG OR SMALL, WILL QUALIFY AS AN ENTRY INTO THE RAFFLE!

22KT 24KT

773-262-4377 2625 W. Devon Ave. Chicago, IL 60659 773-517-0574

Buying/Selling in Michigan

All types of Residential & Commercial properties. Gas Stations, Liquor Stores, Hotels, Plazas, Truck Terminals etc.

Raj S. Shergill (Broker)
5820 N Canton Center Rd, Suite 145
734-751-4455 (Cell)
Rajsshergill@yahoo.com

Twenty-Fifth Year of Publication

ਮਿਡਵੇਸਟ ਐਡੀਸ਼ਨ

Price 50¢

Email: punjabtimes1@gmail.com

ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਅਤੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ

www.punjabtimesusa.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 26, Issue 20; May 17, 2025

20451 N. Plum Grove Rd., Palatine, IL 60074

Ph: 847-359-0746, Fax: 847-705-9388

ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬੰਬ 'ਤੇ ਬਲੈਕਮੇਲਿੰਗ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ: ਮੋਦੀ

ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਜੰਗ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ: ਟਰੰਪ

‘ਕਸ਼ਮੀਰ ਬਾਰੇ ਨਾ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ’

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਖਾਰਜ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੰਧੂਰ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੜਾਈ 'ਚ ਇਕ ਨਵੀਂ ਲਕੀਰ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਾਲੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਂ ਸੰਬੰਧਨ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਵੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਮੂੰਹਤੋਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਹੁਣ ਨਿਊਕਲੀਅਰ ਬਲੈਕਮੇਲਿੰਗ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੰਧੂਰ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ ਦੱਸਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਰਗਰਮੀ ਤੇ ਫ਼ੌਜੀ ਹਿਮਾਕਤ ਨਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਹੀ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੰਧੂਰ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਰ ਕਦਮ ਨੂੰ ਇਸ ਕਸੌਟੀ 'ਤੇ ਮਾਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸੀਜ਼ਫਾਇਰ ਲਈ ਸਿਹਰਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਲਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਵੀ ਸੀ ਤੇ ਦੇਸ਼

‘ਚ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਰਹੇ ਸਿਆਸੀ ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ। ਪਹਿਲਗਾਮ 'ਚ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧਰਮ ਪੁੱਛ ਕੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦਾ ਸਿੰਧੂਰ ਉਜਾੜਿਆ ਸੀ, ਇਸੇ ਲਈ ਭਾਰਤ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰਸ ਉਜਾੜ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਤੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਕੈਂਪਾਂ ਨੂੰ ਖੰਡਰ 'ਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ 9/11 ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਲੰਡਨ ਦੇ ਟਿਊਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜੋੜੇ। ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਪਹਿਲਗਾਮ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਹਾਰ 'ਚ ਇਕ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗੀ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਪਨੇ 'ਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੱਚ ਕਰ ਕੇ ਦਿਖਾਇਆ। ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਇਹ ਆਕਾ ਜਿਹੜੇ ਪਿਛਲੇ ਢਾਈ-ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਝਟਕੇ 'ਚ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਸੁਪਨੇ 'ਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਏਨਾ ਵੱਡਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਕਜੁੱਟ ਭਾਰਤ ਨੇ ਫ਼ੌਲੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰ ਕੇ ਦਿਖਾਇਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਤੇ ਹਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਜਾਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਭੈਣਾਂ, ਬੇਟੀਆਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਸਿੰਧੂਰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਅੰਜਾਮ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 4 'ਤੇ)

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਪਿਛਲੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇ ਵਾਰ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜੰਗਬੰਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰਵਾਇਆ। ਹੁਣ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੇਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਰਮਾਣੂ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੱਧਸਥਤਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੰਧੂਰ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਤਣਾਅ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਨੀਤੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਸ੍ਰੋਤ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਫ਼ੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪਸ਼ਤ ਹੋ ਕੇ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੋਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਜੰਗਬੰਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ- ‘ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਘਟੀ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਹੈ। ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਵੱਡੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਾਈ ਜੰਗਬੰਦੀ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 4 'ਤੇ)

ਘਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ

Buying or Selling Home?

Contact **PRADEEP SINGH**

COLDWELL BANKER REALTY

847-322-5832

ishowhomes@yahoo.com

1501 E Woodfield Rd Ste 113E, Schaumburg 60173

India Palace Restaurant And Banquet Hall

Best Price Wholesale
Ph: 630-400-0996
Lakhvir S. Johal
Ph: 317-709-7800

Restaurant-Fine Indian Cuisine
(Ph: 317-298-0773)

Banquet Hall Available Up to 550 People
Amber Carmel Ph: 317-580-0828

Amber Indianapolis Ph: 317-578-4400

Royal, Indianapolis, 317-893-2633

Desi Bazar Grocery Store Restaurant, Ph: 317-888-2040

Desi Bazar Indianapolis, Ph: 317-709-7800

Singh Auto Group

3983 ST RD 38E
Lafayette, IN 47905
Ph: 765-607-1300

www.singhautosgroup.com

University Motors

3312 Klondike Rd, West Lafayette, IN 47906
Ph: 765-497-1100

www.universitymotors1.com

Serving Indian American community over 30 years in Midwest for their auto needs.

ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਡੀ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ:
Jaspal S. Ghotra: 765-337-5151

Bhaura Transport LLC
Noblesville, IN

ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

*ਵੈਲਿਡ ਸੀ ਡੀ ਐਲ ਏ ਲਾਈਸੈਂਸ
*ਘੱਟੋ ਘੱਟ 2 ਸਾਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ
*ਖਾਲੀ ਅਤੇ ਲੋਡ ਸਮੇਤ ਮੀਲ .55 ਸੈਂਟ
*ਸਾਈਨ ਐਨ ਬੋਨਸ
*ਹਰ ਵੀਕਐਂਡ 'ਤੇ ਪੱਕਾ ਘਰ
*ਡਾਇਰੈਕਟ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
*ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ ਮੀਲ 3000 ਤੋਂ 4000
*ਪ੍ਰੀ-ਪਾਸ, ਈ ਜੀ ਪਾਸ ਅਤੇ ਫਿਊਲ ਕਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ
*ਇੰਡੀਆਨਾ, ਨਿਊ ਜਰਸੀ, ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਅਤੇ ਪੈਨਸਿਲਵੇਨੀਆ ਦੇ ਪੱਕੇ ਲੋਡ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ
ਫੋਨ: 317-403-0493

Regal Jewels

773-262-4377 www.RegalJewels.com

LITTLE INDIA CHICAGO
2625 W. Devon Ave. Chicago, IL 60659
www.RegalJewels.com
PH: 773-262-4377 WA: 773-517-0574

ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਸਿੰਪੋਜ਼ੀਅਮ 2025: ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼

ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਸਿਨਸਿਨੈਟੀ (ਸਮੀਪ ਸਿੰਘ ਗੁਮਟਾਲਾ): ਇਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਅਲਾਇੰਸ ਆਫ ਨਾਰਥ ਅਮਰੀਕਾ (ਸਿਆਨਾ) ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ

ਸਿੱਖ ਗੁਮਟਾਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਇਹ ਵਿਲੱਖਣ ਮੌਕਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ, ਗੁਰਮਤਿ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਦਾ ਕੰਮ

ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਜਨਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਸਿੰਪੋਜ਼ੀਅਮ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ 5 ਤੋਂ 7 ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸਾਲ ਪਹਿਲੇ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ 'ਸਾਕਾ ਚਮਕੌਰ', ਦੂਜੇ ਨੂੰ 'ਸਿੱਖ ਸਾਖੀਜ਼', ਤੀਜੇ ਨੂੰ 'ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਚੋਣਵੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ' ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਨੂੰ 'ਦ ਮੈਸੇਜ ਆਫ ਗੁਰਬਾਣੀ' ਪੁਸਤਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਹਰ ਸਾਲ ਵਾਂਗ ਸਿੰਪੋਜ਼ੀਅਮ ਦੀ ਅਰੰਭਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਅਰਦਾਸ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਲੈ ਕੇ ਹੋਈ।

ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੱਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਨੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਮਾਪਿਆਂ, ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਅੱਜ ਵੱਡੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ, ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਜੇਤੂ ਹਨ।'

ਸੇਵਾਦਾਰ ਅਸੀਸ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਸਿੰਪੋਜ਼ੀਅਮ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਲਾਸਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ, ਭਾਸ਼ਣ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਦੇਣ ਸੰਬੰਧੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਗਮ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹਰੇਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਰਾਹੀਂ ਸਾਫ਼ ਝਲਕ ਰਹੀ ਸੀ।'

ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਾਲ ਸਿਨਸਿਨੈਟੀ ਤੋਂ ਜੇਤੂ ਅੱਠ ਬੱਚੇ, ਓਹਾਇਓ ਅਤੇ ਪੈਨਸਲਵੇਨੀਆ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਜੇਤੂਆਂ ਨਾਲ ਕਲੀਵਲੈਂਡ ਵਿਖੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣਗੇ।

ਇਸ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ ਮੌਕੇ ਮਰਹੂਮ ਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ, ਕਾਲਜ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਕੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਏ ਬੀਤੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਐਂਟੀ ਡਰੋਨ ਸਿਸਟਮ ਲਗਾਏਗੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਸੂਬੇ ਦੀ 532 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਰਹੱਦ

'ਤੇ ਐਂਟੀ ਡਰੋਨ ਸਿਸਟਮ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬੈਠਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਲਏ ਗਏ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਸਰਹੱਦ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵੀ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਖੇਤਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਮਰਥਕ ਨਾਰਕੇ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਡਰੋਨ ਰਾਹੀਂ ਨਸ਼ਾ ਤੇ ਹਥਿਆਰ ਭੇਜ ਕੇ ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਹੀਂ ਚਲਣਗੀਆਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨਸ਼ਾ ਖ਼ਤਮ ਕਰਕੇ ਰਹੇਗੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਆਪਣੀ 532 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ 9 ਐਂਟੀ ਡਰੋਨ ਸਿਸਟਮ ਲਗਾਏਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਡਰੋਨ ਰਾਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਤਸਕਰੀ 'ਤੇ ਸਿਕੱਜਾ ਕਸਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 51.41 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਾਲਾਨਾ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਸਿੰਪੋਜ਼ੀਅਮ 2025 ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਪੱਧਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਸਿਨਸਿਨੈਟੀ ਅਤੇ ਡੇਟਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸਮੀਪ

ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਸਿੰਪੋਜ਼ੀਅਮ ਵਿਚ 6 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 22 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੇ 28 ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜ ਗਰੁੱਪਾਂ

ਇੰਡੀਅਨਐਪੋਲਿਸ ਵਿਚ ਪਾਰਕਿੰਗ ਅਤੇ ਸੈਲਫ ਸਟੋਰੇਜ

Indianapolis, IN

Yard Address: 10318 Pendleton Pike, Indianapolis, IN 46236

Semiyard

Parking & Self-Storage Available

Download Semiyard App & Book

916 755 0085

Mobile & Text:

916 610 0033

SCAN ME !

24/7 Access & Support

PARK MONTHLY!

\$125

\$125

\$125

\$125

\$200

ਲੀਹ 'ਤੇ ਪਰਤਣ ਲੱਗਾ ਪੰਜਾਬ

ਜਲੰਧਰ: ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪਟੜੀ 'ਤੇ ਪਰਤਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ-ਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਰਤ ਆਏ ਹਨ। ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਜ਼ਿੰਬੇਬਾਈ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਸਾਥੇ ਹੇਠ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ੁੱਧ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਹੈ। ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਡੂੰਘੀ ਚਿੰਤਾ ਵਿਚ ਸਨ ਪਰ ਸ਼ਾਮ ਸਮੇਂ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਰੌਣਕ ਪਰਤ ਆਈ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਆਉਟ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿੰਬੇ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਰਾਤ ਦੇ ਘੁੱਪ ਹਨੂਰੇ 'ਚ ਗੁਆਚ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ ਮੁੜ ਜਗਮਾਉਣ ਲੱਗੇ ਹਨ।

ਸੀ. ਸੀ. ਟੀ. ਵੀ. ਕੈਮਰਿਆਂ ਤੇ ਸੋਲਰ ਲਾਈਟਾਂ ਤੋਂ ਪਰਦੇ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਟਰੀਟ ਲਾਈਟਾਂ ਵੀ ਜਗਣ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼ਾਮ ਸਮੇਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵੀ ਆਮ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਖੌਫ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੰਗ ਦੇ ਸੰਘਣੇ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਬੱਦਲਾਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਰਾਸ਼ਨ ਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਤਾਂ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਭੰਡਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸਾਮਾਨ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਜਲੰਧਰ, ਪਠਾਨਕੋਟ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ

ਲਗਾਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਡਰੋਨ ਹਮਲਿਆਂ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਡਰ ਤੇ ਸਹਿਮ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਵੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਵੀ ਅਹਿਤਿਆਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਵੀ. ਬਾਜ਼ਾਰ ਆਦਿ ਬੰਦ ਰੱਖਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨ-ਜੀਵਨ ਆਮ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਲੋਕ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ-

ਕਾਰਾਂ 'ਚ ਰੁਝ ਗਏ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਰਹੱਦੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ, ਜੋ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਘਰ-ਬਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਪਰਤਣ 'ਤੇ ਅਜੇ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ ਪਰ ਜਲਦ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲੀਹ 'ਤੇ ਪਰਤ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਗੁਰਧਾਮਾਂ, ਮੰਦਰਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਰੋਸ਼ਨੀਆਂ ਮੁੜ ਜਗਮਗ ਕਰਨ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ 51ਵਾਂ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ ਕੈਨੇਡਾ: ਕਾਰਨੀ

ਸਾਨ ਫ੍ਰਾਂਸਿਸਕੋ: ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ 51ਵਾਂ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ। ਦੋਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਦੀ ਅਹਿਮ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਏਜੰਡਾ ਇਹੀ ਸੀ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਕੈਨੇਡਾ 51ਵਾਂ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਖਾਹ-ਮਖਾਹ ਤਣਾਅ ਤੇ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਚਿਆ ਜਾਵੇ। ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਤੇ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਟਰੰਪ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਸੀ 'ਕਦੇ ਵੀ' ਨਾ ਕਹੋ 'ਸਮਾਂ ਦੱਸੋਗਾ'। ਪਰ ਉਹ ਕਾਰਨੀ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਹਾਲੇ ਤਾਂ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰਿਕ ਭਾਈਵਾਲ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਮੈਕਸੀਕੋ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਬਹੁਤ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਾਮਾਨ 'ਤੇ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਾਰਨੀ ਦੇ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਟਰੰਪ ਨੇ 'ਟਰੂਥ' ਸੋਸ਼ਲ 'ਤੇ ਇੱਕ

ਜੰਗੀ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ 'ਤੇ ਤਿੱਖਾ ਹਮਲਾ ਬੋਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਕਸਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਲੋਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਾਂਗੇ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸੱਚਾਈ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ 200 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸਬਸਿਡੀ ਕਿਉਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਫੌਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਿਉਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਹਾਲਾਂਕਿ ਓਵਲ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸਮੇਂ ਟਰੰਪ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਵਾਲਾ ਲਹਿਜ਼ਾ ਅਪਣਾਇਆ ਤੇ ਕਾਰਨੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ 'ਚ ਜਿੱਤ 'ਤੇ ਵਧਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਵਾਪਸੀ ਕਿਹਾ। ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ, ਮੈਕਸੀਕੋ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਮੁਕਤ-ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹੁਣ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਟਰੰਪ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਵਪਾਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਹੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਤਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਚਰਚਾ ਲਈ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ।

UMA TRAVELS

2541 W. Devon Ave.,
Chicago, IL 60659

For Delhi Amritsar-Bombay Ahmedabad, Hyderabad-Madras

Call For Special Sale Fares

Call: 773-338-5603

SUPER TRAVEL

847-676-9090, 773-465-5566

E-mail: supertravel2003@live.com

Lowest Fares With Excellent Service

United Airlines
British Airways

For Emergency
Call anytime at
847-436-9010

EARLY BIRD SALE!!!!

Etihad, Air India,
KLM, Lufthansa,
Delta, Qatar Airlines.

Domestic fares
available

Matrimonials

ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

Looking for a USA Citizen match for Ramdasia Sikh girl, 1988 born, 5'9", divorcee and has one child living with. She belongs to Punjab (Ludhiana). She has completed her nursing associate in India, currently working in India. Please whatApp biodata and recent picture at 262-960-7366.

19-22

US citizen Nai girl 27, 5'6" is looking for a suitable match. She has done DMD (Doctor of Dental medicine) and never married. Seeking an educated and well settled boy in the USA. Preference to same caste. Please contact at: 937-776-6474

17-20

Jatt Sikh family seeking a suitable match for their USA citizen girl 30, 5'5". Girl is working as a Dentist. Entire family is in the USA. Seeking a Doctor or engineer match from the USA. Jatt Sikh should be preferred. Please contact us at: 773-679-5664

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

Verma family seeks a compatible match for their 34 years (1991 born), 5'11" son, U.S citizen. Cast no bar. Serious enquiries only. Please Contact us at +1224-595-9926 or Email: inderjeetverma08@gmail.com

20-23

Ramgharia Sikh Turbaned boy 33, 5'8", MEng Western University Canada, Working as Senior Software Engineer in Toronto Canada, Looking for a professionally qualified girl living in Canada or US. Email: dev.kirat@gmail.com Ph +1 (313) 718-0178

19-26

ਸੈਣੀ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ, ਉਮਰ 29 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'6" Bio Tech ਵਿਚ ਮਾਸਟਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਅਤੇ Stannford University ਵਿਚ ਰਿਸਰਚ ਜੋਬ ਕਰਦੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੈਣੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਚਾਹਵਾਨ ਫੋਨ ਨੰਬਰ 510 557 6988 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

18-21

Sikh Sunaar family from Ohio seeks a comparable match from USA (Student visa/H1B) for their 24, 5' 11", US Citizen (India born) Son. He has done Bachelors degree in Computer Science/Software Development & MBA. He is non-vegetarian and does not drink or smoke. No Sibling. Father is running Trucking and Gold Business. Caste no bar. Please contact us at Phone number 513-448-8599 or E-mail at Kanwal450@gmail.com.

18-21

Seeking an educated and professional match (American citizen or Permanent Resident) for a 1992-born Punjab boy (Ramdasia and others), 5'8". Education: B.Tech, MBA (IIT Delhi), MS in Business Analytics (University of Colorado). Currently working as a Business Analyst in Chicago, USA; H1B picked recently. Belongs to a well-educated and reputed family. Caste no bar. Please contact at +91-7589242016 (WhatsApp) and +1-7204996020.

17-20

Jatt Sikh family seeking a match for their son, born in America. He is 22 years old, 6ft tall and wears a Turban. He did study in computer science and working as a Software Engineer. He has property both in America and India. Seeking a nice girl that enjoys family and lives in USA. He has no siblings. Please contact us at: 206-208-4064 or E-Mail at gursikhjatt@gmail.com

Ramgarhia Family seeks a suitable match for their USA Born and Raised 30 year 5'6.5" Gursikh Boy, PhD. Girl should be Gursikh and educated. Caste no bar. If you are interested please call us at 224-422-4773.

Jatt Sikh SF Bay Area family seeking bride for their USA born Son 24, 5'10". Our Son wears a turban and keeps his hair. He has a BS and MS in Computer Science and is well settled in his profession. Beyond education, girl must have a joint family-oriented mindset with good moral family values. Please Contact ph: 510 861 6491 or email: pgrrealty@gmail.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

847-359-0746

To Advertise In Punjab Times

Call: 847-359-0746

Punjab Times
Established in 2000
25th Year in Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018
Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388
Email: punjabtimes1@gmail.com
www.punjabtimesusa.com

Founder Editor:
Amolak Singh Jammu
Managing Editor
Jaspreet Kaur
Editor
Lakhvinder S. Johal
Astt. Editor
Amrit Pal Kaur

Photographer
Kamaljit Singh Viridi
Ph. 847-502-2703
Our Columnists
Gurbakhsh Singh Bhandal
Buta Singh
Tarlochan Singh Dupalpur
Correspondents
California
Ashok Bhaura
New York
Iqbal S. Jabowalia
917-375-6395

Postmaster: Please send
address changes to Punjab Times,
20451 N. Plum Grove Rd., Palatine,
IL 60074

Distributed in:
California, Illinois, Indiana, Ohio,
Michigan, Wisconsin, Mississippi,
Iowa, Arkansas, Massachusetts,
Texas, Virginia, Nevada, Washington,
Oregon, Arizona, Georgia, Florida,
New York, New Jersey, Connecticut,
Oklahoma, Pennsylvania, Missouri,
Kentucky, Kansas.

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 130 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ
ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ
ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ
ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਠਕਾਂ
ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਿੱਤ ਛਪੇ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੋਣ
ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ।
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ
ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ
ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ
ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਪਾਠਕ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ
ਪੁਸ਼ਟੀ ਆਪ ਕਰ ਲੈਣ।

Disclaimer
The views expressed in the
articles published in the columns
of Punjab Times are that of
their writers, and it is not
implied that Punjab Times
endorses them.
Sameway Punjab Times
does not necessarily endorse
the claim made in the
advertisement published in
Punjab Times.

All disputes subject to
Chicago jurisdiction.

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਨਕਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਨਾਲ 16 ਮੌਤਾਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਮਜੀਠਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 16 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਭੱਠਿਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭੰਗਾਲੀ, ਮਰਾਠੀ ਕਲਾਂ ਬੇਰਵਾਲ ਅਤੇ ਪਤਾਲਪੁਰੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ

(ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਿਹਾਤੀ), ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਭਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਨਕਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਸਟਰਮਾਈਂਡ ਨਿਕਲਿਆ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਬੀ.ਐਨ.ਐਸ. ਦੀ ਧਾਰਾ 105 ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ 61-ਏ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.) ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਭਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਭਰਾ ਕੁਲਬੀਰ

ਮੌਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਤਲ ਹੋਏ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾਲ 16 ਮੌਤਾਂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੌਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਤਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਏਗੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਐਕਸ' 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਮਜੀਠੇ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਕੁੱਝ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਕਰਕੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਦੁਖਦਾਈ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਮਾਸੂਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੌਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਤਲ ਨੇ। ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਸੱਥਰ ਵਿਛਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਸਖ਼ਤ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਮੈਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਵਿੱਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਸਰਕਾਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਜੱਗੂ, ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਸਰਾਏ, ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੀਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਜਾਂਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਰੋਤ

ਤੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਲਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦੀ ਮੌਤ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਈ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਨੂੰ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ (ਸੋਮਵਾਰ) ਸ਼ਰਾਬ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ ਮੌਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ"

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਆਦਮਪੁਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਆਦਮਪੁਰ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਦਮਪੁਰ ਏਅਰਬੇਸ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ

ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਨਿਡਰਤਾ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਚਾਨਕ ਆਦਮਪੁਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਦੌਰਾ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਕਸ਼ਮੀਰ (ਪੀਓਕੇ) ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ 'ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ' ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੰਗਬੰਦੀ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਏਅਰਬੇਸ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੌਰੇ ਨੂੰ ਮਨੋਬਲ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲਾ ਦੱਸਿਆ, ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਿਆ, ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੜਾਕੂ ਵਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ

ਨਿਰੰਤਰ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।

X 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਅਨੁਭਵ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, "ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ, ਮੈਂ ਏਅਰਬੇਸ ਆਦਮਪੁਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਬਹਾਦਰ ਹਵਾਈ ਯੋਧਿਆਂ ਅਤੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਾਸ ਅਨੁਭਵ ਸੀ, ਜੋ ਹਿੰਮਤ, ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਅਤੇ ਨਿਡਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਸਾਡੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੇ ਹਰ ਕੰਮ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੈ।" ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਢਾਂਚੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 9 ਅਤੇ 10 ਮਈ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦਮਪੁਰ ਏਅਰਬੇਸ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਵਾਈ ਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਡਰੋਨਾਂ ਅਤੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੌਰਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸੰਬੋਧਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ' ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸਨੇ ਸੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

"ਮੈਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ, ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਲਈ ਸਲਾਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸਨੇ

'ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ' ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ," ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 'ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ' ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੂਹਿਕ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਦੇਸ਼ ਭੇਜਿਆ ਹੈ - ਕਿ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। "ਦੁਨੀਆ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇਖ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ' ਭਾਰਤ ਦੀ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਅਧਿਆਇ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਿਰੰਤਰ, ਸਟੀਕ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲੀ।

(ਪਹਿਲੇ ਸਫ਼ੇ ਦਾ ਬਾਕੀ)

ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ...

ਦੋਨਾਂ ਪਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪੰਨ ਦੇਸ਼ ਹਨ। ਦੋਨਾਂ ਕੋਲ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੋਝੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਵੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਟਾਲ ਦਿਓ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੋਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਜੇ ਨਹੀਂ ਟਾਲੇਗੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਵਪਾਰ ਦੀ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਦੋਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਟਾਲ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਪਰਮਾਣੂ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡਾ ਪਰਮਾਣੂ ਯੁੱਧ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

(ਡਾ.) ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ
ਬਲਵਿੰਦਰ (ਨਿੱਕੀ) ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ
ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ
ਡਾ. ਇਨਕਲਾਬੀ ਥਾਂਦੀ
ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ
ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ
ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ

ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ
ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ
ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ
ਡਾ. ਹਰਗੁਰਮੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ
ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ
ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਨ
ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰਤ

ਡਾ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾ
ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਸ
ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ
ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ
ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਪਰਿੰਗਫੀਲਡ
ਗੁਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ (ਅਮਰ ਕਾਰਪੇਟ)
ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ
ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਹਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੈਲ
ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ
ਸੁਖਮੇਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ
ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ (ਹੈਪੀ ਹੀਰ)
ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ
ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਜੱਸੀ) ਗਿੱਲ
ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੰਨਤ

‘ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸਾ’ ਵਿਚ ਵਾਰਸ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਸੁਣਾਈਆਂ ਵਿਰਸੇ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ

ਕਮਲ ਹੀਰ ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਵਾਰਸ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਨੱਚਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਮਜ਼ਬੂਰ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ (ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਲ ਕੌਰ): ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ ‘ਤੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਾਰਿਸ ਭਰਾ, ਮਨਮੋਹਨ ਵਾਰਸ, ਸੰਗਤਾਰ

ਮਿਲ ਗਿਆ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਹਾਲ ਖਚਾਖਚ ਭਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਹਰਮਨ-ਪਿਆਰੇ ਗਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਹਾਲ ਤੋਂ ਬਿਏਟਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਹੋ ਤੁਰੇ। ਡਾ. ਬਿਕਰਮ

ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੀਤ ‘ਕਲੇਜੇ ਪੀਤ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਤੇ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਤਾਜ ਦੇਖਣ ਨੂੰ’ ਗਾਇਆ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਮੰਤਰ-ਮੁਗਧ ਹੋ ਗਏ। ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਗੀਤ ਹਰ ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ

ਮਾਰ ਇਸ ਗੀਤ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਸੰਗਤਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਹੜੇ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ/ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਕੇ ਵਸੇ ਹੋਏ ਨੇ ਤੇ ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਵਸਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਈ-ਮੇਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ

ਫਰਮਾਇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਿਸਿਪਲਿਨ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਵੀ ਕਮਲ ਹੀਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕਈ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਰਨਿੰਗ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ

ਅਤੇ ਕਮਲ ਹੀਰ ਨੇ ਲੰਘੀ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ‘ਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ ਲਾਈਆਂ ਕਿ ਦਰਸ਼ਕ ਅਸ਼-ਅਸ਼ ਕਰ ਉਠੇ। ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਈ ਸੰਸਥਾ ‘ਫਾਈਵ ਰਿਵਰਜ਼ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ’ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਉਪਰਾਲੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਿਆਂ ‘ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸਾ-2025’ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚ ਕਰਵਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ-ਪ੍ਰਚਾਰ ਵੱਲ ਇਕ ਹੋਰ ਕਦਮ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ‘ਫਾਈਵ ਰਿਵਰਜ਼ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ’ ਦੀ ਸਾਰੀ ਟੀਮ, ਡਾ. ਵਿਕਰਮ ਗਿੱਲ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਹੋਬੀ ਗਰੇਵਾਲ, ਜਿਗਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਇੰਦਰ ਵਿਰਕ, ਹਰਬੰਦਰ ਵਿਰਕ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ, ਜੋ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਜੁਟੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਵਾਰਸ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ/ਸੁਣਨ ਲਈ ਦਰਸ਼ਕ ਟਾਈਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਿਏਟਰ ਪੁੱਜ ਕੇ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਪ-ਸੱਪ ਮਾਰਨ ਤੇ ਗਭਰੂਆਂ ਨੂੰ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਸਮਾਂ

ਗਿੱਲ ਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖ ਕੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ‘ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਦੇ ਵਾਰਸ’, ਵਾਰਸ ਭਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ਿਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਰੂਬਰੂ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਵਾਰਸ ਭਰਾ ਸਟੇਜ ‘ਤੇ ਆਏ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਤਾਤੀਆਂ, ਕੂਕਾਂ, ਲਲਕਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

ਮਨਮੋਹਨ ਵਾਰਸ, ਕਮਲ ਹੀਰ ਤੇ ਸੰਗਤਾਰ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਸਾਉਣ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗਣ ‘ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਕਮਲ ਹੀਰ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਸਾਂਝ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਮੋਹਨ ਅਤੇ ਮਗਰੋਂ ਉਸ ਦੀ ਝੋਲੀ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਸੰਗਤਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ, ਗਿੱਧੇ-ਭੰਗੜੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਮਨਮੋਹਨ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸਾ ਵੇਖਣ ਆਏ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ, ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ, ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਬਾਤ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਈ।

ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਤਿੰਨਾਂ

ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਗੀਤ ਨੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚ ਜੋਸ਼ ਭਰ ਦਿੱਤਾ।

ਮਨਮੋਹਨ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖਾਸ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਲਾਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨੋਂ ਭਰਾ ਇਕੱਠੇ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਭਰਾ ਨਹੀਂ ਤਿੰਨ ਪਰਿਵਾਰ ਇਕੱਠੇ ਹਾਂ ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਆ ਕੇ ਡਾ. ਵਿਕਰਮ ਗਿੱਲ ਦੇ ਘਰ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਂਝੇ ਘਰਾਂ, ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਹੜਿਆਂ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਜਦੋਂ ਆਪਣਾ ਗੀਤ ‘ਇਕੋ ਘਰ ਨਹੀਂ ਜੰਮਣਾ ਮੁੜ ਕੇ, ਇਕ ਟੱਬਰ ਦੇ ਜੀਆਂ ਨੇ’ ਗਾਇਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਬੈਠੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ, ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਕੇ ਕਈਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਮ ਹੋ ਗਈਆਂ। ‘ਅਸੀਂ ਜਿੱਤਾਂਗੇ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਰੀ ਜੰਗ ਰੱਖਿਓ’ ਗੀਤ ਨੇ ਮੁੜ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ‘ਚ ਜੋਸ਼ ਭਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸੰਗਤਾਰ, ਕਮਲ ਹੀਰ ਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਵਾਰਸ ਨੇ ਇਕ-ਇਕ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਏ। ਸੰਗਤਾਰ ਨੇ ਤੂੰਬੀ ਦੀ ਤਾਰ ਟਣਕਾ ਕੇ ਜਦੋਂ ‘ਈ-ਮੇਲਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਡਿਲੀਟ ਹੋ ਗਈਆਂ’ ਗਾਇਆ ਤਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰ-

ਨਵੀਂ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਏ/ਆਈ ‘ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਗਾਣਾ ‘ਗੱਲਾਂ ਕਰਿਆ ਕਰੂਰੀ ਚੈਟ ਜੀਪੀਟੀ ਦੇ ਨਾਲ’ ਵੀ ਗਾ ਕੇ ਪੁਰਾਣੀ ਤੇ ਨਵੀਂ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ।

ਆਪਣੇ ਵੱਖਰੇ ਹੀ ਅੰਦਾਜ਼, ਵੱਖਰੀ ਹੀ ਐਨਰਜੀ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ‘ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਮਲ ਹੀਰ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੀਤ ‘ਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਕਿੰਜ ਕਰਜ਼ ਦਿਆਂ’ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੀਤਾਂ, ‘ਅਮਰੀਕਾ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਜੱਟ ਪੂਰਾ ਹੀ ਦੇਸੀ ਸੀ’, ‘ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦੁਆਵਾਂ’ ‘ਜਿਹੜੇ ਪਿੰਡੇ ਹੋ ਗਿਓਂ ਸ਼ਦਾਈ ਦਿਲਾ ਮੇਰਿਆ’, ‘ਸਾਨੂੰ ਕਿੰਨਿਆਂ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਦੀ ਹੋਣੀ ਆਂ’, ਚਰਖਾ ਕੱਤਦੀ ਕੱਦੀ ਕੁਤੀਏ ਗਾਇਆ ਨਾ ਕਰ ਨੀ, ‘ਕੁਤੀਏ ਨੀ ਸੱਗੀ ਫੁੱਲ ਵਾਲੀਏ ਕੈਠੇ ਵਾਲਾ ਪੁਛੇ ਤੇਰਾ ਨਾ’, ‘ਕਿਹਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਕਰ ਹੱਸਦੀ’ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਸੀਟਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਨੱਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਚਿਮਟਾ ਵਜਾਉਂਦਾ, ਆਪਣੇ ਵੱਖਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ ‘ਚ ਨੱਚਦਾ, ਸ਼ਾਇਰੋ-ਸ਼ਇਰੀ ਕਰਦਾ, ਨਖਰੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ, ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲ ਰੂ-ਬਰੂ ਹੁੰਦਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਦਿਲ ਜਿੱਤ ਲੈ ਗਿਆ। ਮੁੰਡਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ

ਸੀ, ਜੋ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰੂਦ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸ ਮਨਮੋਹਨ ਵਾਰਸ ਦਾ ਵੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਦਿਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਸੀਟੀਆਂ, ਕੂਕਾਂ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਹੱਸਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵਾਲੇ ਮਨਮੋਹਨ ਨੇ ਜਦ ਆਪਣਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੀਤ, ‘ਕਿਤੇ ਕੱਲੀ ਬਹਿ ਕੇ ਸੋਚੀ ਨੀ’ ਗਾਇਆ ਤਾਂ ਸਰੋਤੋਂ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਆਪਣੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗੀਤਾਂ ‘ਤੇਰਾ ਕੋਕਾ ਕਰ ਕੇ ਧੋਖਾ ਨੀ, ‘ਕੋਕੇ ਦੇ ਚਮਕਾਰੇ ਤੇ ਲਲਕਾਰੇ ਗੱਭਰੂ ਦੇ’, ‘ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦਾ ਬਨ੍ਹੇਰਾ ਚੇਤੇ ਆ ਗਿਆ’ ਦੱਸ ਸਾਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿੰਦਾਂ ਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਏ’, ‘ਦੁਨੀਆ ਮੇਲੇ ਜਾਂਦੀ ਏ ਸੋਹਣੇ ਹਾਰ-ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਲਗਾ ਕੇ’, ‘ਨੀ ਆਜਾ ਆਪਾਂ ਨੱਚੀਏ ਮਜਾਜਣੇ’, ‘ਲੱਕ ਤੇਰਾ ਠਮਕੇ ‘ਤੇ ਠਮਕਾ ਮਾਰੇ’, ‘ਇਕ ਕੁਤੀ ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਏ’, ‘ਚੀਨਾ ਜੱਟ ਦਾ ਬਨ੍ਹੇਰੇ ‘ਤੇ ਗੁਟਰਗੁੰ ਕਰਦਾ’ ਰਾਹੀਂ ਮਹਿਫਲ ਲੁੱਟ ਲਈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਗੀਤ ‘ਮਹਿਸੂਸ 2’ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜੋ ਜਲਦ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ।

ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਤੱਕ ਨਚਦੇ ਰਹੇ। ਕੋਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਇਕ ਪਾਸੇ ਗਰੁੱਪ ਬਣਾ ਕੇ ਭੰਗੜਾ ਪਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਵਾਲੇ ਵੀ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਕੋਈ ਗਤਬਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਵਾਰਸ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਫ-ਸੁਥਰੇ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਥੇ ਹੀ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਸੁਨੇਹਾ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਵਾਰ ਭਾਵੇਂ ਟੈਕਨੀਕਲ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਆਈਆਂ ਪਰ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਵਧੀਆ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿੱਬੜਿਆ।

Sistar Mortgage
A Nationwide Lender

Over 2 Decades of experience providing high level servicing for new and experienced borrowers!

Residential and Commercial Loans
Available In Most States!

Special loan programs for:

- Jumbo Loans
- Self Employed and with a work permit
- Business loans with or without property

(734) 330-8859

balbir.grewal@sistarmortgage.com
balbirgrewal.sistarmortgage.com

GoldenKey LENDING

Grow your business with our Strategic

COMERCIAL LOAN SOLUTIONS

Partner with us for expert guidance and support

Contact Us at
317-620-4100
www.goldenkeylending.com

We speak your Language
English • ਪੰਜਾਬੀ • ਹਿੰਦੀ • اردو

325 S. College Avenue, Indianapolis, Indiana 46202

NMLS 147421

ਉਧਰੋਂ ਗੋਲੀ ਚੱਲੀ ਤਾਂ ਇਧਰੋਂ ਚੱਲੇਗਾ ਗੋਲਾ: ਮੋਦੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਤਣਾਅ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੇ.ਡੀ. ਵੈਂਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਕਰੇਗਾ। ਹਲਕਿਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਖ਼ਬਰ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੋਦੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੈਂਸ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਫ਼ੌਜ ਮੁਖੀ ਆਸਿਮ ਮੁਨੀਰ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐਸ. ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਨਾਲ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਹਲਕਿਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ

ਜੇ.ਡੀ. ਵੈਂਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹਮਲਾ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵੀ ਸੰਜਮ ਵਰਤੇਗਾ। ਹਲਕਿਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਮੋਦੀ ਨੇ ਵੈਂਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ 'ਉਥੋਂ' ਗੋਲੀ 7 ਚੱਲੇਗੀ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਗੋਲਾ ਚੱਲੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫ਼ਰਕ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਪੱਧਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕੀਤਾ।

ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਨੇ ਨਿਭਾਇਆ ਅਹਿਮ ਰੋਲ

ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ: ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਚੱਲ ਰਹੇ ਫ਼ੌਜੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਆਪਣੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕੋ ਰੂਬੀਓ ਲਗਾਤਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐਸ. ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ

ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਹਿਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਫ਼ੌਜ ਮੁਖੀ ਆਸਿਮ ਮੁਨੀਰ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਪਰਕ ਰੱਖ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਇਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਭਾਰਤ ਇਸ ਵੇਲੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸੱਚੀ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਹਰੀ ਜਿੱਤ ਹੈ।

‘ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੰਧੂਰ’ ਅਜੇ ਜਾਰੀ ਹੈ: ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਫ਼ੌਜ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੰਧੂਰ’ ਅਜੇ ਜਾਰੀ ਹੈ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ‘ਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਵਾਈ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਮੈਚ ‘ਐਕਸ’ ‘ਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਾ ਕੇ ਉਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੰਧੂਰ ‘ਚ ਆਪਣੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਟੀਕਤਾ ਤੇ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਅੱਜਮ

ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਹਵਾਈ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ‘ਤੇ ਤਫਸੀਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਕਿਆਸ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਤਸਦੀਕ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਸਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਸਿੰਧੂ ਜਲ ਸਮਝੌਤਾ ਮੁਲਤਵੀ ਰਹੇਗਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਗਾਮ ਅੰਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੰਧੂ ਜਲ ਸੰਧੀ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖਣ ਸਮੇਤ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਜ਼ਾਤਮਿਕ ਉਪਾਅ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਤੇ ਫ਼ੌਜੀ

ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਪਾਅ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਤਵਾਦ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅੰਤਵਾਦ ‘ਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਜਲ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਇਕ ਸੂਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੰਧੂ ਜਲ ਸੰਧੀ ਅਸਲ ‘ਚ ਜੰਗਬੰਦੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਕ ਸੂਤਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਧੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ‘ਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼: ਟਰੰਪ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਅਮਰੀਕਾ

ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੂਰੀ ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਜੰਗਬੰਦੀ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਜੰਗਬੰਦੀ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਫ਼ੌਜੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ‘ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਨਾਲ ਹੋਈ ਰਾਤ ਭਰ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਕ ਪੂਰੀ ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਜੰਗਬੰਦੀ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਟਰੰਪ ਸੋਸ਼ਲ ‘ਤੇ ਇਕ ਪੋਸਟ ‘ਚ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਸਮਝ ਤੇ ਮਹਾਨ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਨਾਲ ਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ! ਟਰੰਪ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਐਲਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕੋ ਰੂਬੀਓ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਜੈ ਸ਼ੰਕਰ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਇਸਹਾਕ ਡਾਰ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਫ਼ੌਜ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਆਸਿਮ ਮੁਨੀਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰੂਬੀਓ ਨੇ ਵੀ ਐਕਸ ‘ਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ।

ਸਰਹੱਦੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲਿਆ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ: ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜੰਗ ਵਿਚਾਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਸਦਕਾ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ‘ਤੇ ਜ਼ਿੰਬੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਸਰਹੱਦੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਗਾਮ ਅੰਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਅੰਤਵਾਦੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ‘ਤੇ ਕੀਤੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੰਧੂਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜੰਗ ਦਰਮਿਆਨ ਸਰਹੱਦ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪਾਇਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਫ਼ੌਜ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾ ਕਹੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਸਾਮਾਨ, ਬਾਲ ਬੱਚੇ ਤੇ ਮਾਲ ਡੰਗਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਥਾਵਾਂ ਵੱਲ ਲਿਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਰਹੱਦ ‘ਤੇ ਵਸੇ ਪਿੰਡਾਂ ਝੁੰਗੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੰਘ, ਗੱਟੀ ਰਾਜੇ ਕੇ, ਜੱਲੋ ਕੇ, ਟੇਡੀ ਵਾਲਾ, ਭੱਖੜਾ ਆਦਿ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 1965 ਤੇ 1971 ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਅਤੇ ਹਜ਼ੂਰ ਦੀ ਮਾਰ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਹੰਢਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਦੀ

ਜੰਗ ਪਹਿਲਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਸੰਕਟ ਟੱਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੜਾਈ ਕਿਸੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਬਲਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਹੰਢਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਬੇ ਲਾਈਨ ‘ਤੇ ਵਸੇ ਪਿੰਡ ਗੱਟੀ ਰਾਜੇ ਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਦਾ ਮੰਜ਼ਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਤਨ ‘ਤੇ ਹੰਢਾਇਆ ਹੈ। ਲੜਾਈ ਲੱਗਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸੁਖਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਬੜਾ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੇ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਕੁੱਝ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲਾਂ ‘ਤੇ ਮਨਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸੀਹਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਝੁੰਗੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਲੋਕ ਦੂਰ ਬੈਠ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਸ਼ਨ ਸੀਨ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਦਰਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਜੋ ਸਰਹੱਦ ਨੇੜੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਰਹੱਦ ‘ਤੇ ਘਟੇ ਤਣਾਅ ਦੀਆਂ ਆਈਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਲੰਗਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਛਕ ਰਹੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜੋੜੇ ਨੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੰਗ ਕਿਸੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਬਲਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਘਾਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਮਜ਼ਹਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਕਟ ਟੱਲ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿੰਧੂ ਜਲ ਸੰਧੀ ‘ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿ ਨੂੰ ਝਟਕਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਸਿੰਧੂ ਜਲ ਸੰਧੀ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਇਹ ਝਟਕਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਜੈ ਬੰਗਾ ਨੇ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੰਗਾ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਸਿੰਧੂ ਜਲ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ 2 ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੰਗਾ ਹਾਲੇ ਭਾਰਤ ਦੌਰੇ ‘ਤੇ ਹਨ।

ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ

ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੀਐੱਮ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨਾਲ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲਗਾਮ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਨੇ ਸਿੰਧੂ ਜਲ ਸੰਧੀ (1960) ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਵੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੀਐੱਮ ਮੋਦੀ ਨੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ

ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੁਖੀ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ, ਇਕ ਵਿਚੋਲੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਡੀ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਾਫੀ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੱਲ ਕਰੇਗਾ ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਆਧਾਰਹੀਣ ਹੈ।

‘ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਤਵਾਦੀ ਕਾਰੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ’

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਉੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ‘ਚ ਭਵਿੱਖ ‘ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅੰਤਵਾਦੀ ਕਾਰੇ/ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਅੰਤਵਾਦੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ/ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ‘ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਤਵਾਦੀ ਸਮੂਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੀ ਧਮਕ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਰੇ ਚਾਰ ਦਿਨ

ਜਲੰਧਰ: ਪਹਿਲਾਮ ਹਮਲੇ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਾ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਮਕਸੂਦ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਨੌਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਠਿਕਾਣਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਉਪਰੰਤ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਜੰਗ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਝੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 7 ਮਈ ਤੋਂ 10 ਮਈ ਤੱਕ ਦੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਤਨਾਅ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ 15 ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਉੱਤੇ ਡਰੋਨ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਫੌਜੀ ਠਿਕਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਤਹਿਸ ਨਹਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਬਤ ਤੌਰ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਸਫਲਤਾ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। ਜੰਗ ਵਰਗੀ ਭਿਆਨਕਤਾ ਵਾਲੇ ਇਹਨਾਂ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੀ ਹੋਇਆ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੰਮੂ, ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ, ਪਠਾਣਕੋਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਜਲੰਧਰ, ਆਦਮਪੁਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਬਠਿੰਡਾ, ਆਦਿ ਸ਼ਹਿਰ ਬੇਹੱਦ ਚੌਕਸੀ ਅਧੀਨ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਤਾਂ ਦੇ ਹਨੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਚੀਰਦੇ ਹੋਏ ਡਰੋਨ ਅਤੇ ਰਾਤਾਂ ਦੇ ਸੁੰਨਸਾਨ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਧਮਾਕੇ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਡਰਾਉਣਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਰਹੇ;—

ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਣਾਏ ਡ੍ਰੋਨ ਸੁੱਟਣ ਦੇ ਵੀਡੀਓ; ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਚਰਚਾ

ਜਲੰਧਰ: ਮੰਡ, ਕਾਲਾ ਸੰਘਿਆ ਰੋਡ, ਬਸਤੀ ਦਾਨਿਸ਼ਮੰਦਾ ਤੇ ਰਾਜ ਨਗਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਵੀਰਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਫੌਜ ਦੇ ਏਅਰ ਡਿਫੈਂਸ ਸਿਸਟਮ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਡ੍ਰੋਨ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਰਾਤ ਭਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਡ੍ਰੋਨ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਰਾਤ ਭਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਡ੍ਰੋਨ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਣ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਸ਼ੇਅਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਤਾਂ ਲੋਕ ਸਹਿਮ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲ ਗਿਆ ਕਿ ਫੌਜ ਦੇ ਏਅਰ ਡਿਫੈਂਸ ਸਿਸਟਮ ਨੇ ਸਾਰੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਹਿਲ-ਪਹਿਲ ਸੀ। ਵਾਹਨ ਆਮ ਵਾਗ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਬੱਚੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੇਡ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਨ 'ਚ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੰਡ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਕਿਰਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਜਲਦੀ ਸੌ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਗਰਮੀ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮੋਬਾਇਲ ਚਲਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਘਰ ਦੀ ਛੱਤ 'ਤੇ ਸੈਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸੇ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ ਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਬਲੈਕ ਆਊਟ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਸਮਾਨ 'ਚ ਗੋਲੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਣ ਲੱਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਵੀ ਪਹੁੰਚੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਰਹਿਣ।

ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ; ਦਾਦੂਵਾਲ ਸਮੇਤ 9 ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੀਟਿੰਗ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਡੀ. ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਜਸਟਿਸ ਐਚ.ਐਸ. ਭੱਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਕੱਤਰ ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ (ਐਚ.ਸੀ.ਐਸ.) ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਹਰਿਆਣਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ 9 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਭਰ ਤੋਂ 40 ਮੈਂਬਰ ਸਿੱਧੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ 9 ਮੈਂਬਰ ਐਸ.ਸੀ.-ਬੀ.ਸੀ. ਅਰਥਾਂ, ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਵਰਗ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਸਨ

ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜ 9 ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਹਰਿਆਣਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ 40 ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਨੌਂ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ 49 ਮੈਂਬਰ ਹੁਣ ਪੂਰੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ 9 ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ

ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਮਰਦਾਨ ਸਾਹਿਬ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਬਾਲਾ (ਐਸ.ਸੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ), ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਮਲੂਕ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਭਾਵਦੀਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਰਸਾ (ਐਸ.ਸੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ),

ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਪਾਣੀਪਤ (ਓ.ਬੀ.ਸੀ.), ਬੀਬੀ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਮੂਨਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਰਨਾਲ (ਸਿੱਖ ਮਹਿਲਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ), ਬੀਬੀ ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਰਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਵਾਸੀ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ (ਸਿੱਖ ਮਹਿਲਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ), ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਸ਼ਾਹਨਾਲ, ਤਹਿਸੀਲ ਰਤੀਆ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਤਿਹਾਬਾਦ (ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ), ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਰਾਜਗੋਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਬਾਲਾ (ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ), ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥਸਰ ਦਾਦੂ ਸਾਹਿਬ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਰਸਾ (ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸਿੱਖ) ਅਤੇ ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਬਾਪੋਲੀ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਬਾਲਾ (ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸਿੱਖ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਪੁਤਿਨ ਨੇ ਕੀਤੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼

ਮਾਸਕੋ: ਰੂਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੁਤਿਨ ਨੇ ਜੰਗ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਯੂਕਰੇਨ ਨਾਲ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੂਸ ਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਲਈ ਮਹਾਨ ਦਿਨ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੋਲੋਦੋਮੀਰ ਜ਼ੇਲੇਂਸਕੀ ਨੇ ਪੁਤਿਨ ਦੀ ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜੰਗਬੰਦੀ ਨਾਲ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਦੱਸੀ ਹੈ। ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਤੁਰਕੀ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਇਸਤਾਂਬੁਲ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੁਰਕੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤਈਅਪ ਐਰਦੋਗਨ ਨੇ ਵੀ ਇਸਦੇ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੁਤਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲਬਾਤ 15 ਮਈ ਨੂੰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲਬਾਤ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੁਤਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ 2022 'ਚ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ ਕੁਝ ਗਲਤਫਹਿਮੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕੀ ਸੀ।

ਜੰਗਬੰਦੀ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ: ਪੋਪ

ਵੈਟੀਕਨ ਸਿਟੀ: ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੋਈ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦਾ ਪੋਪ ਲੀਓ 14 ਨੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੋਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ। ਲੀਓ ਨੇ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਨਾਲ ਪਰਮਾਣੂ-ਸੰਪੰਨ ਗੁਆਂਢੀਆਂ 'ਚ ਸਥਾਈ ਸਮਝੌਤੇ ਹੋ ਸਕਣਗੇ। ਪੋਪ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸੇਂਟ ਪੀਟਰ ਸਕੇਅਰ 'ਚ ਲਗਪਗ ਇਕ ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸੰਡੇ ਮੈਸੇਜ 'ਚ ਕਹੀਆਂ। ਪੋਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਦੇਸ਼ 'ਚ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ 'ਹੁਣ ਹੋਰ ਜੰਗ ਨਹੀਂ

ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੂਕਰੇਨ 'ਚ ਸਥਾਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਪੋਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਯੂਕਰੇਨ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੋਪ ਗਾਜ਼ਾ ਜੰਗ ਤੋਂ ਵੀ ਦੁਖੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੁਰੰਤ ਜੰਗਬੰਦੀ, ਮਨੁੱਖੀ ਮਦਦ ਤੇ ਹਮਲਾ ਵੱਲੋਂ ਬੰਦੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਬਾਕੀ ਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਪੋਪ ਲੀਓ 14 ਨੂੰ ਅੱਠ ਮਈ ਨੂੰ ਪੋਪ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਮਰੀਕਾ-ਚੀਨ ਛੇਤੀ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਨੇ ਟੈਰਿਫ ਦਾ ਹੱਲ

ਜਿਨੇਵਾ: ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਚੀਨ ਵਿਚਕਾਰ ਟੈਰਿਫ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਿਨੇਵਾ 'ਚ ਹੋ ਰਹੀ ਗੱਲਬਾਤ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਦੋਵਾਂ ਪੱਖਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਪਾਰ ਜੰਗ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਦੇ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੋ ਲਿਫੇਂਗ ਨੇ

ਅਮਰੀਕੀ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸਕਾਟ ਬੇਸੈਂਟ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਵਪਾਰ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀ ਜੇਮਿਸਨ ਗ੍ਰੀਰ ਨਾਲ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਅੱਠ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਜਿਨੇਵਾ ਵਿਚ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੇਸੈਂਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕੇਵਿਨ ਹੈਮੇਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੀਨ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਉਤਸੁਕ ਹੈ। ਹੈਮੇਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਛੋਟਾ ਰਾਜਨ ਬਰੀ

ਮੁੰਬਈ: ਗੈਂਗਸਟਰ ਛੋਟਾ ਰਾਜਨ ਨੂੰ ਇਕ ਬਿਲਡਰ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਵੀਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਜ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਤਰਜ਼ਾਸਾ ਪੱਖ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੁਝ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਰਾਜਨ ਨੂੰ ਬਰੀ

ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਸਟਿਸ ਏਐੱਮ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਤਰਜ਼ਾਸਾ ਪੱਖ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿ ਛੋਟਾ 'ਤੇ ਬਿਲਡਰ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਛੋਟਾ ਰਾਜਨ ਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਤੰਬਰ 2004 ਵਿਚ ਸੱਤ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਰਚੰਦਾਨੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ, ਪਰ ਉਹ ਵਾਲ-ਵਾਲ ਬਚ ਗਿਆ।

ਅਮਿਤਾਭ ਨੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸ਼ਲਾਘਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਮੈਗਾ ਸਟਾਰ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਨੇ ਪਹਿਲਾਮ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ

ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ' ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਮਿਤਾਭਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਲੰਬੀ ਪੋਸਟ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਮ 'ਚ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ 'ਤੇ ਦੁਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪੋਸਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ 40 ਜਵਾਨ ਤੇ ਅਫ਼ਸਰ ਮਾਰੇ ਗਏ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਜੰਗਬੰਦੀ 'ਤੇ ਬਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਵਲ ਕੋਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਦੀ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕੁਝ ਹਾਈਟੈਕ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ 40 ਜਵਾਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜੀ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਨੇ ਇਸ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ 'ਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁੱਜਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹਮਲੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਪਾਇਲਟ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ। ਫੌਜ ਮੁਤਾਬਕ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਈ ਮੁੱਖ ਏਅਰਬੇਸ, ਏਅਰ ਫੀਲਡ, ਫੌਜੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਰਫ਼ਾਰ ਤੇ ਏਅਰ ਡਿਫੈਂਸ ਸਿਸਟਮ 'ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਤੱਕ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦੇ ਚੋਤਰਫ਼ਾ ਹਮਲੇ ਨਾਲ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਕਰਾਚੀ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਅਰਬ ਸਾਗਰ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਨੇਵੀ ਦੀ ਹਮਲਾਵਰ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਤੋਂ ਘਬਰਾਏ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਸੀਜ਼ਫਾਇਰ ਦੀ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ। ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਮਕਬੂਜ਼ਾ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ 9 ਮੁੱਖ ਅੱਤਵਾਦੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਕੇ ਕੁਝ ਵੱਡੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ 100 ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ ਗਿਆ। ਜੰਗਬੰਦੀ ਲਈ ਐਤਵਾਰ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਦੱਸਦਿਆਂ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਜ਼ਫਾਇਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਉਸ ਦਾ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਕਰਾਰਾ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇਗਾ।

ਫੌਜ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਉਪੇਂਦਰ ਦਿਵੇਦੀ ਨੇ ਸਿਖਰਲੇ ਫੌਜੀ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਨਾਲ ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਲਾਨਿਆ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਪੱਛਮੀ ਕੋਮਾਂਡਰੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਸਾਫ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉੱਧਰ, ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਨੇਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਰਬ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨਲ ਤਿਆਰੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਦੇ ਡੀਜੀਐਮਓ

ਵਿਚਾਲੇ ਸੋਮਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇਵਰਾਂ ਜ਼ਰੀਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੀਜ਼ਫਾਇਰ ਨੂੰ ਟਿਕਾਉ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਫੌਜ, ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਤੇ ਨੇਵੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਦਾ ਐਤਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਪੈਂਸ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਵੇਰਵਾ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਡੀਜੀਐਮਓ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਰਾਜੀਵ ਘਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰੋਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਜਦਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸੀਜ਼ਫਾਇਰ ਦੀ ਪਹਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ 10 ਮਈ ਦੀ ਕਹਿਰ ਵਰ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦੇ ਡੀਜੀ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਏਕੇ ਭਾਰਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੜਾਕੂ ਜੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਹਵਾ ਤੋਂ ਸਤ੍ਹਾ 'ਚ ਮਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਈ ਮੁੱਖ ਫੌਜੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿਚ

ਸਰਗੋਧਾ, ਰਹੀਮਯਾਰ ਖ਼ਾਨ, ਚਕਲਾਲਾ, ਸੱਕਰ, ਭੋਲਾਰੀ ਤੇ ਜਕੋਬਾਬਾਦ ਏਅਰ ਫੀਲਡ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਕਸਾਵੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਅੱਗੇ ਉਸ ਦਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹਸਰ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਕ ਤੁਰੰਤ, ਤਾਲਮੇਲ ਵਾਲੀ ਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਫੌਜੀ ਢਾਂਚਿਆਂ 'ਤੇ ਇਹ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ 'ਚ ਪੱਛਮੀ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਹਵਾਈ ਟਿਕਾਣੇ, ਕਮਾਂਡ ਸੈਂਟਰ, ਫੌਜੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਤੇ ਵਾਇਰ ਡਿਫੈਂਸ ਸਿਸਟਮਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਕਲਾਲਾ ਏਅਰਬੇਸ ਜਿਹੜਾ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਉੱਨਤ ਲੜਾਕੂ ਜੈੱਟ ਦੇ ਖੇਤ ਸਮੇਤ ਭਾਰੀ ਰਣਨੀਤਕ ਢਾਂਚੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਗੋਧਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦਾ ਵੱਡਾ ਬੋਸ ਹੈ। ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਨੇ ਸਵਾਲ-ਜਵਾਬ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕੁਝ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ

ਜਹਾਜ਼ ਭਾਰਤੀ ਸਰਹੱਦ 'ਚ ਨਹੀਂ ਵੱਤ ਸਕਿਆ। ਪਾਕਿ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਫੇਲ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਘਈ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅਸੀਂ ਜੰਗ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਹਾਂ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁੱਜਣਾ ਜੰਗ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਟੀਚਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਟੀਚਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਾਂ ਵੇਰਵਾ ਦੱਸਣਾ ਹਾਲੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਲੇ ਵੀ ਜੰਗ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਪਾਇਲਟ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਹਨ।' ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਘਈ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੜਾਕੂ ਜੈੱਟ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁੱਜਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਜੰਗੀ ਰਣਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਇਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਮੁਨਾਸਿਬ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਰਹੀ। ਡੀਜੀਐਮਓ ਰਾਜੀਵ ਘਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ 9 ਅੱਤਵਾਦੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ

ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ 'ਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ। ਖੁਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾ ਤੋਂ ਹਵਾ 'ਚ ਮਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਨਾਲ ਤਬਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੱਤਵਾਦੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਤਬਾਹ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਰਾਤ ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਫੌਜ ਭੇਜੇ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਏਅਰ ਡਿਫੈਂਸ ਨੇ ਲਗਪਗ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਲਿਆ ਤੇ ਇਕ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ 'ਚ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਇਕ ਰਫ਼ਾਰ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪੂਰੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਕੰਟਰੋਲ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ 'ਚ ਪਾਕਿ ਦੇ 35-40 ਫੌਜੀਆਂ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਏਅਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਭਾਰਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੌਜ ਤੇ ਯੂਏਵੀ ਨਾਲ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਗ਼ੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਰਵੱਈਆ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਨਾਗਰਿਕ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਏਅਰ ਸਪੇਸ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ 'ਚ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣੀ ਪਈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 8-9 ਮਈ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਤੋਂ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਨਲੀਆ ਤੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਵਾਈ, ਫੌਜ ਤੇ ਯੂਏਵੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦੇ ਕਈ ਮੁੱਖ ਏਅਰਬੇਸ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਨੇ 10 ਮਈ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਤੱਕ ਚੋਤਰਫ਼ਾ ਹਮਲੇ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਏਅਰਬੇਸ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾਈ।

ਨੇਵੀ ਨੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਰਬ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਘੇਰ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਨੇਵੀ ਦੇ ਡੀਜੀ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਏਐਨ ਪ੍ਰਮੋਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਗਾਮ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੇ 96 ਘੰਟਿਆਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਨੇਵੀ ਨੇ ਅਰਬ ਸਾਗਰ 'ਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜੰਗੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨਲ ਮੋਡ ਵਿਚ ਕਰਦਿਆਂ ਜਹਾਜ਼-ਸਬਮਰੀਨ ਸਭ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਏ ਸਨ।

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਟੀਚਰ ਦਾ ਧਰਮ ਬਦਲਿਆ; ਕੇਸ ਦਰਜ

ਬਿਲਾਸਪੁਰ: ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਗੋਰੇਲਾ-ਪੈਂਡਰਾ-ਮਰਵਾਹੀ (ਜੀਪੀਐੱਮ) ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਡੀਏਵੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ 'ਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਧਰਮ ਤਬਦੀਲ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਮਯੋਕ ਪਾਂਡੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਰੰਜਨਾ ਪਾਂਡੇ, ਜੋ ਇਸੇ ਸਕੂਲ 'ਚ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈ, ਪਤੀ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

ਪੇਕੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਪਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਆਮਾਡਾਂਡ ਚਲੀ ਗਈ। ਮਯੋਕ ਅਤੇ ਰੰਜਨਾ ਦਾ ਵਿਆਹ 2019 'ਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੰਜਨਾ ਨੇ ਦਾਜ ਸੋਸ਼ਣ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਮਯੋਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੇਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਰੰਜਨਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਧਰਮ ਤਬਦੀਲ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਮਯੋਕ ਨੂੰ ਵੀ ਧਰਮ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਯੋਕ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਬੀਐੱਨਐੱਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 299 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਮੋਦੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਮਗਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਣੇ ਕਈ ਥਾਈਂ ਆਏ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫ਼ੌਜ

ਜਲੰਧਰ/ਜੰਮੂ: ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਸੋਮਵਾਰ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨਾਮ ਸੰਬੋਧਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜੰਮੂ ਦੇ ਸਾਂਬਾ, ਪਰਗਵਾਲ ਤੇ ਗੜਖਾਲ ਸੈਕਟਰ 'ਚ ਡੋਨ ਹਮਲੇ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ। ਏਧਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੇ ਜਲੰਧਰ 'ਚ ਵੀ ਰਾਤ ਕਰੀਬ ਨੌਂ ਵਜੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫ਼ੌਜ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ। ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਥੇ ਬਲੈਕਆਊਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖ਼ਬਰ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਡੋਨ ਮੂਵਮੈਂਟ ਤੇ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ

ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਾਤ ਨੇ ਵਜੇ ਡੋਨ ਮੂਵਮੈਂਟ ਦੇਖਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਡੋਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਸਾਇਰਨ ਵੱਜਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਬਲੈਕਆਊਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਉੱਚੀ ਬੱਸੀ ਵਿਚ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਧਮਾਕੇ ਸੁਣੇ। ਧਮਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਸਾਇਰਨ ਵੱਜਣ ਮਗਰੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਬਲੈਕਆਊਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸੁਰਾਨੌਸੀ ਵਿਚ ਵੀ ਡੋਨ ਦੀ ਮੂਵਮੈਂਟ ਅਤੇ ਧਮਾਕੇ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ

ਹੈ। ਇਸ ਡੋਨ ਨੂੰ ਡੇਗ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਡੀਸੀ ਡਾ. ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਮਗਰੋਂ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਜੋਂ ਪੂਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕੁਝ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਬਲੈਕਆਊਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿਚ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਚਹਿਲ-ਪਹਿਲ ਰਹੀ। ਸਰਹੱਦੀ ਛੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਪਠਾਨਕੋਟ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਤਰਨਤਾਰਨ, ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਕਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰਹੇ।

ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੂਹਤਵਾਲੀ ਸਥਿਤ ਮਾਰਕਫੈਡ ਕੈਨਰੀਜ਼ ਦੇ ਜੈਨਰੇਟਰ ਰੂਮ ਵਿਚ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਫੌਜ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਓਧਰ, ਜੰਮੂ ਦੇ ਸਾਂਬਾ ਤੇ ਅਖਨੂਰ ਦੇ ਪਰਗਵਾਲ ਤੇ ਗੜਖਾਲ 'ਚ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਫ਼ੌਜ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਦੋਵਾਂ ਥਾਈਂ ਕਰੀਬ ਦਸ ਫ਼ੌਜ ਦੇਖੇ ਗਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਚੋਕਸ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੇ ਕੁਝ ਫ਼ੌਜ ਮਾਰ ਸੁੱਟੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਟਰੋਲ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁੱਜਾ। ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਹਿਲਾ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਚੋਕਸੀ ਵਜੋਂ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਬਲੈਕਆਊਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਵਿਰਾਟ ਕੋਹਲੀ ਹੁਣ ਚਿੱਟੀ ਜਰਸੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦਿਸਣਗੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਕਪਤਾਨ ਰੋਹਿਤ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਸੰਨਿਆਸ ਦੇ ਪੰਜ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸਾਬਕਾ ਕਪਤਾਨ ਵਿਰਾਟ ਕੋਹਲੀ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਟੈਸਟ ਕ੍ਰਿਕਟ ਤੋਂ ਸੰਨਿਆਸ ਲੈਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 14 ਸਾਲ ਦੇ ਟੈਸਟ ਕਰੀਅਰ ਦਾ ਵੀ ਅੰਤ ਹੋ ਗਿਆ। 36 ਸਾਲਾ ਕੋਹਲੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਟੀ-20 ਸਰੂਪ ਤੋਂ ਸੰਨਿਆਸ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਸਰੂਪ ਵਨਡੇ ਵਿਚ ਹੀ ਖੇਡਣਗੇ। ਹੁਣ ਉਹ ਚਿੱਟੀ ਜਰਸੀ ਵਿਚ ਖੇਡਦੇ ਹੋਏ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਦਿਸਣਗੇ।

ਸੰਨਿਆਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਹਲੀ ਨੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ, 'ਟੈਸਟ ਕ੍ਰਿਕਟ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬੈਗੀ ਬਲੂ ਪਹਿਨਣ ਦੇ 14 ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਸੱਚ ਕਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਦੀ ਨਹੀਂ

ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਰੂਪ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਰਖਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਬਕ ਸਿਖਾਏ ਜੋ ਮੈਂ ਜੀਵਨ ਭਰ ਨਾਲ ਰੱਖਾਂਗਾ। ਚਿੱਟੀ ਜਰਸੀ ਵਿਚ ਖੇਡਣਾ ਨਿੱਜੀ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਸ਼ਾਂਤ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੈ, ਲੰਬੇ ਦਿਨ ਅਤੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਪਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਪਰ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਸਰੂਪ ਤੋਂ ਵਿਦਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿੰਨੀ ਮੈਂ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਦਿਲ ਤੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਦਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਚੁਣੌਤੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਨੰਗਲ ਡੈਮ ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਲਈ 4,500 ਕਿਊਸਕ ਪਾਣੀ ਛੱਡਣ ਦੇ ਭਾਖੜਾ-ਬਿਆਸ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਬੋਰਡ (ਬੀਬੀਐਮਬੀ) ਦੀ ਦੋ ਮਈ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 'ਚ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਛੇ ਮਈ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਨਾਲ ਹੋਈ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ 'ਰਸਮੀ' ਦੱਸ ਕੇ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮਿਨਟਸ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਸਿਰਫ਼

'ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਰਿਕਾਰਡ' ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਛੱਡਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਹੁਕਮ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਦੋ ਮਈ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ-ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸੀ। ਬੀਬੀਐਮਬੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਨੋਜ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਨੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਛੱਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜੋ ਗ਼ੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੀਬੀਐਮਬੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਨੋਜ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਮੰਨਿਆ ਸੀ।

ਭਾਂ-ਭਾਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਰਾਜਾਸਾਂਸੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਹਿੰਦ-ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਰ ਗੁਰੂ ਨਗਰੀ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਰਾਜਾਸਾਂਸੀ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਅਜਨਾਲਾ ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਮਹਿਜ਼ ਕੁਝ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹਵਾਈ ਉਡਾਨਾਂ ਦੇ ਧੁਰੇ ਆਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਇਸ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਨੇਕਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਡਾਨਾਂ ਰਨ ਵੇਅ 'ਤੇ ਭੱਜਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਯਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵਸੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਜਾਸਾਂਸੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਆਉਂਦੇ-ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵਾਲੇ ਇਸ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਚਿਤੀ ਨਹੀਂ ਫਰਕ ਰਹੀ। ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਖੁਨੀ ਖੇਡਣ ਵਾਲੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਡਰੋਨ ਅਤੇ ਮਿਜ਼ਾਇਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਅਤਿ-

ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਈ ਜ਼ਖ਼ਮ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਬੰਦ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਫਿਲਹਾਲ ਇੱਥੇ ਸੁੰਨ ਪੱਸਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਰਾਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਉੱਤੇ ਡਰੋਨ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਅਫਵਾਹ ਫੈਲਣ ਕਾਰਨ ਸੀ.ਆਈ.ਐੱਫ.ਐੱਸ. ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਥੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਵਸਥਾ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਰੋਜ਼ 65 ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਡਾਨਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸੰਚਾਲਨ: ਸਮੀਪ ਸਿੰਘ

ਰਾਜਾਸਾਂਸੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਆਉਣ ਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਉਡਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਫਲਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਇਨੀਸ਼ੀਏਟਿਵ ਦੇ ਗਲੋਬਲ ਕਨਵੀਨਰ ਸਮੀਪ ਸਿੰਘ ਗੁਮਟਾਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਔਸਤਨ 65 ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਡਾਨਾਂ (ਆਗਮਨ ਤੇ ਰਵਾਨਗੀ) ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਪਗ 21 ਤੋਂ 23 ਉਡਾਨਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ 41 ਤੋਂ 43 ਘਰੇਲੂ ਉਡਾਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਵਾਈ

ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਲਗਪਗ 10,000 ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਦ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਨੇ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਸਵਾ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯਾਤਰੀ ਗਿਣਤੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ 1 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯਾਤਰੀ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਏਅਰਲਾਈਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੋਹਾ, ਦੁਬਈ, ਸ਼ਾਰਜਾਹ, ਲੰਡਨ ਗੈਟਵਿਕ, ਬਰਮਿੰਘਮ, ਰੋਮ, ਮਿਲਾਨ, ਸਿੰਗਾਪੁਰ, ਕੁਆਲਾਲੰਪੁਰ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਕ ਵਰਗੀਆਂ 10 ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ 13 ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿੱਲੀ, ਮੁੰਬਈ, ਬੈਂਗਲੁਰੂ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਪੁਣੇ ਆਦਿ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਯਾਤਰੀਆਂ ਲਈ, ਸਗੋਂ ਕਾਰਗੋ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਕ ਹੈ। ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਮਾਨ ਲਈ ਇਸ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਫਲ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਵਸਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਤਪਾਦ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਖੁਨੀ ਖੇਡਣ ਵਾਲੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਡਰੋਨ ਅਤੇ ਮਿਜ਼ਾਇਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਅਤਿ-ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਸੀਜ਼ਫਾਇਰ 'ਚ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਆਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਰੋਕਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਬੂਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਹੈ। ਆਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਫੌਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀਕਰਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਤਰਾਜ਼ੂ ਵਿਚ ਤੋਲਣ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਰੁਖ 'ਤੇ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਤਸਵੀਰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ

ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਆਗੂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਮੱਲਿਕਾਰਜੁਨ ਖਤਗੇ ਨੇ ਪੀ.ਐੱਮ. ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਪਹਿਲਗਾਮ ਹਮਲੇ, ਆਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਅਤੇ ਸੀਜ਼ਫਾਇਰ ਜਿਸਦਾ ਐਲਾਨ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਉਸ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਂਝੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਇਕ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੱਲਿਕਾਰਜੁਨ ਖਤਗੇ ਨੇ ਵੀ ਪੀ.ਐੱਮ. ਨੂੰ ਭੇਜੇ

ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲਗਾਮ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਬਾਅਦ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਾਇਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਸੀਜ਼ਫਾਇਰ ਦੇ ਐਲਾਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਸਚਿਨ ਪਾਇਲਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੁਵੱਲਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਪੱਖ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਸਾਨੂੰ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਐਲਾਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਵਿਚਾਲੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪਾਇਲਟ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਤੀਜੇ ਪੱਖ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਾਡੀ ਲੜਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਨਾ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਤਰਾਜ਼ੂ ਵਿਚ ਤੋਲਣ ਦਾ ਅਮਰੀਕੀ ਰੁਖ ਵੀ ਕਈ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਖੜੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਾਇਲਟ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਆਖਿਰ ਇਹ ਜੰਗਬੰਦੀ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

ਮਿਸ ਵਰਲਡ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁੰਦਰੀ ਨਹੀਂ

ਹੈਦਰਾਬਾਦ: ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਤਣਾਅ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ 72ਵੇਂ ਮਿਸ ਵਰਲਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਮਿਸ ਵਰਲਡ ਖਿਤਾਬ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ, ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ, ਨੇਪਾਲ ਅਤੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਸਮੇਤ 110 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰੀਆਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਿਸ ਵਰਲਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਿਸ ਵਰਲਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਲਟੇਅਰ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਅਸ਼ਵਿਨੀ ਸ਼ੁਕਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਸ ਵਰਲਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 2023 ਵਿਚ, ਜਦੋਂ ਐਰਿਕਾ . ਰਾਬਿਨ ਨੇ 72 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਿਸ ਯੂਨੀਵਰਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿਤਾ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਇਸਲਾਮਿਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ

ਇਸਨੂੰ 'ਸ਼ਰਮਨਾਕ' ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਕੋਟਾ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਨੰਦਿਨੀ ਗੁਪਤਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ 'ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਏਕਤਾ' ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਨੰਦਿਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਅਕਾਊਂਟ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਚਾਚਾ ਨੂੰ ਪੋਲਿਓ ਨਾਲ ਜੂਝਦੇ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਈ। ਨੰਦਿਨੀ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, 'ਅਸੀਂ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਦੁਨੀਆ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ।'

ਇਹ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਮਿਸ ਵਰਲਡ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਮੁੰਬਈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1996 ਵਿਚ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਰਾਏ ਦੇ ਮਿਸ ਵਰਲਡ ਦੀ ਟਰਾਫੀ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਿੰਨਾਸਵਾਮੀ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਗ੍ਰੈਂਡ ਫਿਨਾਲੇ ਨੂੰ 115 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ 100 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ।

ਨਿਸ਼ਿਕਾਂਤ ਦੁਬੇ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਸਦ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ 'ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨਿਸ਼ਿਕਾਂਤ ਦੁਬੇ ਨੇ

ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਤਿੱਖਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਦੁਬੇ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ

ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੱਸਿਆ। ਦੁਬੇ ਨੇ ਐਕਸ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ- "ਸੰਸਦ ਦਾ ਸੈਸ਼ਨ ਬੁਲਾਓ, ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰੋ, ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦਿਓ।"

ਅੱਤਵਾਦੀ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚਣ ਸਕਣਗੇ: ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ

ਲਖਨਊ: ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਤੋਂ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਕਿਆਂ ਲਈ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਾ ਨੇ ਹਿੰਮਤ ਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਰਹੱਦ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਫੌਜੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਸਗੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਤੱਕ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਹੈ।

ਲਖਨਊ ਨੇੜ ਵਿਚ ਬ੍ਰਹਮੋਸ ਇੰਟੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਟੈਸਟਿੰਗ ਫੈਸਿਲਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਵਰਚੁਅਲ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਅੱਤਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਿੰਧੂਰ ਮਿਟਾਏ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਾ

ਹਰ ਸਾਲ 100 ਬ੍ਰਹਮੋਸ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਬਣਨਗੀਆਂ

ਭਾਰਤ-ਰੂਸ ਦੇ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਉਪਰਾਲੇ ਵਿਚ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬ੍ਰਹਮੋਸ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਲ ਸੈਨਾ, ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਅਤੇ ਜਲ ਸੈਨਾ ਲਈ ਹਰ ਸਾਲ 80 ਤੋਂ 100 ਬ੍ਰਹਮੋਸ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਬਣਨਗੀਆਂ। ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਫ਼ਤਾਰ 2.8 ਤੋਂ 3.0 ਮੈਕ (ਧੁਨੀ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ, ਲਗਪਗ 3430 ਕਿਮੀ. ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ) ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਰੇਂਜ 290 ਤੋਂ 400 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਲਾਗਤ ਮੌਜੂਦਾ ਬ੍ਰਹਮੋਸ ਮਿਸਾਈਲ ਤੋਂ ਅੱਧੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜੇ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬ੍ਰਹਮੋਸ ਮਿਸਾਈਲ ਦਾ ਵਜ਼ਨ 2900 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦਕਿ ਐਨਜੀ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਮਿਸਾਈਲ ਦਾ ਵਜ਼ਨ ਘਟ ਕੇ 1260 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਜ਼ਨ ਘਟਣ ਨਾਲ ਸੁਖੇਲੀ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਪੰਜ ਮਿਸਾਈਲਾਂ ਤੱਕ ਲੋਡ ਹੋ ਸਕਣਗੀਆਂ।

ਨੇ ਆਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ। ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਡੇ ਹੈ। ਅੱਜ ਹੀ ਦੇ ਦਿਨ 1998 ਵਿਚ ਪੋਖਰਣ ਪਰਮਾਣੂ ਟੈਸਟ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦਿਖਾਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅੱਜ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਮੋਸ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਅਜੇ ਤਿਰੂਵਨੰਤਪੁਰਮ, ਨਾਗਪੁਰ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਅਤੇ ਪਿਲਾਨੀ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

17 ਮਈ, ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ

ਸਾਰਥਿਕ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਸਤੰਭ

‘ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼’ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸਾਰਥਿਕ, ਸਹਿਜ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ਸੁਥਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਉਹ ਸਤੰਭ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚੌਥਾਈ ਸਦੀ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ਾਨਾ ਮੱਤਾ ਸਫ਼ਰ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਨਿਡਰਤਾ ਦੀ ਇਕ ਅਦਭੁੱਤ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਛਪਣ ਵਾਲੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਫ਼ਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਰੋਜ਼ ਮਰਹਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਜਿਹੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਜਾਂ ਕਥਾਵਰਤ ਜਿਹੇ ਲੇਖਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਦਮਦਮ ਸਫ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਮੁੱਚੀ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਡਲਕਾਂ ਮਾਰਦੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦਿਸਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਫ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤਾ ਲਈ ਤਾਂਘਦੀ ਤਮੰਨਾ ਵੀ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਵਰਸਾਏ ਹੋਏ ਸਰਬ ਸਾਂਝੀ ਵਾਲਤਾ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਦਾ ਜਲੌਲ ਵੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਵੰਨਸੁਵੰਨਤਾ ਵੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਰਬਾਂਗਤਾ ਵੀ ਹੈ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਵਸੋਬੇ ਦੀਆਂ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦਰਦ ਵੀ ਹਨ, ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਰੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਮੱਲਾਂ ਦਾ ਗੌਰਵ ਵੀ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਚਾਅ ਅਤੇ ਮਲਾਰ ਨਾਲ ਸਜੇ ਹੋਏ ਇਹ ਸਫ਼ੇ ਨਿਰੇ ਪੂਰੇ ‘ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼’ ਦੇ ਸਫ਼ੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਵਰਤਮਾਨ ਦੇ ਉਹ ਸਫ਼ੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਝਲਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵੀ ਨਿਹਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿਣ ਵੇਲੇ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ‘ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ’ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਸੰਨ 2000 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿਚੋਂ, ਜਦੋਂ ‘ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼’ ਦਾ ਸੂਰਜ ਉਦੈ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਸਾਈ ਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਛਾਣ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਢਲਾ ਦੌਰ ਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬਰਤਾਨੀਆ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਫਰ ਤਹਿ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ‘ਦੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ’ ਅਤੇ ‘ਸੰਦੇਸ਼’ ਵਰਗੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਚੇ ਆਪਣੀ ਸਿਖਰਾਂ ਛੋਹ ਕੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਕਨੈਡਾ ਵਿਚ ‘ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼’ ਅਤੇ ‘ਕਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਵੀ ਪੱਥਰ ਚੱਟ ਕੇ ਮੁੜ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ‘ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼’ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ‘ਤੇ’ ਉਸ ਵੇਲੇ ਛਪਣ ਵਾਲਾ ਦੂਸਰਾ ਪਰਚਾ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਪਰਚਾ ਨਿਊਯਾਰਕ ‘ਤੇ’ ਛਪਣ ਵਾਲਾ ‘ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ’ ਸੀ, ਜੋ ਆਰਥਕ ਤੰਗੀਆਂ ਕਰਕੇ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ।

‘ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼’ ਦੇ ਆਗਾਜ਼ ਦਾ ਸਮਾਂ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਸਾਲਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਹੰਢਾਏ ਗਹਿਰੇ ਸੰਕਟ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਭਟਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਜਾਦੂ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਵਰੋਸਾਇਆ ਹੋਇਆ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਵੀ ਆਪਣਾ ਤਲਿਸਮ ਗੁਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਦੇਸੀ ਜਨ-ਜੀਵਨ ਦੇ ਗੌਰਵ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਬਲਬੂਤੇ ਆਪਣੀ ਮੂਲ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਰੋਟੀ-ਰੋਜ਼ੀ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਕੰਡਿਆਂ ਉੱਤੇ ਤੁਰਨ ਵਾਂਗ ਸੀ। ਪਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ ਦੇ ਦ੍ਰਿੜ ਸੰਕਲਪਾਂ ਅਤੇ ਪੱਕੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਨੇ ਕੰਡਿਆਂ ਭਰੀ ਇਸ ਡਗਰ ਨੂੰ ਚੁਣਨਾ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ। ਚਾਰੇ ਕੂਟਾਂ ਵੰਗਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਥਾਹ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਾਂਹ ਮੁੜ ਕੇ ਨਾ ਵੇਖਿਆ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਨਾ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ‘ਬਹੁਤ ਕਠਿਨ ਹੈ ਡਗਰ ਪਨਘਟ ਕੀ’ ‘... ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਚਲਦੇ ਜਾਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਆਸ਼ਾ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਆਸ਼ੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਆਪ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹਾਰ ਗਏ...

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਏ ਇਸ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਹਰਾ ਭਰਾ ਰੱਖਣਾ ਹੁਣ ਸਾਡਾ ਆਸ਼ਾ ਹੈ, ਮਿਸ਼ਨ ਹੈ। ਇਸ ਸਫਰ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਵੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਬਿੜਕਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਰੁਕਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਸਤਾਰਾਂ ਮਈ ਦਿਨ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ‘ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼’ ਦੀ 26ਵੀਂ ਨਾਈਟ ਉਹ ਮੁਕਾਮ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸਰਦਾਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਦਾ ਅਹਿਦ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਏਗਾ। ਇਹ ਜਾਣਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਕਿ:-

ਯੇ ਇਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਆਸਾਂ
ਇਤਨਾ ਤੇ ਸਮਝ ਲੀਜੀਏ
ਏਕ ਆਗ ਕਾ ਦਰੀਯਾ ਹੈ
ਔਰ ਡੂਬ ਕੇ ਜਾਨਾ ਹੈ

ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਲਾਟਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਇਸ ਰਸਤੇ ਉੱਤੇ ਚਲਦਿਆਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਥ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਰਸਤਾ ਹੀ ਸਾਡੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਹੋ ਜਾਏਗੀ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਚਮਕਦਾ ਸਾਰਥਿਕ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਇਹ ਸਤੰਭ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਰਹੇ! ਇਹੀ ਸਾਡਾ ਆਸ਼ਾ ਹੈ, ਇਹੀ ਸਾਡਾ ਅਹਿਦ ਹੈ।

ਠਾਹ-ਸੋਟਾ

-ਚਾਚਾ ਬੋਲਿਹਾਜ਼

ਧੰਨਵਾਦ ਟਰੰਪ ਜੀ!

ਫਾਇਦੇ ਮੰਦ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ, ਜੰਗ ‘ਜਿੱਤਣੇ’ ਵਾਲੇ ਤੇ ‘ਹਾਰਿਆਂ’ ਦਾ। ਵੱਡੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦਾ ਹੋਈ ਵਿਉਂਤਪਾਰ ਜਾਂਦਾ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਹਥਿਆਰ ‘ਭੰਡਾਰਿਆਂ’ ਦਾ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਵਾਰ ‘ਚੋਂ ਕੋਈ ‘ਸ਼ਹੀਦ’ ਹੋ ਜਾਏ, ਪੁੱਛੀਏ ਹਾਲ ਕੀ ਗਮਾਂ ਦੇ ਮਾਰਿਆਂ ਦਾ। ਜੀਣਾ ਦੁੱਭਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਏ ਉਮਰ ਸਾਰੀ, ਬਾਕੀ ਟੱਬਰ ਦੇ ਜੀਆਂ ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਦਾ। ਸੇਕ ਝੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਫਿਰ ‘ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ’ ਨੂੰ, ਸਾਡੇ ਨਫਰਤ ਦੇ ਬੀਅ ਖਿਲਾਰਿਆਂ ਦਾ। ਲੱਖ ਸ਼ੁਕਰ ਕਿ ਪੈ ਗਿਆ ‘ਭੋਗ’ ਜਲਦੀ, ਮਚੇ ਹਫਤਾ ਕੁ ਭਰ ਤੋਂ ‘ਹੜਕੰਪ’ ਦਾ ਜੀ। ਠੰਢੇ ਕਰ ‘ਤਾ ਜਿਨ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ‘ਤੱਤਿਆਂ’ ਨੂੰ, ਲੱਖ ਧੰਨਵਾਦ ਅਮਰੀਕਨ ਟਰੰਪ ਦਾ ਜੀ।

ਜੰਗ ਬਨਾਮ ਟਰੰਪ ਕਾਰਡ

ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਇੰਨੇ ਸਾਰੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਜਿੰਨੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਗਲੋਬਲ ਪੀਸ ਇੰਡੈਕਸ 2024 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ, ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਸਾਲ 2020 ‘ਚ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 56 ਅਤੇ 2024 ‘ਚ 59 ਹੋ ਗਈ। ਸਾਲ 2023 ‘ਚ ਇਜ਼ਰਾਇਲ-ਹਮਾਸ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ-ਰੂਸ, ਮਿਆਮੀ ਗ੍ਰਹਿ ਯੁੱਧ, ਸੁਡਾਨ ਗ੍ਰਹਿ ਯੁੱਧ ਲੱਭੇ ਗਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਚ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ‘ਚ ਲੋਕ ਮਰੇ।

ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਅਸ਼ੀਕਾ ਹੈ ਕਿ 2025 ਵਿਚ ਇਜ਼ਰਾਇਲ, ਗਾਜ਼ਾ, ਲੈਬਨਾਨ, ਇਰਾਨ, ਇਰਾਕ, ਸੀਰੀਆ, ਯਮਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਯੂਗਾਂਡਾ ਆਦਿ ਵਿਚ ਹਾਲਾਤ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਕਸਾਇਆ ਹੈ।

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਰੀ
ਫੋਨ: 98158-02070

2022 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ 18.1 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਦਿੱਤੇ। 2023 ਵਿਚ ਇਹ ਵੱਧ ਕੇ 80.9 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਹੋ ਗਏ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 238 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ 81 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਵਿਕਰੀ ਸਿਰਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀ, ਜੋ 2022 ਨਾਲੋਂ 56 ਫੀਸਦੀ ਵੱਧ ਹੈ। 2023 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਨੂੰ 21.2 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਿੱਤੇ 2024 ਵਿਚ ਇਹ ਵਧ ਕੇ 42.76 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਹੋ ਗਏ।

ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਮਹਾਦੀਪ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਯੁੱਧ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੌਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹੋਰ ਸਭ ਅਮੀਰ ਮੁਲਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਹਰ ਹਰਬਾ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਟਰੰਪ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਜੰਗ ਛੇਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਗਾਜ਼ਾ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ‘ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਿੱਧੇ ਅਸਿੱਧੇ ਦਖਲ ਨਾਲ ਗਹਿਰੀ ਸ਼ਮਲੀਅਤ ਹੈ।

2025 ‘ਚ ਅੱਤ ਘਿਨਾਉਣੀ ‘ਪਹਿਲਗਾਮ’ ਘਟਨਾ ‘ਤੇ’ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿ-ਭਾਰਤ ਯੁੱਧ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਖਿੱਤੇ ‘ਚ ਅਸਥਿਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਅਚਾਨਕ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮਨਾਂ ‘ਚ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਜੰਗ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਜੰਗ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਬੋਧੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ‘ਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਸੀ। ਕਈ ਰਾਤਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੌਂ ਕੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ। ਆਖਰ ਇਹ ਮਾਜਰਾ ਹੈ ਕੀ ਸੀ? ਇਹ ਗੱਲ ਨਿੱਬੜ ਕਿਵੇਂ ਗਈ? ਆਖਰ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ‘ਸੇਵਕ’ ਚੁੱਪ-ਚੁਪੀਤੇ ‘ਥਾਣੇਦਾਰ ਟਰੰਪ’ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਵੇਂ ਮੰਨ ਗਏ? ਆਖਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ‘ਰਾਖਿਆਂ’ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗ ‘ਚ ਝੋਕਣ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਕੀ ਮਿਲਿਆ?

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਸ ਜੰਗ ਦੀ ਆੜ ਵਿਚ 2.3 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਆਈ.ਐੱਮ.ਐੱਫ. ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਰਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਹਾਕਮ ਨੇ ‘ਬਿਹਾਰ’ ਦੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਜੋ ਬਿਸਾਤ ਵਿਛਾਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ‘ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਜਿਹੜੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਉਹ ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਫਸਾਦ ਨਾ ਕਰਵਾ ਸਕਿਆ ਜਾਂ ਕਹਿ ਲਈਏ ਆਪਣੇ ਉਸ ਮਨਸੂਬੇ ‘ਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਉਸਨੇ ਚਿਤਵਿਆ ਸੀ। ਕੀ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਸਾਡੇ ‘ਹਾਕਮ’ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ‘ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ’ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਲਣਹਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਸੀ ਜਾਂ ਮਨਸੂਬਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਗੱਦੀ ਨੂੰ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰਨਾ ਸੀ? ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਸਰਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਹਾਰ ‘ਚ ਚੋਣ ‘ਸੱਤਾਧਾਰੀ’ ਹਾਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਸਿਰਫ਼ ਬਿਹਾਰ ਚੋਣਾਂ ‘ਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਣਾ ਸਗੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ‘ਤਤੱਕ ਕਰਕੇ’ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਕਾਰਨ ਡਿੱਗ ਪੈਣੀ ਸੀ।

ਰਹੀ ਗੱਲ ਟਰੰਪ ਦੀ ਉਸਨੂੰ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਪਿਆਰੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਫ਼ੌਜੀ ਸਮਾਨ ਵੇਚਣਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੌਦਾਗਰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੜਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਵੇਚਦਾ ਹੈ, ਚੋਖਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤਾਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਧੌਂਸ-ਧੌਂਕੇ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ। ਜਿਸ ਵੱਲੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਲਾਂਭੇ ਰੱਖ ਕੇ, ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਅਮਲੀ ਕਦਮ ਵੀ ਪੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਅਰਬਾਂ ਵਿਚ ਟਰੰਪ ਜੰਗ ਲਗਵਾਉਂਦਾ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਅਤੇ ਭਲ ਖੱਟਣ ਲਈ ਜੰਗ ਰੁਕਵਾਉਂਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜੰਗ ‘ਚ ਇੱਕ ਵਿਚੋਲੇ ਦਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਅਮਨ ਦਾ ਮਸੀਹਾ ਬਣਨ ਦੇ ਯਤਨ ‘ਚ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੈ? ਜੇ ਹੈ ਤਾਂ ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ‘ਚ ਉਸਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਇੱਕ ਪੱਖੀ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਜੇ ਹੈ ਤਾਂ ਇਜ਼ਰਾਇਲ-ਹਮਾਸ ‘ਚ ਉਸ ਦਾ ਰੋਲ ਇੱਕ ਪਾਸਤ ਕਿਉਂ ਹੈ?

ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਜੰਗ ਅਤੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ‘ਚ ਟਰੰਪ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਮਕਸਦ ਆਪਣਾ ਵਪਾਰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ‘ਚ, ‘ਦੋਹੇ ਪਿਰਾਂ ਉਸਦੀਆਂ ‘ਪਿਆਰੀਆਂ’ ਹਨ।’ ਉਸ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲੜਨ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੇ ਚਾਹਿਆ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਉਸਦਾ ਹਿੱਤ ਸਾਧਿਆ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਉਂਝ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪਿਰ, ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਹਾਕਮ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ, ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਤੋਂ, ਜਿਹੜੇ ਚੈਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੰਦੇ। ਇਹੋ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ‘ਸੈਨਾ’ ਅਤੇ ‘ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ’ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਲ ਪਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਦਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜਾ ਅਸਰ ਪੰਜਾਬ ‘ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਲਹਿੰਦੇ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਨੇੜੇ ਹਨ, ਦੂਰ ਨਹੀਂ, ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਆਪਸੀ ਵਪਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਹਾਕਮ ਨੂੰ ਸਖਾਂਦੀਆਂ ਨਹੀਂ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ‘ਸੀਨ’ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰਜ ਦਿੱਤਾ, ਦੋਹਾਂ ਪਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਵਾਰਥੀ ਹਾਕਮ ਪਿਰਾਂ ਨੇ ਕਿ ਜੰਗ ਭਖ ਪਈ। ਠਾਹ-ਠੂਹ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਚੈਨ ਵਿਗੜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਡਰ ਮੰਡਰਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਜੰਗ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ, ਕਿੰਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤਿਤਕੇ, ਕਿੰਨੇ ਰਿਸਤੇ ਟੁੱਟੇ, ਕਿੰਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ-ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿੰਨਾ ਮਾਨਸਿਕ ਸੰਤਾਪ ਹੰਢਾਇਆ, ਜਿਹੜੇ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਵਿਆਹ-ਬੰਧਨ ਵਿਚ ਬੱਧੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਆਖਰ ਇਹ ਸਿਆਸਤ, ਹਾਕਮਾਂ ਦਾ ਇਹ ਚਿਹਰਾ, ਜਿਹੜਾ ਅਮਰੀਕੀ ਟਰੰਪ, ਰੂਸੀ ਪੁਤਿਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਹਾਕਮ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦਾ

ਹੈ, ਜਦੋਂ ਬੇਨਕਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ‘ਚ ‘ਲੋਕਤੰਤਰ’, ‘ਅਮਨ ਦੀ ਬਾਤ’, ‘ਲੋਕ ਹਿਤੈਸ਼ੀ’ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਖੰਡ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਦੇ ਹਾਕਮ ਆਪ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲੈਂਦੇ ਕਿ ਜੋ ਘਟਨਾ ‘ਪਹਿਲਗਾਮ’ ਚ ਵਾਪਰੀ, ਉਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਕੇ, ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ‘ਚ ਜਿਹੜੀ ਫ਼ਿੱਕ ਸਿੰਧੂ ਨਦੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਰੋਕ ਕੇ, ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਭਜਾ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਕੁਤੱਤ ਭਰ ਕੇ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਇੰਝ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਪਾਰੀ ਨੂੰ ਦੋ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ‘ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ’ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਮਿੱਧਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੀ ਨਾ ਮਿਲਦਾ।

ਕੀ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਸਿੰਧੂ ਨਦੀ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਸ਼ਿਮਲਾ ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਨਾਲ ਹੀ ਹੱਲ ਹੋਏਗਾ, ਜਿਸ ਸੰਬੰਧੀ ਭਾਰਤ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ‘ਚ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ‘ਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ!

ਬਿਨਾ ਸ਼ੱਕ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਜੰਗਬੰਦੀ ਸਵਾਗਤਯੋਗ ਸਾਕਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਹੈ। ਪਰ ਜੰਗਬੰਦੀ ਨੂੰ ਸੁਲਤਾਉਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕਥਿਤ ਸਮੂਲੀਅਤ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ। ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਆਮ ਸਰਦਾਰੀ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਖੁਲ੍ਹਦਾ? ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਸਮਰਾਜਵਾਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਆਪਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਛਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕੰਮ ਕਰਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਜੰਗ ਨਹੀਂ ਅਮਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵੇਖਣਾ ਇਹ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੀ ਆਖਿਰ ਹੈ ਕੀ ਸੀ?

ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਟਰੰਪ ਦਾ ਬਿਆਨ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਦੀ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰੀ, ਵਪਾਰਕ ਸੋਚ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਹਿੱਤ ਸਾਧਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ ਪੜ੍ਹੇ ‘ਮੈਨੂੰ’ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਦਲੇਰਾਨਾ ਫ਼ੈਸਲੇ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਮਹਾਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਧਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਵਪਾਰੀ, ਚੌਧਰ, ਸਿਹਰਾ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦ ਹਨ, ਜੋ ਟਰੰਪ ਕਾਰਡ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਭਾਰਤ ਮਹਾਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਭਾਰਤ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ‘ਚੀਨ’ ਵਾਂਗਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ‘ਥਾਣੇਦਾਰ’ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੱਕ ਡਾਹ ਕੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਖੜਦਾ? ਕਿਉਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਟੈਰਿਫ਼ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ਮੰਨ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ‘ਜੀ- ਹਜ਼ੂਰੀ’ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਅੱਜ ਟਰੰਪ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੁੱਠੀ ‘ਚ ਕਰਕੇ ਇਹੋ-ਜਿਹਾ ਕਾਰਡ ਖੇਡਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਦਾ ‘ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਦਾ ਵੱਕਾਰ’ ਦਾਅ ‘ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼: ਬਿੱਖੜੇ ਰਾਹਾਂ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸਫ਼ਰ

17 ਮਈ 2025 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 6 ਵਜੇ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਨਮੱਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ 26ਵਾਂ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾ ਦੇ ਸਿਲਵਰ ਜੁਬਲੀ ਜਲੌਲ ਵਿਚੀਂ ਲੰਘ ਕੇ ਨਵੇਂ ਦਿਸ਼ਾਵਰਤਾਂ ਵੱਲ ਸੋਧਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੜਾਅ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ 27 ਅਪ੍ਰੈਲ 2025 ਨੂੰ ਹੋਈ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੇ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਨਾਲ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਨਵੀਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਨਵਾਂ ਜੋਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਉਮਾਹ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਾਡੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਦੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਦੱਸਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਕਾਰਜ ਲਈ ਹਰ ਮਦਦ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਾਈਟ-2026' ਇਸਦੇ ਬਾਨੀ ਸੰਪਾਦਕ ਸਰਦਾਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸਾਥੀਆਂ-ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ, ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਅਯੁਧਿਆ ਸਲਵਾਨ ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸਾਥੋਂ ਵਿਛੜ ਗਏ ਸ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਰਬ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਉਜਾਗਰ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਆਪਣੇ 26ਵੇਂ ਪੜਾਅ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀ ਜਨਵਰੀ ਸੰਨ 2000 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦਾ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅਰੰਭ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਸਾਈਜ਼ ਦੇ ਸਿਰਫ 24 ਸਫ਼ਿਆਂ ਦਾ ਪਰਚਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਦੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਆਸ

ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਹੈ। ਛੱਬੀ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮਾਲੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵੀ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣਿਆਂ ਵਲੋਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਬਿਨਾਂ ਡਗਮਗਾਏ ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਉੱਤੇ

ਸਫ਼ਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਇਸ ਟੀਚੇ ਉੱਤੇ ਅਸੀਂ ਸੌ ਫੀਸਦੀ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਪਰਚਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਸਾਡੇ ਕਦਮ ਵਧੇ

ਬੜੀ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਉਡੀਕਦੇ ਹਨ। ਅਕਸਰ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਫੋਨ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਪਾਠਕ ਚਿਠੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ

ਪਾਸ ਹੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਪਰਚਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਵੈਬਸਾਈਟ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਚਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਕੋਈ 45 ਸਟੇਟਾਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਵੈਬਸਾਈਟ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ

ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਪਾਠਕਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਵਲੋਂ ਮਿਲੇ ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਨਿੱਘੇ ਹੁੰਗਾਰੇ ਦਾ ਹੀ ਸਦਕਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮੁਢ ਤੋਂ ਹੀ ਬੇਲਾਗ, ਬੇਬਾਕ ਅਤੇ ਨਿਧਤ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰੇ ਸਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਟੀਚੇ ਵੱਲ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਿਰੰਤਰ ਸਾਡਾ

ਨਿਗਰ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਡਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਨਿਧਤ ਹੋ ਕੇ ਕੋਈ ਖਬਰ ਛਾਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀਆਂ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵੀ ਵਧਦੀਆਂ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਜੇ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇ ਸਕਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ, ਸਨੇਹੀਆਂ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਲਬੂਤੇ 'ਤੇ ਹੀ। ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਜਾਂ ਧੜੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨਾਲ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸਰਬ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਉਲਾਰਪਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

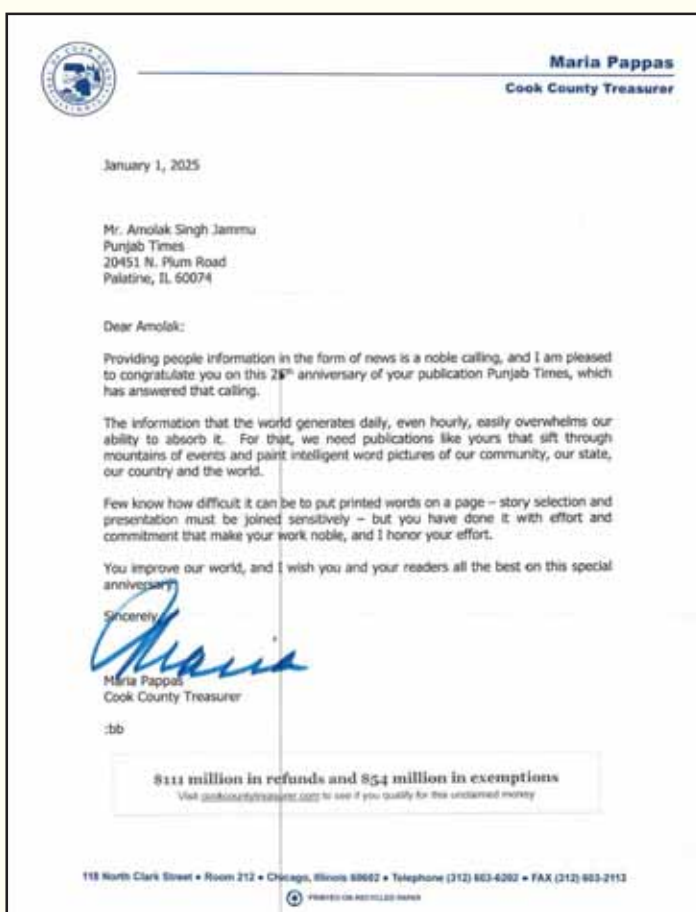
ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ, ਕਰੋਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿਚ ਮੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਦੀ ਖਿੱਚ-ਧੂਹ ਵਧੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਖੁਲ੍ਹੀ ਮੰਤਰੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਆਪਣੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਖਿਆਲ ਰਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਕ-ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਸਸਤੇ ਭਾਅ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੇਚ ਕੇ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਇਕ ਹੱਦ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਿਆਂ ਸਮੁੱਚੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਹੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ। 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਆਰਥਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮਕਾਲੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ। 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅਤਾ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਹੁਣ ਤਕ ਵੀ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਜਾਰੀ ਹਨ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਾਠਕਾਂ, ਸਨੇਹੀਆਂ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਜੋ ਅਥਾਹ ਪਿਆਰ, ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਘੋਰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਲਮ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਰਖਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ।

ਕੁੱਕ ਕਾਊਂਟੀ ਦੀ ਟਰੈਜ਼ਰਰ ਵੱਲੋਂ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੀ 26ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ 'ਤੇ ਵਧਾਈਆਂ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ: ਕੁੱਕ ਕਾਊਂਟੀ ਦੀ ਟਰੈਜ਼ਰਰ (ਖਜ਼ਾਨਚੀ) ਮਾਰੀਆ ਪਪਾਸ ਨੇ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੀ 26ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ 'ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਤੇ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਪਾਏ ਨਿਗਰ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਮਾਰੀਆ ਪਪਾਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਬੜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਖਬਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੇਤਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਨੇਕ ਕੰਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੀ ਇਸ 26ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ 'ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ, ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਰ ਘੰਟੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਈ ਦਿੱਕਤਾਂ ਦਾ ਸਹਮਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਸਮਾਗਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਰਾਜ, ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਛਪੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਲਗਾਉਣਾ ਕਿੰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕੰਮ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਨੇਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਯਤਨਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਟਰੈਜ਼ਰਰ ਮਾਰੀਆ ਪਪਾਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਬਾਕਾਇਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਰੇ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਟੀਮ ਨੇ ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਨਾ ਸਮਝ ਕੇ ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ 'ਤੇ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ।

ਪਿਛਲੇ 26 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਨੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਨਿਗਰ ਵਰਗ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਗ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੀ ਮਿਆਰੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਕਦਰਦਾਨ ਹੈ। 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅਤਾ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਉਦੋਂ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਬੁਧਵਾਰ ਨੂੰ ਪੇਪਰ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਹੋ ਜਾਏ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਟੈਕਨੀਕਲ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਕਰਕੇ ਸਮੱਸਿਆ ਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਫੋਨ ਅਤੇ ਈਮੇਲਾਂ ਆਉਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਇਨੀ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਪੇਪਰ ਦੀ ਪੀ.ਡੀ.ਐਫ. ਫਾਈਲ ਹੀ ਭੇਜ ਦਿਓ। ਸਰਦਾਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਮਸਲੇ ਉੱਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਉਲਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਜਥੇਬੰਦੀ, ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਰਗ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਅਸਲ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗੇ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ, ਸੰਤੁਲਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾ ਕੇ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਪਾਠਕਾਂ ਅੱਗੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਮਸਲੇ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਟਿੱਪਣੀ ਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਠੋਸਦੇ। ਸਾਡੀ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੇਖ ਛਾਪੇ ਜਾਣ ਜੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸੋਧ ਵੱਲ ਤੋਰ ਸਕਣ। ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਜਾਂ ਮਸਲੇ ਉੱਤੇ ਬਹਿਸ ਛੇਤਰ ਲਈ ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਵਿਚਾਰ ਛਾਪਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਪੱਖ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਥਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡਾ ਮਕਸਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਰਾਹੀਂ ਪਾਠਕ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਤੁਰ ਸਕੇ। 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਲਮਨਵੀਸਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਮਾਣ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲਮਨਵੀਸਾਂ ਦੇ ਕਾਲਮ ਪਾਠਕ

ਫੋਨ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖ ਕੇ 'ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਡਾਕ' ਲਈ ਭੇਜਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਉਹ ਲੇਖਕ ਤੇ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਅਮਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ, ਕਰੋਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿਚ ਮੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਦੀ ਖਿੱਚ-ਧੂਹ ਵਧੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਖੁਲ੍ਹੀ ਮੰਤਰੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਆਪਣੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਖਿਆਲ ਰਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਕ-ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਸਸਤੇ ਭਾਅ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੇਚ ਕੇ ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਇਕ ਹੱਦ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਿਆਂ ਸਮੁੱਚੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਹੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ। 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਆਰਥਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮਕਾਲੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ। 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅਤਾ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਹੁਣ ਤਕ ਵੀ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਜਾਰੀ ਹਨ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਾਠਕਾਂ, ਸਨੇਹੀਆਂ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਜੋ ਅਥਾਹ ਪਿਆਰ, ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਘੋਰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਲਮ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਰਖਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ। ਸਰਦਾਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਜਗਾਈ ਗਈ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਰੂਪੀ ਜੋਤ ਨੂੰ ਜਗਾਈ ਰਖਣ ਦਾ ਜਨੂੰਨ ਹੀ ਸਾਡੀ ਉਹ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਬਿਖੜੇ ਪੈਂਡਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸਫ਼ਰ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਤੋਂ ਨਵੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਦਾ ਜਿਊਂਦੇ-ਜਾਗਦੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੀ ਜੀਵਨਧਾਰਾ ਇਸਦੇ ਪਾਠਕ, ਇਸ ਦੇ ਸਨੇਹੀ, ਇਸਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹੀ ਹਨ। ਇਸ ਸ਼ਾਨਮੱਤੇ ਪੜਾਅ ਉੱਤੇ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼' ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਸਰਬ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਵਰਗੀ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਹਿਦ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ, ਤੁਹਾਥੋਂ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਆਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਜੀ!

-ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਜੰਮੂ

ਨਿਰਵਿਘਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ 26ਵੇਂ ਸਾਲ 'ਚ (ਪਹਿਲੀ ਜਨਵਰੀ 2000-2025)

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਬਾਨੀ ਸੰਪਾਦਕ ਸ. ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸਾਥੀਆਂ ਪ੍ਰੋ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ, ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ, ਅਯੋਧਿਆ ਸਲਵਾਨ ਅਤੇ ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੀ 26ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ

‘ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਾਈਟ’

17 ਮਈ 2025 ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮੀ 6:00 ਵਜੇ

Atlantis Banquets

1273 N. Rand Road,
Arlington Heights, IL 60004

ਚੀਫ ਗੈਸਟ

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਗੈਸਟ ਆਫ ਆਨਰ

ਅਮਰਜੀਤ ਚੀਡਸਾ

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਰਾਹੀ

ਹਰਮਨ ਬਿੰਦ

ਯਾਦ ਸਲਾਮਤ ਰਹੇ...

ਸ. ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਜੰਮੂ

ਗੈਸਟ ਆਫ ਆਨਰ

ਜੇ ਪੀ ਖਹਿਰਾ

ਲਖਵੀਰ ਚੀਡਸਾ

ਪਾਲਾ ਸ਼ੇਰਮਾਰ

ਲਵ ਮਿਨਹਾਸ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ
ਗਰੇਵਾਲ

ਡਾ. ਹਰਗੁਰਮੁਖਪਾਲ
ਸਿੰਘ

ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ
ਦਿਓਲ

ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ
ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ

ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ
ਭੱਠਲ

ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ
ਕਲੇਰ

ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ
ਗਰੇਵਾਲ

ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਸਾਹੀ

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ
ਦਰੜ

ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ
ਭੂਰਾ

ਰਖਬੀਰ ਸਿੰਘ
ਘੁੱਨ

ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਵਾਲੀਆ

ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ
(ਅਮਰ ਕਾਰਪੈਟ)

ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ
ਧਾਲੀਵਾਲ

ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਮੰਡੇਰ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ
ਸਪਰਿੰਗਫੀਲਡ

ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ
ਮੁਲਤਾਨੀ

ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਧਾਲੀਵਾਲ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ
ਜੋੜਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਸੰਘਾ

ਆਗਿਆਪਾਲ
ਸਿੰਘ ਬਾਠ

ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ
ਢਿੱਲੋਂ

ਡਾ. ਇਨਕਲਾਬੀ
ਥਾਂਦੀ

ਡਾ. ਨਵਦੀਪ
ਕੌਰ ਸੰਧੂ

ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ
(ਨਿੱਕੀ) ਸੇਖੋਂ

ਹਰਵਿੰਦਰ ਪਾਲ
ਸਿੰਘ ਲੈਲ

ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਚੀਡਸਾ

ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ
ਟਿਵਾਣਾ

ਸੁਖਮੇਲ ਸਿੰਘ
ਅਟਵਾਲ

ਸ. ਹੈਪੀ ਸਿੰਘ
ਹੀਰ

ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ
ਗਾਖਲ

ਜੱਸੀ ਗਿੱਲ

PUNJAB TIMES NIGHT 2025

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ

ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਦਿਲਗੀਰ
(ਸਿੱਖ ਹਿਸਟੋਰੀਅਨ)

ਪਰਮ ਸਿੰਘ
ਗੋਰਾਇਆ

ਪ੍ਰੋ. ਸੁਹਿੰਦਰ ਬੀਰ

ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਗੁਰਾਇਆ

ਦਵੀ ਦਵਿੰਦਰ
(ਸੰਪਾਦਕ:
ਸਪੋਕਸਮੈਨ)

ਮੈਡੀ ਸਿੰਘ
(ਗਾਇਕ)

ਡਾ. ਆਤਮਜੀਤ
ਸਿੰਘ

ਰਵਿੰਦਰ
ਸਹਿਰਾਅ

ਕੁਲਵਿੰਦਰ

ਜਗਜੀਤ ਨੌਸ਼ਹਿਰਵੀ

ਮੱਖਣ ਬੈਂਸ

ਰਜਿੰਦਰ ਟਾਂਡਾ

ਗੁਰਚਰਨ
ਮਾਨ

ਡਾ. ਦਲਬੀਰ ਪੰਨੂ

ਸੈਮ ਚਾਹਲ

ਅਜੇ ਤਨਵੀਰ

ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ
ਝੱਜ

ਜਸਮੀਰ ਸਿੰਘ

ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ
ਭੱਟਾਲ

ਬੱਬੂ ਐਪਲਟਨ

ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ
ਗਿੱਲ

ਰਾਣਾ ਸਿੰਘ
ਵਿਰਕ

ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ
ਪਾਲੀਵਾਲ

ਜੱਸੀ ਸਰੋਤਾ

ਪਾਲ ਖਲੀਲ

ਹਰਵਿੰਦਰ
ਵਾਲੀਆ

ਲਖਵੀਰ
ਜੌਹਲ

ਮਨਜੀਤ
ਨਾਗਰਾ

ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ
ਸਿੰਘ

ਜੈਰਾਮ ਸਿੰਘ
ਕਾਹਲੋਂ

ਰਾਜਵੀਰ
ਬੋਪਾਰਾਏ

ਕੁਲਦੀਪ ਗਿੱਲ

ਮੁਖਤਿਆਰ
ਖਹਿਰਾ

ਹਰਜਿੰਦਰ ਜਿੰਦੀ

ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ
ਮਿਆਣੀ

ਪਰਮਿੰਦਰ
ਗੋਲਡੀ

ਡਾ. ਵਿਕਰਮ
ਗਿੱਲ

ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਰੰਗੀ

ਜਗਪਾਲ ਗਰੇਵਾਲ

ਗੁਰਮੇਲ ਕੰਗ

ਲੱਕੀ ਸਰੋਤਾ

ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਅਜੈਬ ਲੱਖਣ
ਖਹਿਰਾ

ਜਸਪਾਲ
ਘੋਤੜਾ

ਡਾ. ਰਫ਼ਪਾਲ
ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ

ਰਵਿੰਦਰ
ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ

ਠਾਕਰ
ਬਸਾਤੀ

ਸਨੀ ਕੁਲਾਰ

ਰੋਨੀ ਕੁਲਾਰ

ਪ੍ਰਦੀਪ ਕਾਹਲੋਂ

ਜੱਸੀ ਸਿੰਘ

ਗੁਰਮੁਖ
ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ

ਪਰਮਿੰਦਰ
ਖਟੜਾ

ਯਾਦਵਿੰਦਰ
ਖਟੜਾ

ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ
ਸੰਧੂ

ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ
ਸੰਧੂ

ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਸ਼ਿਵਿੰਦਰ
ਸਿੰਘ

ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ
ਕਲੇਰ

ਸਤਨਾਮ
ਸਿੰਘ ਔਲਖ

ਕਮਲਜੀਤ
ਘੁਮਾਣ

ਦੀਪਿੰਦਰ
ਵਿਰਕ

ਬਲਜੀਤ
ਟਿਵਾਣਾ

ਜਸਵਿੰਦਰ ਗਿੱਲ

ਪਿੰਦੀ ਫੀਨਾ

ਹਨੀ ਖੰਗੂੜਾ

ਜਸਬੀਰ
ਪਲੀਆ

ਸੁਰਿੰਦਰ
ਪਲੀਆ

ਅਮਰਦੇਵ
ਬਦੇਸ਼ਾ

ਪ੍ਰਦੀਪ
ਸਲਵਾਨ

ਰਜਿੰਦਰ
ਦਿਆਲ

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ
ਭੀ ਸੀ

ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਸਰਾਂ

ਰਾਣਾ ਸੇਖੋਂ

ਪਰਵਿੰਦਰ
ਸਿੰਘ ਨਹੂੰਆ

ਨਵਤੇਜ
ਸੋਹੀ

ਪਾਲ
ਪਾਲੀਵਾਲ

ਸੁਖਪਾਲ ਗਿੱਲ

ਬਲਬੀਰ
ਬੈਦਵਾਨ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੀ 26ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮੌਕੇ 17 ਮਈ ਨੂੰ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ 'ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਾਈਟ' ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਗਾਇਕ ਤੁਹਾਡਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਗੇ।

ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ: ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ (ਪੀ ਸੀ ਐਸ) ਸ਼ਿਕਾਗੋ; ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਕਲੱਬ-ਸ਼ਿਕਾਗੋ; ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ-ਸ਼ਿਕਾਗੋ; ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ-ਸ਼ਿਕਾਗੋ (ਮਿਡਵੈਸਟ); ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰੀਕਨ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਸ਼ਿਕਾਗੋ (ਪਾਓ); ਫਾਈਵ ਰਿਵਰਜ਼ ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ-ਮਿਲਵਾਕੀ; ਗੁਰੂ ਲਾਧੋ ਰੇ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਹੈਰੀਟੇਜ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ (ਪੀ ਐਚ ਓ), ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ-ਇੰਡੀਆਨਾ; ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਸਾਊਥਬੈਂਡ, ਇੰਡੀਆਨਾ; ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰੀਕਨ ਯੂਥ ਕਲੱਬ ਇੰਡੀਆਨਾ; ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਮਿਸ਼ੀਗਨ; ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸਿਨਸਿਨੈਟੀ; ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਕਲੱਬ-ਡੇਅਟਨ (ਓਹਾਇਓ); ਯੂਨਾਈਟਡ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ; ਇੰਡੋ ਅਮੈਰੀਕਨ ਕਲਚਰਲ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ; ਇੰਡੋ ਅਮੈਰੀਕਨ ਹੈਰੀਟੇਜ ਫੋਰਮ ਫਰਿਜ਼ਨੋ; ਇੰਡੋ ਯੂ ਐਸ ਹੈਰੀਟੇਜ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਰਿਜ਼ਨੋ, ਸਵੇਰਾ ਇੰਕ।
ਮੀਡੀਆ ਪਾਰਟਨਰ: ਰੇਡੀਓ ਚੈਨ ਪ੍ਰੋਦੇਸੀ, ਦੇਸੀ ਜੰਕਸ਼ਨ, ਢੋਲ ਰੇਡੀਓ, ਪੀ.ਟੀ.ਸੀ।

21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਗਲੋਬਲ ਸੰਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਇਸ ਨਵੇਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਜਨਮ ਲਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਨਸਾਨੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਨਵੀਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਭੂਗੋਲਕ ਹੱਦਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਨਾ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਹੁਣ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਯੁੱਗ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤਕ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪਾਣੀ, ਊਰਜਾ, ਖਾਦ, ਜੈਵ-

ਮਦਨਦੀਪ ਸਿੰਘ
ਫੋਨ: 85918-59124

ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਸਾਈਬਰ ਤਕਨੀਕਾਂ ਆਧੁਨਿਕ ਜੰਗ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ, ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਭਾਜਨ ਦੀ ਅਨੁਭੂਤੀ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਇਹ ਖਿੱਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੋਵੇਂ ਪਰਮਾਣੂ ਤਾਕਤਾਂ ਹਨ, ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਜਨਸੰਖਿਆ, ਭੂਗੋਲਿਕ ਵਿਵਿਧਤਾ, ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਰਣਨੀਤਕ ਅਤੇ ਅਰਥਚਾਰਕ ਦਿਸ਼ਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰੰਤੂ ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਕ, ਸੰਸਾਰਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਸੰਭਾਵੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਅਜੇ ਵੀ ਅਤੀਤ ਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਬੰਦੇ ਜਾਤ, ਧਰਮ ਦੇ ਭਰਮ ਦੀ ਸਰਹੱਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਤਣਾਅ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਮੁਲਕਾਂ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਸਿੱਧ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲਈ ਇਹ ਲੜਾਈ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕੋਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨਾਅਰਾ ਨਹੀਂ ਕਿ

ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪੈਰਵੀ

ਜੰਗਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਣ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੱਚਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਝੋ ਬਗੈਰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਜੰਗਾਂ ਨੇ ਤਬਾਹੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਜਲ ਭਵਿੱਖ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰਾਹ ਵਿਖਾਈ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਜਰਮਨੀ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼, ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਕਨੀਕ ਰਾਹੀਂ ਗਲੋਬਲ ਸਿਸਟਮ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਲੱਗ ਗਏ, ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੀ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਨਵੀਨ ਉਮੀਦਾਂ ਦੇ ਬੀਜ ਬੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸੰਸਾਰਕ ਰਣਨੀਤੀ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਉਭਰਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਤਾਕਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਭੂ-ਸਥਿਤੀ, ਜਨਸੰਖਿਆਕ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਉਂਦੇ ਯੁੱਗ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਭਵਿੱਖ ਵੱਲ ਖੁੱਲ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਜੇਕਰ ਆਪਣੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਟਕਰਾਵੀਂ ਲਕੀਰਾਂ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਨਵੇਂ ਸੰਸਾਧਨਾਂ, ਉਦਮ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਾਂਝ ਵੱਲ ਮੋੜਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਖੇਤਰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਅਧਿਆਇ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੌਣ ਕਿੰਨਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੌਣ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਭਾਰਤ ਆਪਣੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਨਵੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੀ ਆਪਣੀ ਨੌਜਵਾਨ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਦਿਮਾਗੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਨਵੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿਚ ਉਹੀ ਦੇਸ਼ ਟਿਕ ਸਕਣਗੇ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਜਿਉਂਦੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜੀਉਣ ਦੇਣ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜੇਕਰ

ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ, ਭੋਜਨ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ, ਰੋਬੋਟਿਕਸ ਅਤੇ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੀ ਗੋਵਰਨਸ ਵੱਲ ਇਕੱਠੇ ਸੋਚਣ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਲਾਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਦਲਾਅ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਨੇ ਸਰੋਤ ਕਬਜ਼ਾਉਣ ਦੀ ਯੁੱਧ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਪਣਾਈ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੋ ਹਮਸਾਏ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਮਝਣ ਦੀ ਥਾਂ ਭਾਈ ਸਮਝਣ ਲੱਗਣ, ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਰਣਨੀਤਕ ਤਸਵੀਰ ਅਜਿਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਮਸਾਏ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਹੱਦਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਨੈਤਿਕਤਾ, ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਉਮੀਦਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣਗੇ। ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਤੇ ਮਿਟਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਜੇ ਮੁਲਕ ਸਾਂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਮਿਟਦੇ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਦਾ ਹੀ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ, ਸਰਹੱਦਾਂ ਅਤੇ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਅੱਜ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਦੌਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਦੌਰ ਜਿੱਥੇ ਲੜਾਈ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ

ਊਰਜਾ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨਕ ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗੀਆਂ ਮਹਾਂ-ਤਾਕਤਾਂ ਨੇ ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਤੇਲ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਨੂੰ ਰਣਭੂਮੀ ਬਣਾਇਆ, ਅੱਜ ਉਹੀ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਰੋਅਰ ਅਰਬ ਮੈਟਲਜ਼, ਨੈਚੁਰਲ ਗੈਸ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਜੋਂ ਦੁਹਰਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਯੂਕਰੇਨ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਰੂਸ ਅਤੇ ਨੈਟੋ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਖਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰਣਨੀਤਕ ਖੇਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਸੰਸਾਰ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਦੌੜ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਕਤਾਂ ਆਰਥਕ, ਰਣਨੀਤਕ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਟਰੋਲ ਹੇਠ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਹਨ।

ਰੂਸ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਯੁੱਧ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠਾਂ ਮੌਜੂਦ ਕੀਮਤੀ ਖਣਿਜ ਸਰੋਤਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਵਿਚ ਲਿਥੀਅਮ, ਕੋਬਾਲਟ, ਦੁਰਲੱਭ ਧਾਤਾਂ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਖੇਤਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਆਪਣੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਰੂਸ ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ,

ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣਾਈ ਰੱਖ ਸਕੇ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਟਕਰਾਅ ਅਸਲ ਵਿਚ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ, ਊਰਜਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਦੌੜ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਹਾਰ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਹੋਣੀ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸ ਸੰਸਾਰਕ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਿਹੜੇ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਅਪਸੀ ਵਿਵਾਦਾਂ, ਕਸ਼ਮੀਰ, ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵੰਡਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸਮਾਂ ਹੈ ਸੋਚ ਵੱਲ ਮੋੜ ਕੱਟਣ ਦਾ। ਜਦੋਂ ਬਾਕੀ ਸੰਸਾਰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਖੇਤਰ ਅਜੇ ਵੀ ਅਤੀਤ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰੋਦਣ 'ਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਜੇਕਰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਲੜਾਈ ਦੀ ਥਾਂ ਸਾਂਝ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਲਗਾ ਲੈਣ, ਤਾਂ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਵਿਸ਼ਵ-ਤਾਕਤ ਵਜੋਂ ਉਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਹੱਦਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਕੇ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਣਨੀਤਕ ਖੇਡ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਰਾਹ 'ਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਜੇਕਰ ਪਾਣੀ, ਊਰਜਾ, ਵਪਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕ ਵਿਚ ਸਾਂਝੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਖੇਤਰ ਗਰੀਬੀ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਭਵਿੱਖੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਚਨਾਤਮਕ ਤਾਕਤ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਊਰਜਾ ਸਾਧਨ ਸ਼ਾਇਦ ਇੰਨੇ ਹੀ ਬਚੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਵੀ ਵਿਵਾਦਾਂ, ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਅੰਤ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਦੁਰਭਾਗੇ ਸੰਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਤ 'ਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ ਸਾਂਝੀ ਸੋਚ ਦੀ। ਅਜਿਹੀ ਸੋਚ ਦੀ ਜੇ ਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਾਵੇ, ਧਰਮਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੋਵੇ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਲੜ ਕੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕਦੇ। ਪਰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਾਂਝਾ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖੀਏ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਗਵਾਹੀ ਹੋਣ, ਸਗੋਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਰਾਖੇ ਵੀ ਬਣ ਸਕਣ।

ਜੰਗ ਨਾਲੋਂ ਜੰਗ-ਬੰਦੀ ਬਿਹਤਰ

ਜੰਗ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੰਗ ਦਾ ਤਬਾਹਕੁਨ ਹੋਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ। ਜੰਗ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੰਗ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕਦੀ ਵੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਜੰਗ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦਿਲ ਨੂੰ ਦੁਖਾਉਣ, ਦਹਿਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਹਿਰਦੇਵੇਦਿਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਜੰਗ-ਬੰਦੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੰਗ-ਬੰਦੀ ਵਿਚ ਨਫ਼ਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੰਗ ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੰਗ-ਬੰਦੀ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਬਚਾਓ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੁਹਾਵਣਾ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਵਾਤਾਵਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਸਭਿਅਚਾਰਕ, ਵਿਗਿਆਨਕ, ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ
ਫੋਨ: 94178 13072

ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਈ ਜੰਗ-ਬੰਦੀ ਦਾ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਮਨਪਸੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜੰਗ-ਬੰਦੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ ਹੈ। 22 ਅਪ੍ਰੈਲ 2025 ਨੂੰ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਵਿਚ 26 ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਕਰਨ ਗਏ ਬੇਕਸੂਰ ਮਾਸੂਮ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਦੀ ਲਹਿਰ ਉਠ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਕਾਰਵਾਈ ਉਮੀਦ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 6-7 ਮਈ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਅਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ 9 ਸਿਖਲਾਈ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ 'ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ' ਰਾਹੀਂ ਹਮਲਾ ਕਰ ਕੇ

ਸਿਖਲਾਈ ਸੈਂਟਰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਫਿਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ 6 ਏਅਰ ਬੋਸ ਵੀ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਵੀ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਡਰੋਨਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ। ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਨਾਲ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਲੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਐਲਓਸੀ 'ਤੇ ਵੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਪੁਣਫ਼ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਨਾਲ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਗਿਆ। 'ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਸਿੰਧੂਰ' ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਾਇਜ਼ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਨਾਲ ਬਦਲਾ ਤਾਂ ਲੈ ਲਿਆ ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੇਕਰ ਜੰਗ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਿੰਧੂਰ ਲਹਿ ਜਾਣੇ ਸਨ। 10 ਮਈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਨਾਲ ਜੰਗ-ਬੰਦੀ ਦਾ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜੰਗ-ਬੰਦੀ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਇਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਹਾ, ਸਗੋਂ ਇਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਜੇ ਸਰਾਸਰ ਗ਼ਲਤ ਹੈ, ਡੀਫੈਂਸ ਪਤਚੋਲਕਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜੰਗ-ਬੰਦੀ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਹਾਰ ਤੇ ਨਫ਼ਾ-ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੰਗ-ਬੰਦੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮਰ੍ਹਾ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਜਨ-ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਖੜੋਤ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਰਫਿਊ ਤੇ ਬਲੈਕ ਆਊਟ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਬਚਾਓ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੁੱਖ-ਚੈਨ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੰਗ-ਬੰਦੀ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ

ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੰਤਵ ਵੀ ਲੋਕ ਹਿੱਤਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਲਈ ਜੰਗ-ਬੰਦੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਲਗਪਗ ਸਾਰੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਸਾਜ਼ਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਚੀਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਭਾਰਤ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੇ

ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਮਗਰੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਚ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕ।

1947 ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ, 1965 ਚੀਨ ਨਾਲ ਜੰਗ, 1971 ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲੜਾਈ, ਕਾਰਗਿਲ, ਪੁਲਵਾਮਾ ਤੇ ਹੁਣ ਪਹਿਲਗਾਮ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗਿਆ ਹੈ।

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਫੌਜੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਵਲੀਅਨ ਦਾ ਖੂਨ ਡੁੱਲਿਆ, ਇਸਤਰੀਆਂ ਵਿਧਵਾ ਹੋਈਆਂ, ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ, ਭੈਣਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਰੱਖਤੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹਣ ਤੋਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਤੇ ਬੱਚੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਗਏ। 1971 ਦੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਇਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ

ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਫੌਜ ਭਾਰੂ ਹੈ। ਉਥੇ ਫੌਜ ਦੀ ਹੀ ਪੁਗਈ ਹੈ। ਫੌਜ ਅਜਿਹੇ ਪੰਗੇ ਛੇਤੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਥੱਲੇ ਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਸਕੇ। ਜੰਗ ਕੋਈ ਖੇਡ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਬਹੁਤੀ ਲੰਬੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਤ-ਪਨਾਹੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਗੁਮਰਾਹ ਹੋ ਕੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਨੇ 1980ਵਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਅਤਵਾਦੀਆਂ

ਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋਇਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 1984 ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਦਾ ਦੁੱਖ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀਆਂ/ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਅੱਲੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੰਗਾਂ ਅਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਲਹਿੰਦੇ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਹੰਢਾਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਜੰਗ ਦਾ ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਪੰਜਾਬੀ ਜੰਗ-ਬੰਦੀ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ ਕੂਟਨੀਤਕ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਅਜਾਈ ਨਹੀਂ ਡੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੀ ਬਹੁਤੀ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਉਹ ਵੀ ਕਰਜ਼ਦੀ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਦੇਸ਼ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਢਾਅ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਰੂਸ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਆਪਣਾ ਹਮਦਰਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਹਥਿਆਰ ਵੇਚਦਾ ਹੈ। ਹੀਰੋਸ਼ੀਮਾ ਤੇ ਨਾਗਾ ਸਾਕੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਮਲੇ ਦਾ ਭੁਤ ਅਜੇ ਤੱਕ ਮੰਡਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਡੀਫੈਂਸ ਪਤਚੋਲਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਭਾਪ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਰਤ ਲਈ ਤਾਂ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸੰਸਾਰ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਪਹੁੰਚੇਗਾ ਹੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਖ਼ਤਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਕੋਲ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਰੂਸ ਅਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਇਹ ਅਹੰਕਾਰੀ ਲੜਾਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਡੀਗਾਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫ਼ੇ 'ਤੇ)

‘ਏਕ ਚੁਟਕੀ ਸਿੰਦੂਰ...’

7 ਮਈ ਤਤਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ‘ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਦੂਰ’ ਉਪਰੰਤ 2007 ਦੀ ਬੋਲੀਵੁਡ ਫਿਲਮ ‘ਓਮ ਸ਼ਾਂਤੀ ਓਮ’ ਵਿਚ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੁਕੋਨ ਵਲੋਂ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਡਾਇਲਾਗ ਬੜਾ ਚਰਚਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ— ‘ਏਕ ਚੁਟਕੀ ਸਿੰਦੂਰ ਕੀ ਕੀਮਤ ਤੁਮ ਕਯਾ ਜਾਨੋ ਰਮੇਸ਼ ਬਾਬੂ...’ ਈਸ਼ਵਰ ਕਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਹੋਤਾ ਹੈ ਏਕ ਚੁਟਕੀ ਸਿੰਦੂਰ... ਹਰ ਔਰਤ ਕਾ ਖਵਾਬ ਹੋਤਾ ਹੈ ਏਕ ਚੁਟਕੀ ਸਿੰਦੂਰ’।

ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਿਡੰਬਨਾ ਦੇਖੋ ਕਿ ਉਸ ਫਿਲਮ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ‘ਓਮ ਸ਼ਾਂਤੀ ਓਮ’ ਹੈ, ਦਾ ਸੰਵਾਦ ‘ਜੰਗ ਵਰਗੇ ਹਾਲਾਤ’ ਵਿਚ ‘ਵਾਇਰਲ’

ਪ੍ਰੋ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗੰਡਮ
ਫੋਨ: +91 98766-55055

ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ! ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੀਮਜ਼ ਬਣ ਬਣ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉਪਰ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸੰਵਾਦ ਨੂੰ ਬੋਤੀ ਜਿਹੀ ‘ਟਵਿਸਟ’ ਦੇ ਕੇ ਐਂ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ— ‘ਏਕ ਚੁਟਕੀ ਸਿੰਦੂਰ ਕੀ ਕੀਮਤ ਤੁਮ ਕਿਆ ਜਾਨੋ ਮੌਲਾਨਾ ਮੁਨੀਰ’ ਜਾਂ ਫਿਰ ‘ਏਕ ਚੁਟਕੀ ਸਿੰਦੂਰ ਕੀ ਕੀਮਤ ਅਬ ਜਾਨ ਗਏ ਹੋ ਨਾਪਾਕ ਪਾਕ’ ਆਦਿ।

ਦਰਅਸਲ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਜਦ ਭਾਰਤ ਨੇ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ 26 ਨਿਹੱਥੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ‘ਚੋਂ’ ਇੱਕ ਨੇਪਾਲੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸੀ ਤੇ ਬਾਕੀ ਭਾਰਤੀ, ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਜੋਂ ਮਕਬੂਜ਼ਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ 9 ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਉਪਰ ਮੋੜਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰਾਹੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ ਤਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਡਨੇਮ ਬੜਾ ਹੀ ਸਿੱਧੇਲਿਕ ਲੱਗਾ। ਤੇ ਇਹ ਹੈ ਵੀ ਸੀ। ਆਪਾਂ ਸਭ ਨੇ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਦੇਖਿਆ। ਐਨ 3 ਕੁਰਸੀਆਂ ਦੇ ਪਿਛੇ ਮੋਟੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ‘ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਦੂਰ’। ਸ਼ਬਦ ਸਿੰਦੂਰ ਵਿਚਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਦੋ ‘ਓਜ਼’, ਜੋ ਸੁਭਾਵਕ ਬਣਤਰ ਵਜੋਂ ਗੋਲਾਕਾਰ ਹਨ, ਵਿਚ ਇਕ ‘ਓ’ ਸੰਧੂਰ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ‘ਓ’ ਬੇਸ਼ਕ ਖਾਲੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਸੰਧੂਰ ਬਿਖਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ!

ਇਹ ਇੱਕ ਠੋਸ ਤੇ ‘ਠਾਹ-ਸੋਟਾ’ ਮੈਟਾਫਰ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਤਪਨਾਹੀ ਹੇਠ ਪਲਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ 25 ਭਾਰਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 24 ਹਿੰਦੂ ਸਨ, ਅਤੇ ਵਿਆਹੋ-ਵਰੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ, ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਰਾਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੇਦਰਦੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਗਏ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਵਾ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂਗ ਦੇ ਸੰਧੂਰ ‘ਤੇ ਡਾਕਾ ਮਾਰਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਪੂਰਾ ਭਾਰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿਧਵਾ ਪਤਨੀਆਂ, ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ।

(ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਲਿਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਵ-ਵਿਆਹੀ ਹਿਮਾਸ਼ੀ ਨਾਰਵਾਲ ਦੀ ਆਪਣੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਪਤੀ ਵਿਨੋ ਨਰਵਾਲ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਕੋਲ ਬੇਬਸ ਬੈਠਿਆਂ ਦੀ ਫੋਟੋ ਹਰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ

ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਬੱਧੀ ‘ਹਾਂਟ’ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ)

ਇੱਕ ‘ਓ’ ਵਿਚਲਾ ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਸੰਧੂਰ ਇਸ ਗਲ ਦਾ ਸੂਚਕ ਅਤੇ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਧੂਰ ਸਿਰਫ ਸਨਾਤਨ ਮੱਤ/ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ‘ਚ ਔਰਤ ਦੇ ਸ਼ਾਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਘਰ-ਪਰਿਵਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅਟੁੱਟ ਬੰਧਨ, ਅਸੀਮ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਅਮਰ ਅਧਿਆਤਮਕ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।

ਇਸ ‘ਸਿੱਧੇਲਿਜ਼ਮ’ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਕੇਤ ਨੇ ਹੋਰ ਬਲ ਬਖਸ਼ਿਆ। ਉਹ ਸੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਮਹਿਲਾ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਦਾ ਉਸ ਮੀਡੀਆ ਬਰੀਫਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣਾ ਜਿਸ ਦੇ ਧਰਮ ‘ਚ ਸ਼ਾਦੀਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਸੰਧੂਰ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਭਾਵ ਕਰਨਲ ਸੋਫੀਆ ਕੁਰੈਸ਼ੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਧਰਮ ਇਸਲਾਮ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਦਾ ਧਰਤੀ-ਧਰਮ ਭਾਰਤ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ 3 ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਫੌਜੀ ਹਨ। ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬੈਠੀ ਸੀ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਮਹਿਲਾ ਅਫਸਰ ਵਿੰਗ ਕਮਾਂਡਰ ਵਿਯੋਮਿਕਾ ਸਿੰਘ। ਇਹ ਉਸ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਦੋ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਮੂੰਹ ਉਪਰ ਕਰਾਰੀ ਚਪੇੜ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਫੌਜੀ ਮੁਖੀ ਆਸਿਮ ਮੁਨੀਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਅਤੇ ਚਿਲਾ-ਚਿਲਾ ਕੇ ਦੁਹਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਲੋਂ ਉਗਲੀ ਗਈ ਅੱਗ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਪਹਿਲਗਾਮ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਹੋਇਆ ਸੀ। (ਇਸ ‘ਲਿੰਕੇਜ਼’ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸਬੰਧੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਵਿਕਰਮ ਮਿਸਰੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਦਲੇਰ ਮਹਿਲਾ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਿਥੇ ਪਹਿਲਗਾਮ-ਪੀੜਤ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਲਈ ਧਰਵਾਸ ਹੈ, ਉਥੇ ਸਰਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਪਲਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਧੜੱਲੇਦਾਰ ਧਮਾਕਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮਾਨ, ਸਿੱਖ, ਈਸਾਈ, ਬੋਧੀ, ਜੈਨੀ, ਪਾਰਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿਚ ਇੱਕਮੁਠ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਇਥੇ ‘ਨਰ-ਨਾਰੀ’ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਤੇ ਨਾਰੀ-ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਮੰਨੀ ਵੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਵੀ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਸ਼ਾਇਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਇਐ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਬ੍ਰੀਫਿੰਗ ਵਿਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਵਿਕਰਮ ਮਿਸਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਮਹਿਲਾ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ! ਇਹ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੀ ਹੋਇਐ ਕਿ ਪ੍ਰੈਸ ਬਰੀਫਿੰਗ ਹਿੰਦੀ-ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੋਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪਹਿਲਗਾਮ ਬਾਰੇ ਹਿੰਦੀ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਭਾਸ਼ਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਸ਼ਿਫਟ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸਾਫ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਸਿੱਧੀ ਅਮਰੀਕਾ, ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਜੋ ਹਿੰਦੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ, ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। 1971 ਦੀ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਇਐ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਸੈਨਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਐਕਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 100 ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਅੰਦਰ ਤਕ। ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇੱਕ ਹਾਈ-ਟੈਂਕ ਜੰਗ ਹੋਈ। ਇਹ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੌਜੀ ‘ਸਟਰਾਈਕ’ ਦਾ ਕੋਡਨੇਮ ਇੱਕ ਮਾਅਨੀਖੇਜ਼ ਸੰਕੇਤ ਵਜੋਂ ਰਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ! ਪਹਿਲੇ ਕਈ ਆਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸਿਰਫ ਫੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ/ਦਲੇਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਵਿਜੇ, ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਪਰਾਕਰਮ ਆਦਿ। ਪਰ 7 ਮਈ

ਵਾਲਾ ਇਹ ਨਾਮ ਸਾਡੀ ਫੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਭਾਵੁਕਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਵੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਦੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦੇ ਕਿ ਇਹ ਨਾਮਕਰਨ ਖੁਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ, ਮਾਂਵਾਂ, ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂਗ ਦਾ ਸੰਧੂਰ ਮਿਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇਸ਼ ਵਿਚਲੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ, ਸਦਭਾਵਨਾ, ਸਮਾਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਾਤਰ-ਭੂਮੀ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਇੱਕਜੁਟਤਾ ਦਾ ਸੰਜੀਦਾ ਪਰ ਸਾਰਥਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ।

ਇਹ ਪਹਿਲਗਾਮ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ/ਅਖੰਡਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਸਟੀਕ ‘ਸਰਜੀਕਲ ਸਟਰਾਈਕ’ ਹੈ।

ਇਸ ਦਾ ਕੋਡਨੇਮ ਠੀਕ ਹੀ ‘ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਦੂਰ’, ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਭਾਵੁਕਤਾ ਅਤੇ ‘ਸਟਰਾਈਕਿੰਗ’ ਸਟੀਕਤਾ ਲਈ ਸਦਾ ਯਾਦ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਲਸ਼ਕਰ, ਜੈਸ਼ ਅਤੇ ਹਿਜ਼ਬੁਲ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ 25 ਮਿੰਟਾਂ ‘ਚ ਨੇਸਤੋਂ ਨਬੂਦ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ, 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤਿਵਾਦੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜੈਸ਼-ਏ-ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀ ਮਸੂਦ ਅਜ਼ਹਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਈ ਮੈਂਬਰ/ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਵੀ ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ ਦੇ ਇਧਰਲੇ ਪਾਸੇ ਪੁਣਛ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਅੰਧਾਧੁੰਦ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਈ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 3 ਸਿੱਖ, ਸਮੇਤ ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ, ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਉਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁੱਜੇ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲ ਵੀ ਨਾਕਾਮ ਹਮਲਾ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ‘ਚ ਡਰੋਨ/ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਹਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰੋਂ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ‘ਚ ਕਈ ਜਾਨਾਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਦਰਜਨਾਂ ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ।

ਇਹ ਬੜੀ ਸੁਖਦ ਖਬਰ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜੰਗਬੰਦੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਵਿਕਰਮ ਮਿਸਰੀ ਨੇ ਸੰਖੇਪ ਜਿਹੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫ੍ਰੰਸ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਪਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੌਜੀ ਪੱਖ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਹਿਲਾ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ‘ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਮ! ਸਾਰੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਸੈਲਿਊਟ!

ਜੰਗ ਬੰਦੀ ਵਿਚ ਹੀ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ

ਤਾਂ ਬੈਠੇ ਹੀ ਸਰਹੱਦ ਉਪਰ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਅਮਨ ਪਸੰਦ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਜੰਗ ਦਾ ਸੇਕ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਾਨੂੰ ਹੀ ਸਹਿਣਾ ਪੈਂਦੈ, ਤੇ ਜਾਂ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ। ਪਰ ਠੋਸੀ ਗਈ ਜੰਗ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਲੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ‘ਚੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਹੀ ਹਾਂ।

(ਉਝ ਇਸ ਵਾਰ ਤਾਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਰਹੱਦ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਸਾਰੇ ਸੂਬੇ ਹੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਗਏ)

ਸਾਡੇ ਉਪਰ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਰਦੇ ਵੀ ਰਹਿਣਗੇ ਪਰ ਸਦਾ ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ!

ਮੁਹੰਮਦ ਇਕਬਾਲ ਨੇ ਐਵੇਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ— ‘ਯੂਨਾਨ-ਓ-ਮਿਸਰ-ਓ-ਰੂਮਾ, ਸਬ ਮਿਟ ਗਏ ਜਹਾਂ ਸੇ, ਅਬ ਤਕ ਮਗਰ ਹੈ ਬਾਕੀ, ਨਾਮ-ਓ-ਨਿਸ਼ਾ ਹਮਾਰਾ’। ਕੁਛ ਬੜਾ ਹੈ ਕਿ ਹਸਤੀ ਮਿਟਤੀ ਨਹੀਂ ਹਮਾਰੀ, ਸਦੀਉਂ ਰਹਾ ਹੈ ਦੁਸ਼ਮਨ ਦੌਰ-ਏ-ਜਹਾਂ ਹਮਾਰਾ’। ਅੰਤਿਕਾ—

ਮਹਾਨਕੋਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ‘ਸਿੰਦੂਰ’ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਮੂਲ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ‘ਵਰਮਿਲੀਅਨ’ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦੈ। ਇਹ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਮਾਂਗ ਵਿਚ ਭਰਿਆ ਜਾਂਦੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਹਵਾਲੇ ਹਨ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਪੇਸ਼ ਹਨ— ‘ਮਾਠਿ ਗੁੰਦਾਈ ਪਟੀਆ ਭਰੀਐ ਮਾਂਗ ਸੰਧੂਰੇ’॥ (ਅੰਗ 557-58), ‘ਜਿਨ ਸਿਰਿ ਸੋਹਨਿ ਪਟੀਆ ਮਾਂਗੀ ਪਾਇ ਸੰਧੂਰੇ’॥ (ਅੰਗ 417)

ਸ਼ਬਦ ‘ਵਰਮਿਲੀਅਨ’ ਲਾਤੀਨੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ‘ਵਰਮੀਕਿਯੂਲਸ’ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਫਰਾਂਸਿਸੀ ਦੇ ‘ਵਰਮੇਲੋਨ’ ਤੋਂ ਆਇਐ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਲਾਲ ਰੰਗ ਹੈ। ਲਾਤੀਨੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ‘ਵਰਮਿਸ’, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਲਾਲ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲਾ ਕੀਟ ਹੈ, ਵੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਰੋਤ ਸੰਧੂਰ ਦੀ ਹੋਂਦ 5000 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਪੁਰਾਣੀ ਦਸਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਰਮਾਇਣ ਵਿਚ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਧੂਰ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਮਹੱਤਤਾ ਬਹੁਤ ਹੈ।

1947 ਦੀ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ‘ਸਿੰਧੂਰ’ ਸੀ। ਸੰਧੂਰ ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸ਼ਾਦੀ ਸਮੇਂ ਪਤੀ ਵਲੋਂ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮਾਂਗ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦੈ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵਿਅਹੁਤਾ ਔਰਤ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਹਾਗਣ ਦੇ ਪਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰੇਮ, ਵਫਾ ਅਤੇ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਦਾ ਸੂਚਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦੈ। ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਵੀ ਹਨ।

ਓਮ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ...

ਦੁਨੀਆਂ ਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਵੱਸਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਝ ਇਸ ਨੂੰ ਕਈ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਲੇ ਹਸਨ ਨਿਸਾਰ ਹੋਰੀ ਆਖਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ‘ਬਰੇਸਗੀਰ ਦੇ ਤਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੇ ਪੱਲੇ ਹੀ ਕੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇ ਜਾਅਲੀ ਜਾਤੋ ਔਰ ਨਾਮੋਂ ਸੇ ਬਣੀ ਹੋਈ ਕੌਮ ਹੈ।’

ਉਪਰਲੇ ਫਿਕਰੇ ‘ਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੱਖ ਦਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਇਸ ਫਿਕਰੇ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਫਿਟ ਬੈਠਦੀ ਹੈ। ਇਹਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਆਪਾ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮਸਲਨ ਦੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿ ਰੂਸ ਦਾ ਯੂਕਰੇਨ ‘ਤੇ ਹਮਲਾ ਉਸ ਦੀ ਸਟਰੈਟੇਜਿਕ ਲੋੜ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਰੂਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਯੂਕਰੇਨ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਰੂਸ ਕੋਲ ਇਹ ਹੱਕ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ‘ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਸਕੇ।

ਹੁਣ ਉਪਰਲੇ ਤਰਕ ਵਿਚੋਂ ਰੂਸ ਦੀ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਭਰ ਦਵੇ ਤੇ ਯੂਕਰੇਨ ਦੀ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ।

ਪਰ ਨਹੀਂ, ਜਦੋਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ‘ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੂਤ’ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ‘ਇਨਕਲਾਬ ਹੀ ਗੋਲੀ ਵਿਚੋਂ’ ਨਿਕਲਦਾ ਸੀ ਉਹ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੋਹਰਲੀਆਂ ਸਫਾਂ ਵਿਚ ਸਨ।

ਜਿਹੜੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲਹਿਰਾ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ‘ਇੱਝ ਹੀ ਰਾਜ ਕਰਾਂਗੇ’ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕੱਲ ਕਿਸੇ ਨੇ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟੇ ਮਿਆਨ ਵਿਚੋਂ ਤਲਵਾਰ ਕੱਢ ਕੇ ਲਹਿਰਾਈ ਤਾਂ ਉਹ ਕੀ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਜਰਦ ਰੰਗ ਦੇ ਗੋਦੇ ਦੇ ਫੁੱਲ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਸੁਣਨ ‘ਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ‘ਸਸੁਰਾਲ ਗੋਂਦਾ ਫੂਲ’ ਦੇ ਗਾਣੇ ਉੱਤੇ ਇੰਨੇ ਚਾਅ ‘ਚ ਨੱਚਿਆ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਾਉਣਾ ਪਿਆ।

ਉਹ ਸਬਜ਼ ਰੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਜਿਹੜੀ ਹਰ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਜੁਝਾਰੂ ਹੋਣ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ‘ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਿੰਗਰੇ ਵਾਹੁਣ’ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਬਸੰਤੀ ਰੰਗ ਦੇ ਬੈਨਰਾਂ ਉੱਤੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ‘ਫਲਾਣਾ ਢਿਮਕਾ ਏਕਤਾ’ ਦੀ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਮੋਟਾ ਕਰਕੇ ‘ਜੰਗ ਨਹੀਂ ਅਮਨ’ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਆਏ ਸਾਰੇ ਡਰੋਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘ਜੰਗ ਨਹੀਂ ਅਮਨ’ ਦੇ ਇਸੇ ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਦੇ ਜਾਪ ਨਾਲ ਹੀ ਸਵਾਹਾ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਐਸ 400 ਵਾਲਾ ਤਾਂ ਐਵੇਂ ਰੌਲਾ ਹੀ ਹੈ। ਸਰਗੋਸ਼ੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਮੰਤਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਸਕੋ ਦੇ ਲਾਲ ਚੌਕ ਵਿਚ ‘ਫਰੀਜ਼ਰ ‘ਚ ਲੱਗੇ ਬਾਬੇ’ ਨੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੇ ਅੱਧ-ਕੱਚ-ਪੜ੍ਹੇ ਵੀ ਲੱਗਰ ਹਨ। ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਵਿਊਆਂ, ਲਾਈਕਾਂ ਦੇ ਭਾਅ ਵੇਚ ਰਹੇ ਸਨ। ਲਾਈਕਾਂ ਵਿਊਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਬੋਤਾ ਠੰਡਾ ਹੋਇਆ

(ਪਿਛਲੇ ਸਫੇ ਦਾ ਬਾਕੀ)

ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਕਸਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗ ਦੇ ਸੰਤਾਪ ਬਾਰੇ ਤਜਰਬਾ ਨਹੀਂ। ਸਰਹੱਦਾਂ ‘ਤੇ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਸੈਨਿਕ ਸ਼ਹੀਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿਤਨੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਮਾਤਮ ਦੀਆਂ ਸਫਾਂ ਵਿਛ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਪੋਸਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਦਮਗਜ਼ੇ ਮਾਰਨੇ ਸੌਖੇ ਹਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਰਹੱਦਾਂ ‘ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਲੜਨਾ ਅਤਿ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਫੌਜੀ ਭਰਾ ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਠੰਡ ਵਿਚ ਲੜਦੇ ਹਨ। ਪੀਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਬਰਫ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਪਾਣੀ ਪੀਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਜੋਗੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਹੜੇ ਸਰਹੱਦੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਕਿਸਾਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ‘ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਇਆ ਲਟਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਨੋਕ ‘ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਸਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰ ਵਕਤ ਮੌਤ ਦਾ ਡਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਿਲਕੁਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੀ ਵੀ ਅਤੇ ਵੈੱਬ ਚੈਨਲਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੜਕ-ਕੜਕ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਗ਼ਲਤ ਤੇ ਗ਼ੁੰਮਰਾਹਕੁਨ ਬਿਨਾ ਕਨਫਰਮ ਕੀਤੇ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਭੇਜਣ ਲੱਗੇ ਸੁਣੀਆਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ। ਕੁਝ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਲੋਕ ਅਫ਼ਵਾਹਾਂ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਜੀਦਗੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿਖੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦਾ ਦੁੱਖ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਨੂੰ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨਜ਼ਾਕਤ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਜੈ ਹੋ
-ਨਵਚੇਤਨ

ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਤੋਲਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਸੌਦਾ ਤੋਲ ਕੇ ਹੀ ਵੇਚਿਆ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਸੌਦਾ ਤੋਲ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗਾਹਕ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਤਕੜੀ ਦੀ ਡੰਡੀ 'ਤੇ ਟਿਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਤਾੜਨ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਧੀ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦੀ ਚੋਰ ਅੱਖ ਗਾਹਕ ਦੀ ਅੱਖ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਜ਼ਰ ਏਧਰ-ਉਧਰ ਫੇਰੇ ਕਿ ਉਹ ਨੂੰਗਾ ਮਾਰ ਲਵੇ। ਪਰ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਕੋਲ ਹੋਰ-ਫੇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਢੰਗ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਡੰਡੀ ਨੂੰ ਹੀ ਇਕ ਪਾਸਿਓਂ ਵੱਡੀ ਛੋਟੀ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਵੱਟੇ ਹਲਕੇ ਬਣਾ ਲੈਣੇ। ਉਂਜ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸਦਾਚਾਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ, "ਮਨੁ ਸਚ ਕਸਵਟੀ ਲਾਈਐ ਤੁਲੀਐ ਪੂਰੇ ਤੋਲਿ"। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਵਲੋਂ ਰਾਝੇ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸਹਿਤੀ ਨੂੰ ਕਹਾਏ ਬੋਲ ਸੁਣੋ,

ਸਰੇ ਖੈਰ ਸੋ ਹੱਸ ਕੇ ਆਣ ਦੀਰੇ, ਲਏ ਦੁਆ ਤੇ ਮਿੱਠਤਾ ਬੋਲੀਏ ਨੀ।

ਲਏ ਅੱਘ ਚੜ੍ਹਾਇਕੇ ਦੁਧ ਪੈਸਾ, ਪਰ ਤੋਲ ਬੀਂ ਘਟ ਨਾ ਤੋਲੀਏ ਨੀ।

ਬੁਰਾ ਬੋਲ ਨਾ ਰੱਬ ਦੇ ਪੂਰਿਆਂ ਨੂੰ, ਨੀ ਬੇਸ਼ਰਮ ਕੁਪੱਤੀਏ ਲੂਲੀਏ ਨੀ।

ਮਸਤੀ ਨਾਲ ਫਕੀਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਂ ਗਾਲੀਂ, ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਠੋਕ ਮਨੋਲੀਏ ਨੀ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਹਾਰ ਵੀ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਿਆਈਂ ਹੀ ਹਨ ਜਿਥੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਤਰਕ ਤੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਤੱਕਤੀ ਵਿਚ ਤੋਲਣਾ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਵੇਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ, "ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਲੋ, ਫਿਰ ਬੋਲੋ।" ਤੋਲਣਾ ਦਾ ਆਮ ਅਰਥ ਭਾਰ ਜੋਖਣਾ ਹੈ ਤੇ ਲਾਖਣਿਕ ਜੋਹਣ ਜਾਚਣ ਕਰਨਾ।

ਤੋਲ ਦਾ ਧਾਤੂ ਹੈ *ਤੁਲ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਠਾਉਣ, ਚੁੱਕਣ, ਭਾਰ ਜੋਖਣ ਦੇ ਭਾਵ ਹਨ। ਪਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਚ ਭਾਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਪਰ ਚੁੱਕਣ ਨਾਲ ਹੀ ਜੋਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਜਦ ਮਿਲਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤਕੜਾ ਮਾਮਾ ਮਾਝੇ ਮਾਮੇ ਨੂੰ ਤੋਲ ਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਪਰ ਚੁੱਕਣ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਭਾਰ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। "ਪਰ ਤੋਲਣੇ" ਮੁਹਾਵਰੇ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪੰਛੀ ਉਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਾਂ ਨੂੰ ਫੜਫੜਾ ਕੇ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਤੋਲਣ ਦੇ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਤੁਲ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇਕ ਅਰਥ ਲੀਵਰ ਜਿਹਾ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਕਿਸੇ ਡੰਡੇ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਟਿਕਾ ਕੇ ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸੌਖਿਆਂ ਹੀ ਉਪਰ ਚੁੱਕਣਾ। ਆਰਸ਼ੀਮਦਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਖੜੇ ਹੋਣ ਨੂੰ ਥਾਂ ਦਿਓ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਲ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ, "ਧਰਿ ਤਾਰਾਜੀ ਅੰਬਰ ਤੋਲੀ ਪਿਛੈ ਟੁੱਕ ਚੜਾਈ"। ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ, "ਬਿਨੁ ਤਕੜੀ ਤੋਲੈ ਸੰਸਾਰਾ"। 'ਤੁਲ ਦੇਣਾ' ਦਾ ਅਰਥ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣਾ, ਭੜਕਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੱਕੜਾਂ 'ਤੇ ਕਾਹੀ ਆਦਿਕ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਬਣਾਈ ਅਣਘੜਤ ਜਿਹੀ ਕਿਸਤੀ ਨੂੰ ਤੁਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਭਾਰ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਭਾਵ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤੁਲਾ ਸਾਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਚੁੱਕੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, "ਨਾ ਤਰ ਨਾ ਤੁਲਹਾ ਹਮ ਬੂਡਸਿ ਤਾਰਿ ਲੇਹਿ ਤਾਰਿ ਲੇਹਿ ਤਾਰਣ ਰਾਇਆ" -ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ। ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ

ਤੁਲੀਐ ਪੂਰੇ ਤੋਲਿ

ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ,

ਨੈਅ ਭੀ ਡੂੰਘੀ ਤੁਲਾ ਪੁਰਾਣਾ, ਸੀਹਾਂ ਤਾਂ ਪੱਤਣ ਮੱਲੇ। ਜੇ ਕੋਈ ਖਬਰ ਮਿਤਰਾਂ ਦੀ ਲਿਆਵੇ, ਮੈਂ ਹੱਥ ਦੇ ਦੇਨੀਆਂ ਛੱਲੇ।

ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੇ ਭਾਰ ਬਾਰੇ ਸੁਨਿਸ਼ਚਤ ਹੋਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਤੱਕਤੀ ਆਦਿ ਵਿਚ ਤੋਲਦੇ ਹਾਂ, "ਧਰ ਤਰਾਜੂ ਤੋਲੀਐ ਨਿਵੇ ਸੋ ਗਉਰਾ ਹੋਇ" -ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ। ਤੱਕਤੀ ਲਈ ਹੀ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਤੁਲਾ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਤੁਲਾ ਹੈ, ਇਸ

ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਤੱਕਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਤੱਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰਾਜੂ ਸ਼ਬਦ ਏਥੇ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਤੋਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਰ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਤੋਲ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, "ਭਉ ਮੁਚੁ ਭਾਰਾ ਵਡਾ ਤੋਲੁ" -ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਰਥਾਤ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਭੈਅ ਭਾਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ਛੰਦ-ਬਧ ਵਿਧਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਦਾ ਤਵਾਜ਼ਨ ਦੇਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਛੰਦ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਤੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੋਲ-ਤੁਕਾਂਤ ਉਕਤੀ ਆਮ ਹੀ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕ ਗੱਲ ਵੀ ਨਾਪ ਤੋਲ ਕੇ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਤਾਂ ਗਾਲਾਂ ਵੀ ਤੋਲ ਕੇ ਕਢਦੇ ਹਨ, ਮਣ ਮਣ ਪੱਕੇ ਦੀਆਂ। ਤੋਲਣ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਚੀਜ਼ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਭਾਵ ਵੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਕੁਫਰ ਤੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮਤਲਬ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਲ ਤੋਂ ਬਣੇ ਤੁਲਨਾ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਜਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ। ਤੱਕਤੀ 'ਤੇ ਤੋਲਦੇ ਸਮੇਂ ਵੱਟੇ ਅਤੇ ਚੀਜ਼-ਵਸਤ ਦੇ ਭਾਰ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਓਨਾ ਚਿਰ ਤੁਲਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤ ਦੀ ਹੋਰ ਮਾਤਰਾ ਪਾਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਤੱਕਤੀ ਦੀ ਡੰਡੀ ਸਿੱਧੀ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਭਾਵ ਵੀ ਆ ਗਏ। ਜਿਵੇਂ "ਦੁੱਧ ਵੇਚਣ ਨੂੰ ਪੁੱਤ ਵੇਚਣ ਦੇ ਤੁਲ ਮੰਨਿਆ

ਜਾਂਦਾ ਸੀ", "ਕੀਤੀ ਤੁਲਿ ਨਾ ਹੋਵਨੀ" - ਜਪੁ। ਤੁਲ ਦਾ ਇਕ ਅਰਥ ਤੱਕਤੀ ਵੀ ਹੈ, "ਆਪੇ ਤੁਲੁ ਪਰਵਾਣੁ" -ਰਾਮ ਦਾਸ। ਤੋਲਕ ਜਾਂ ਭਾਰ-ਤੋਲਕ ਨੂੰ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਵੇਟ ਲਿਫਟਰ, ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੋਲਾ ਜਾਂ ਤੁਲਾਵਾ ਦਾ ਅਰਥ ਤੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਹਲ। ਨਾਪ ਤੋਲ ਦੀ ਇਕ ਛੋਟੀ ਇਕਾਈ ਤੋਲਾ ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਰੁਪਾਂਤਰ ਤੋਲਾ ਹੈ। ਤੋਲਾ ਬਾਰਾਂ ਮਾਸ਼ੇ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਨਾ ਚਾਂਦੀ ਜਿਹੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਧਾਤਾਂ ਤੋਲਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, "ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਨਕੁ ਦਾਸਨਿ ਦਾਸਾ ਖਿਨੁ ਤੋਲਾ ਖਿਨੁ ਮਾਸਾ" - ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ। ਚੰਚਲ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ 'ਪਲ 'ਚ ਤੋਲਾ ਪਲ 'ਚ ਮਾਸਾ' ਬਿਆਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਲ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਅਤੁਲ ਦਾ ਅਰਥ ਜੋ ਤੋਲਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਰਥਾਤ ਬੇਸੁਮਾਰ, ਬਹੁਤ ਅਧਿਕ। "ਸਾਹਿਬ ਅਤੁਲ ਨ ਤੋਲੀਐ ਕਥਨਿ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ" ਜਦ ਕਿ ਅਤੋਲਾ ਦਾ ਅਰਥ ਜਿਸ ਦੇ ਤੁਲ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, "ਸੰਗਿ ਸਹਾਈ ਛੋਡਿ ਨ ਓਹੁ ਅਗਹ ਅਤੋਲਾ"। ਤੁਲ ਤੋਂ ਹੀ ਸੰਤੁਲਨ ਜਾਂ ਸਮਤੋਲ ਸ਼ਬਦ ਬਣੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਵਿਭਿੰਨ ਟਕਰਾਉਂਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਵੀ ਟਿਕਾਅ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ, ਤਵਾਜ਼ਨ। ਤੋਲਾਦਾਨ ਜਾਂ ਤੁਲਾਦਾਨ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਭਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਦਾਨੀ ਅਕਸਰ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਇੱਕ ਤੁਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਤੱਕਤੀ ਵਿਚ ਤੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਤੱਕਤੀ ਤੋਂ ਲਾਹ ਕੇ ਕੁਝ ਅਨੁਸ਼ਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਫਿਰ ਤੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਉਸ ਦਾ ਭਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹਲਕਾ ਨਿਕਲਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਜੇ ਓਨਾ ਹੀ ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਕਲ ਆਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸੋ ਇਹ ਹੈ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਤੁਲਾ। ਤੁਲਾ ਟ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਟੁੱਲ ਸ਼ਬਦ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਗੁੱਲੀ ਡੰਡੇ ਦਾ ਟੁੱਲ ਅਸਲ ਵਿਚ ਗੁੱਲੀ ਨੂੰ ਡੰਡੇ ਨਾਲ ਚੁੱਕਣਾ ਹੀ ਹੈ। 'ਟੁੱਲ ਲਾਉਣਾ' ਮੁਹਾਵਰਾ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਤੁੱਕਾ ਲਾਉਣਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੰਦ-ਯੂਰਪੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਜਾਤੀ ਸ਼ਬਦ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਰੋਪੀ ਮੂਲ ਹੈ *tele ਤੇ ਅਰਥ ਹੈ ਭਾਰ ਉਠਾਉਣਾ, ਚੁੱਕਣਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਲਾਤੀਨੀ ਸ਼ਬਦ ਬਣਿਆ tolerare ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਰ ਚੁੱਕਣਾ, ਉਠਾਉਣਾ, ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਪਰ ਵਿਕਸਿਤ ਅਰਥ ਬਣਿਆ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ, ਸਹਾਰਨਾ, ਝੱਲਣਾ ਆਦਿ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ tolerate, toleration ਜਾਂ tolerance ਇਸੇ ਤੋਂ ਬਣੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ (ਭਾਰ) ਚੁੱਕਣਾ ਦਾ ਭਾਵ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਾਤੀ ਜਿਹੀ ਹੀ ਘੁੰਡੀ ਹੈ। ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਬੋਝ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਭਾਰੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਚੁੱਕਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਅਸੀਂ ਇਸ

ਸ਼ਬਦ
ਝਰੋਖਾ

ਬਲਜੀਤ ਬਾਸੀ

ਫੋਨ: 734-259-9353

ਨੂੰ ਸਹਾਰਦੇ ਹੀ ਹਾਂ। ਸਹਾਰਾ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਲਵੇ। ਥੰਮੀ ਜੋ ਭਾਰ ਚੁੱਕਦੀ ਹੈ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਾਰਾ ਹੀ ਹੈ। ਸਹਾਰੇ ਵਿਚ ਥੰਮੀ ਦੇ ਭਾਵ ਵੀ ਹਨ। ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਅਰਬੀ ਵਲੋਂ ਆਇਆ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ *ਤਹੱਮਲ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਧੀਰਜ, ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। ਅਰਬੀ ਵਿਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਭਾਰ ਚੁੱਕਣਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਵੀ। ਇਸ ਦਾ ਧਾਤੂ ਹੈ *ਹਮਲ ਜਿਸ ਦੇ ਮਾਅਨੇ ਹਨ ਭਾਰ ਚੁੱਕਣਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ "ਹਮਲ ਗਿਰਨਾ" ਉਕਤੀ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮਤਲਬ ਹੈ ਗਰਭ ਡਿਗਣਾ। ਗਰਭ ਵੀ ਭਾਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਮਲਾ ਅਰਬੀ ਵਿਚ ਗਰਭਵਤੀ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਰਬੀ ਹੱਮਲ ਦੇ ਮਾਅਨੇ ਹਨ ਭਾਰ ਚੋਣ ਵਾਲਾ, ਪਾਂਡੀ। ਸਮਾਨਅੰਤਰ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਪੇਸ਼ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ bear ਦਾ ਅਰਥ ਭਾਰ ਚੁੱਕਣਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਵੀ।

tele ਮੂਲ ਤੋਂ ਬਣੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ extoll ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਅਰਥ ਤਾਂ ਉਪਰ ਚੁੱਕਣਾ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਵਿਕਸਿਤ ਅਰਥ ਹੈ ਵਡਿਆਈ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਸਲਾਹੁਣਾ। ਵਡਿਆਈ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਚਾ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਹੀ ਆਸਾ ਹੈ। ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ ਹੈ telamon ਜੋ ਆਦਾਮੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੇ ਥੰਮ੍ਹ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਗਰੀਕ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਭਾਵ ਵੀ ਸਹਾਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਮਾਨ ਦੇ ਥੰਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਗਰੀਕ ਦੈਤ (ਟਾਈਟਨ) *ਐਟਲਸ ਵਿਚ ਵੀ ਏਹੀ ਮੂਲ ਬੋਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੈ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਾ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ telamon ਦਾ ਹੀ ਵਿਕਸਿਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਐਟਲਸ ਨੂੰ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਜੋਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸੋਲਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਐਟਲਸ ਛਪਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਐਟਲਸ ਦੇ ਸਰਵਰਕ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾਨਵ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਸੀ। ਮੌਰੀਟੇਨੀਆ (ਉਤਰ ਪੱਛਮੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦਾ ਇਕ ਦੇਸ਼ ਜੋ ਐਟਲਾਂਟਿਕ ਸਾਗਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦਾ ਹੈ) ਵਿਚ ਇਕ ਪਰਬਤ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ ਮਾਊਂਟ ਐਟਲਸ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਐਟਲਾਂਟਿਕ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੋਇਆ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਮੁੱਚੇ ਐਟਲਾਂਟਿਕ ਸਾਗਰ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਹੋਰ ਹਿੰਦ-ਆਰਿਆਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਮੂਲ ਨਾਲ ਜਾ ਜੁੜਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਫਿਰ ਕਦੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ 1971 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸਾਂ। ਅਸੀਂ ਉਦੋਂ ਗੋਨਿਆਨਾ ਮੰਡੀ (ਬਠਿੰਡਾ) ਵਿਖੇ ਪਾਰਬਤੀ ਦੇਵੀ ਦੇ ਚੁਬਾਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਂ, ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿਚ, ਜਿਸਦੇ ਤਿੰਨ ਕਮਰੇ ਸਨ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਗੋਨਿਆਨਾ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਸਨ। ਮੈਂ ਵੀ ਉਸੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸਾਂ। ਅਕਸਰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਪੇਪਰਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਸਾਡੇ ਬਿਸਤਰੇ ਹੇਠਾਂ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਨੀਂਦ ਆ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਟਿਊਸ਼ਨ ਤੋਂ ਘਰ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ
ਫੋਨ: 94176-92015

ਅਕਸਰ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਮੁੰਡੇ ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਡੇ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣ/ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪੀਟੀਆਈ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗਰਾਊਂਡ ਵਿਚ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਗੁਰ ਸਮਝਾਏ ਜਾਂਦੇ। ਇਹ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸ਼ਾਇਦ ਸਕੂਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੁਪਹਿਰੇ ਲਗਭਗ 12-ਸਾਢੇ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਸਾਇਰਨ ਵੱਜਦਾ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਕੂਲ 'ਚ ਬਣੇ ਖਾਲੀ ਵੱਲ ਦੌੜਦੇ। ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁੱਠੇ ਲੋਟਣਾ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੀਆਂ ਕੂਹਣੀਆਂ ਦੇ ਭਾਰ ਛਾਤੀ ਉੱਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਰੱਖਣੀ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਾਉਣੀ। ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਉਂਗਲਾਂ

ਬਲੈਕਆਊਟ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਯਾਦ

ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਛਾਤੀ ਉੱਤੇ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਧਮਾਕੇ ਦਾ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਪਵੇ ਅਤੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਉਂਗਲਾਂ ਪਾਉਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਕੰਨ ਪਾੜਵੀਂ ਅਵਾਜ਼ ਕੰਨਾਂ ਤੋਂ ਬੋਲਾ ਨਾ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਵਿਚ ਥਾਂ ਨਾ ਮਿਲਦੀ, ਉਹ ਗਰਾਊਂਡ ਵਿਚ ਹੀ ਲੇਟ ਜਾਂਦੇ ਪਰ ਲੇਟਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਉਹੀ ਹੁੰਦੀ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਹਰਸਲ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਰੋਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਤੇ ਡਿੰਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਟੋਫੀਆਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਨਹੀਂ ਖਾਣੀਆਂ, ਨਾ ਹੀ ਡਿੰਗੇ ਹੋਏ ਗੁਬਾਰੇ ਚੁੱਕਣੇ ਹਨ - ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਨਾਲ ਬੰਬ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਧਮਾਕਾ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕਾਰੇ ਕੀਤੇ ਵੀ ਹੋਣ!

ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਮੁਨਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦਿਨ ਢਲਣ ਪਿੱਛੋਂ ਕੋਈ ਘਰ ਦੀ ਲਾਈਟ ਨਾ ਜਗਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਦਿਨ ਢਲੇ ਹੀ ਖਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਵਤ ਕੇ ਲੈਪ/ਲਾਲਟੈਣ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿਚ ਛੋਟੀ-ਛੋਟੀ ਖਾਧਾ ਜਾਂਦਾ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਲਾਈਟ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਭੁੱਲ-ਭੁਲੇਖੇ ਹੀ ਲਾਈਟ ਨਾ ਜਗਾ ਲਵੇ। ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਜਾਣ-ਬੁਝ ਕੇ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਲਾਈਟ ਬੰਦ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਂ, ਪਰ ਸਟ੍ਰੀਟ ਲਾਈਟ ਜ਼ਰੂਰ ਬੰਦ ਰਹਿੰਦੀ। ਗਲੀਆਂ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਗਸ਼ਤ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਲਾਈਟ ਜਗ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਹਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾ ਕੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ।

ਅਸੀਂ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਲੈਪ ਜਗਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ

ਸਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਈਟ ਜਗਾਉਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ। ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਝੀਤਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਕੱਪੜੇ/ਕਾਗਜ਼ ਲਾਏ ਹੋਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾੜਾ ਮੋਟਾ ਚਾਨਣ ਵੀ ਬਾਹਰ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਰਾਤੀਂ ਨੌਂ ਕੁ ਵਜੇ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਸਾਂ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਡਰ ਗਏ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਕੁਝ ਹੌਸਲਾ ਕਰਕੇ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਪੁੱਛਿਆ - "ਕੌਣ ਹੈ?" ਬਾਹਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬੋਲੋ! ਅਸੀਂ ਲੈਪ ਦੀ ਬੱਤੀ ਹੋਰ ਨੀਵੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਓਹਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਚਾਨਣ ਬਾਹਰ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕੁਝ ਸਕਿੰਟਾਂ ਤੱਕ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਇੰਨੀ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਖੜਕਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਜਾਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕੁੰਡਾ ਪੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਡਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਉਤਲਾ ਸਾਹ ਉੱਤੇ, ਹੇਠਲਾ ਹੇਠਾਂ। ਜਦੋਂ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਣਾ ਬੰਦ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਚੈਨ ਆਇਆ। ਉਹ ਰਾਤ ਅਸੀਂ ਜਾਗੇ ਮੀਟੀ ਵਿਚ ਬਿਤਾਈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਉਠ ਕੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਨਾ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਕਿਸ ਨੇ ਬੁਹਾ ਖੜਕਾਇਆ ਸੀ!

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰੇਡੀਓ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਨ, ਟੀਵੀ ਦਾ ਤਾਂ ਨਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿਸੇ ਨੇ। ਪਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਸਿਓਂ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਖੜਕਾ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਹੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੜਕੇ ਸਨ ਤੇ ਇਹ ਖੜਕਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਗੋਂ ਨੇੜਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਬਠਿੰਡਾ, ਜੋ ਗੋਨਿਆਨਾ ਮੰਡੀ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 15 ਕਿ.ਮੀ. ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸੀ, ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਬੰਬ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ ਤੇ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ ਟੁੱਟ ਕੇ ਇੰਨੀ ਦੂਰ ਜਾ ਡਿੱਗੀ, ਜਿਸਦਾ ਖੜਕਾ ਦੇਰ ਤੱਕ ਸੁਣਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਵੀ ਡਰ ਗਏ ਕਿ

ਉਹ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ ਟੁੱਟ ਕੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਹਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਡਿੱਗੀ ਹੋਵੇਗੀ!

ਖ਼ੈਰ, ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਫੇਰ ਉਹੋ ਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉਹੀ 54 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਮੰਜ਼ਰ ਯਾਦ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ! ਸਾਲਾ, ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸੁਖੀ ਵੱਸਣ ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਜੰਗ ਦੀ ਨੋਬਤ ਨਾ ਆਵੇ! ਬਕੋਲ ਸ਼ਾਇਰ :

ਜੰਗ 'ਚ ਕਿਸੇ ਦਾ ਭਲਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ,
ਜੰਗ ਤੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਬਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।
ਜੰਗ ਤਾਂ ਜਾਨਾਂ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

ਜੰਗ ਦੇ ਬੱਦਲ ਜਦ ਮੰਡਰਾਵਣ,
ਹਰ ਇੱਕ ਦਿਲ ਨੂੰ ਡੋਬੂ ਪਾਵਣ।
ਜੰਗ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਤ੍ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਜੰਗ ਦੇ ਦਿਨ ਨਾ ਕਦੇ ਵੀ ਚੰਗੇ,
ਬਸਰ ਕੋਈ ਵੀ ਜੰਗ ਨਾ ਮੰਗੇ।
ਕਵੀ-ਕਲਮ ਜੰਗ ਸਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਏਨਾ ਸਾਡਾ,
ਜੰਗ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਮਾਡਾ।
ਮਾਰ ਤਾਂ ਝੱਲਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਹੁੰਦੀ ਕਿਧਰੇ ਜਦ ਬੰਬਾਰੀ,
ਖ਼ਲਕਤ ਰੋਵੇ ਕਰਮਾਂ ਮਾਰੀ।
ਰੋਵੇ ਉਠਦੀ-ਬਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਸਾਲਾ, ਕਦੇ ਵੀ ਜੰਗ ਨਾ ਹੋਵੇ,
ਅੱਖ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕਦੇ ਨਾ ਰੋਵੇ।
ਜੀਵਨ-ਗਤੀ ਨਾ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

‘ਲਾਹੌਰ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ’ ਹਨ ਰੂਹ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਮਨੁੱਖਵਾਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ, ਹਸਾਸ, ਸੰਜੀਦਾ, ਚਿੰਤਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਅਦਬੀ ਸੁਖਸ ਰਵਿੰਦਰ ਸਹਿਰਾਅ ਦਾ ਰੰਗੀਨ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ‘ਲਾਹੌਰ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ’ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ

ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੇਤ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ
ਫੋਨ: 216-556-2080

ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਉਸ ਦੀਆਂ 2022 ਤੋਂ 2024 ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਰੂਹੀ ਚਿੱਤਰਣ ਹੈ। ‘ਲਾਹੌਰ

ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ’ ਦਰਅਸਲ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਨਾਲ ਗੁਫ਼ਤਗੂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦੇ ਸੁਭ ਪਲਾਂ ਦਾ ਚਿੱਤਰਨ ਹੈ। ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਅਦੀਬਾਂ, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮੋਹਵੰਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਮੋਹਵੰਤੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਮਿਲਣੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਦੇਖਣ, ਇਸਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ, ਗੌਰਵਮਈ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤਵਾਰੀਖ਼ ਨੂੰ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਅਕੀਦਤ ਭੇਟ ਕਰਨ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੈ।

‘ਲਾਹੌਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ’ ਵਿੱਚ ਯਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਸਜਾਈਆਂ ਅਦਬੀ ਮਹਿਫ਼ਲਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਤੀ ਅਵੇਸਲਾਪਣ

ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਦਬ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਵੀ ਹੈ।

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਪਾਠਕ ਲਾਹੌਰ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਲ੍ਹਿਆਂ, ਲੋਕ ਨਾਇਕਾਂ ਦੇ ਪੂਜਣਯੋਗ ਸਥਾਨਾਂ, ਲੋਕ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਨਾਇਕਾਂ/ਨਾਇਕਾਵਾਂ ਦੇ ਮਕਬਰਿਆਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਭਰਾਤਰੀ-ਭਾਵ, ਮਾਨਵੀ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮੋਹ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਣਚਾਰੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਿਆਂ, ਲਾਹੌਰ ਦੀਆਂ ਵਿਰਾਸਤੀ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭੀੜੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚੀਂ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਦੇਖਣ, ਸਮਝਣ, ਮਹਿਸੂਸਣ ਅਤੇ ਇਸ ‘ਚ ਉਤਰਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਲਾਹੌਰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਤਾੱਥਾ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਹਦਾਇਤਨਾਮਾ ਹੈ।

ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਰਚਾਏ ਗਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਹਿਤਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਜੀਆਂ ਕਾਵਿਕ ਮਹਿਫ਼ਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੁੰਦਿਆਂ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਹਿਰਾਅ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ‘ਲਾਹੌਰ ਵਸੇਂਦੀਓ ਕੁੜੀਓ’ ਰਾਹੀਂ ਲੀਕ ਦੇ ਦੋਹੀਂ ਪਾਸੀਂ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਅਤੇ ਵੇਦਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਅ, ਪਿਆਰ ਦਾ ਹੋਕਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਚਿੰਤਨਸ਼ੀਲ ਰਵਿੰਦਰ ਸਹਿਰਾਅ ਜੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕ ਤਾਂ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਤਰਸੇ ਪਏ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਰਾਜਸੀ ਲੋਕ ਹੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਨਫ਼ਰਤ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਜਸੀ ਰੋਟੀਆਂ ਸੇਕਣ ਵਿੱਚ ਮਸਰੂਫ਼ ਹਨ।

ਸਹਿਜ ਤੌਰੇ ਤੁਰਦਾ ਪੁਸਤਕੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਉਤੇਜਿਤ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਦਬੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ਖ਼ਸੀ ਦੀਦਾਰੇ ਵੀ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਰਵਿੰਦਰ ਸਹਿਰਾਅ ਦਾ ਇਕ ਮਕਸਦ ਡਾ. ਮਨਜ਼ੂਰ ਏਜ਼ਾਜ਼

ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਰੀਲੀਜ਼ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਛਪਣਾ ਦਰਅਸਲ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਅਤੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਤੀ ਨਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਵੀ ਹੈ।

ਰਵਿੰਦਰ ਸਹਿਰਾਅ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘ਲਾਹੌਰ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ’ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰੀਵ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਵੀ ਪਾਈਆਂ, ਆਪਣੀ ਕਾਵਿ-ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਰੰਗ ਵੀ ਲਾਹੌਰ ‘ਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਦੋ-ਤਰਫ਼ੀ ਕਾਵਿਕ ਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਗਲਵੱਕਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੀਢੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਰਵਿੰਦਰ ਸਹਿਰਾਅ ਨੂੰ ਰੂਹਦਾਰੀ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਛਪਵਾਏ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਲਈ ਢੇਰ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਬਾਰਕਾਂ।

ਟੀ.ਵੀ. ਦਾ ਹਰਮਨ-ਪਿਆਰਾ ਚਿਹਰਾ ਹੈ ਅਦਿਤੀ ਸ਼ਰਮਾ

4 ਸਤੰਬਰ, 1906 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਦਾਕਾਰਾ ਅਦਿਤੀ ਸ਼ਰਮਾ ਟੀ.ਵੀ. ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹਰਮਨ-ਪਿਆਰਾ ਚਿਹਰਾ ਹੈ। ਟੀ.ਵੀ. ਸ਼ੋਅ 'ਕਾਲਿਰਿਨ' ਵਿੱਚ ਮੀਰਾ ਚੀਗਰਾ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਅਦਿਤੀ ਸ਼ਰਮਾ ਐਕਟਿੰਗ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਨਾਗਿਨ-3, 'ਰੱਬ ਸੇ ਹੈ ਦੁਆ', 'ਯ ਜਾਦੂ ਹੈ ਜਿਨ ਕਾ', 'ਅਪੋਲੋਨਾ-ਸਪਨੋ' ਕੀ ਉੱਚੀ ਉਡਾਨ ਵਰਗੇ ਕਈ ਅਨੇਕ ਸ਼ੋਅ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਹਿ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅਦਿਤੀ ਰੋਹਿਤ ਸ਼ੈਟੀ ਦੇ ਸਟੇਟ ਆਧਾਰਿਤ ਰਿਆਲਟੀ ਸ਼ੋਅ 'ਵੀਅਰ ਫੈਕਟਰ ਖਤਰੋ' ਕੇ ਖਿਲਾੜੀ-14 ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅਦਿਤੀ ਸ਼ਰਮਾ 2017 ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਗੀਤਕ ਵੀਡੀਓ 'ਤਾਰੇ' ਵਿੱਚ ਅਭਿਨੈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਸੀ। ਇਸ ਸ਼ੋਅ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਦੇ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤਕ ਵੀਡੀਓ 'ਨਾਨ' ਅਤੇ 'ਬੇਕਦਰ' ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਵੀ ਸੰਗੀਤਕ ਵੀਡੀਓ 'ਤੂ ਰਾਜਾ ਕੀ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ' ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਦੇ ਸੰਗੀਤਕ ਵੀਡੀਓ 'ਪਲੇ ਬੁਆਏ' ਅਤੇ 'ਆਦਤ ਵੇ' ਵੀ ਕਾਫੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਏ ਸਨ। ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ 'ਕੁਸ਼' ਜ਼ਰੀਏ ਅਦਿਤੀ ਨੇ ਓ.ਟੀ.ਟੀ. 'ਤੇ ਡੈਬਿਊ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸੀਰੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਲੋਂ ਨਿਭਾਏ ਗਏ ਕਾਜਲ ਸਹਿਗਲ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਕਾਫੀ ਚੰਗਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਫਾਲੋਇੰਗ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਟੀ.ਵੀ. ਸ਼ੋਅ ਤੋਂ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਹੋਈ ਅਦਾਕਾਰਾ ਅਦਿਤੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖ਼ੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਭਿਨੀਤ ਨੇ ਇਹ ਦੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰੰਗੇ ਹੱਥੀ ਫੜੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਅਦਿਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਇਨ-ਵੇਲਿਡ ਅਤੇ ਮਾਕ-ਟਰਾਇਲ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਦਿਤੀ ਨੇ ਅਭਿਨੀਤ ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਮੰਗਦੇ ਹੋਏ 25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਰੰਗ ਮੰਚ ਦਾ ਰਾਮ ਚੰਦਰ-ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ਼ਰ

ਪਾਤਰ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੋਮ ਪ੍ਰਡਕਸ਼ਨ ਦੇ ਇਸ ਸੰਗੀਤਕ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਉਹ ਭਾਗਵਾਨ ਹਨੁਮਾਨ ਤੇ ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਫਿਰ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਵੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤਾਂ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਹੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ

ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਗਲਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਰੀਟੇਕ ਅਤੇ ਡਬਿੰਗ ਨਾਲ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਮੰਚ ਉੱਤੇ ਰੀਟੇਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਟੇਜ ਉੱਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਬਣਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ

ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦ ਪ੍ਰਭੂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਬਣਵਾਸ ਵਾਲਾ ਮੰਚਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਥਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਉਹ ਭਗਵਾਨ ਹਨੁਮਾਨ ਤੇ ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਫਿਰ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਵੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਤਾਂ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਹੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਨਡੋਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਦੋ ਢਾਈ ਹਜ਼ਾਰ ਦਰਸ਼ਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਡਾਇਲਾਗ ਮੈਂ ਬੋਲਦਾ ਹਾਂ, ਉਹ ਕਾਵਿ-ਸ਼ੈਲੀ 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਮਾਨਵ ਰੂਪ 'ਚ ਆ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਸੰਘਰਸ਼ ਹੈ ਮਾਨਵ, ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਕਦਮ ਉੱਤੇ ਮੈਂ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਉਚਾਰਨ ਸਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਰਿਆਦਾ

ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਤ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਕਲਾਕਾਰ ਰੰਗਮੰਚ 'ਤੇ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਮੰਚ 'ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ ਬਣ ਕੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਂ ਲਸਣ, ਪਿਆਜ਼ ਖਾਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਧਿਆਨ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਇਸੇ ਨਾਟਕ 'ਚ ਰਾਵਣ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਝਿੜਕ ਵੀ ਦਿੰਦੇ। ਉਹ ਰਾਵਣ ਹਨ ਤਾਂ ਚੀਕ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਭੂ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਵੇਲੇ ਸੰਜਮ ਰੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਭੂ ਰਾਮ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਕ੍ਰੋਧਿਤ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਜਾਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਪੂਰੇ ਸਮੁੰਦਰ ਨੂੰ ਸੁਕਾ ਦੇਣਗੇ। ਸਾਨੂੰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਰਾਮ ਦਾ ਉਹ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਕਰੋਧ ਵਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪ੍ਰਭੂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਪੂਜਨ ਕਰਦੇ। ਯੁੱਧ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਉਸ ਨਾਲ ਜੁੜਨ।

ਲਗਭਗ 38 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ 'ਤੇ ਲੜੀਵਾਰ ਰਾਮਾਇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਸੜਕਾਂ ਸੁੰਨਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਮੁਹੱਲੇ ਦੇ ਜਿਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਟੀਵੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਟੀ ਵੀ ਲੜੀਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੰਚ ਨਾਟਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰੁਣ ਗੋਇਲ, ਐਨਟੀਆਰ, ਨੰਦਮੂਰੀ ਬਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਜੂਨੀਅਰ ਐਨਟੀਆਰ, ਪ੍ਰਭਾਸ ਸਮੇਤ ਕਈ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਭਗਵਾਨ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਪਰਦੇ ਉੱਤੇ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਆਗਾਮੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਤੋਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਫਿਲਮ ਰਾਮਾਇਣ ਵਿੱਚ ਰਣਬੀਰ ਕਪੂਰ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਜੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣਗੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰੰਗਮੰਚ ਉੱਤੇ ਵੀ ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਮੰਚਨ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਕਲਾਕਾਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਮੇਕਅੱਪ ਲਗਾ ਕੇ ਮੰਚ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਉਤਰਦੇ, ਬਲਕਿ ਹੁਣ ਚੰਗੇ ਸੈੱਟ ਅਪ ਨਾਲ ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦੀਆਂ ਲੀਲਾਵਾਂ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਪੁਨੀਤ ਇਸ਼ਰ ਦੇ ਬੇਟੇ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ਼ਰ ਜੋ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ-ਰਾਮਾਇਣ ਦਾ ਮੰਚਨ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਕਈ ਲੜੀਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਦਾ

ਇਨਡੋਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਦੋ ਢਾਈ ਹਜ਼ਾਰ ਦਰਸ਼ਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਕਈ ਗੁਣਾ ਲੋਕ ਉਸ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਲਾਈਵ ਵੇਖਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਸ਼ਾ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਉਸੇ ਪਲ ਜੁੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਟੀਵੀ ਉੱਤੇ ਸ਼੍ਰੀਰਾਮ ਦਾ ਪਾਤਰ ਨਿਭਾਉਣ

ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ

ਕਾਲਮ 'ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ' ਨੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੂੰ ਖੂਬ ਹਲੂਣਿਆ ਹੈ। ਤਸਵੀਰ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਲਵਲੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਤਰਾਂ 'ਚ ਸਾਨੂੰ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੇਜੇ। ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਫੋਟੋ ਨਾਲ ਕਾਵਿ ਟੋਟਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਕੈਪਸ਼ਨ ਭੇਜਣ ਲਈ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ 24 ਮਈ 2025 ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-691

ਗਾਹੀ ਕਣਕ ਬਣਾਈ ਤੂੜੀ, ਜੁਗਾੜ ਕੁੱਪ ਦਾ ਸੀ ਧਰਿਆ,
ਗੱਡੇ ਖੜ੍ਹੇ ਬੋਝ ਬਾਬੇ ਨੇ, ਕੱਢ ਪੀੜ੍ਹੀ ਗੋਲ ਸੀ ਕਰਿਆ।
ਡੰਡੇ ਗੱਡ ਬਗਲ ਕਾਹੀ ਦਾ, ਡੰਗੇ ਲਾ ਲਾ ਸਾਵਾਂ ਸਰਿਆ,
ਤੰਗੜ ਭਰ ਭਰ ਪਾ ਕੇ ਤੂੜੀ, ਵਾਂਗ ਪਿਰਾਮਿਡ ਦੇ ਭਰਿਆ।

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-689

ਸਿਆਸਤ ਗੰਦੀ ਵੇਟਾਂ ਵਾਲੀ
ਲੋਕਾਂ ਤਾਈਂ ਲੜਾਈ ਜਾਵੇ।
ਧਰਮ ਜਾਤ ਦੇ ਪਾ ਪੁਆਤੇ
ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਮਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।
ਜ਼ਾਲਮ ਖਾਤਰ ਖੇਡ ਪਲਾਂ ਦੀ
ਆਕਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬਜਾਇਆ।
ਦਿਲ ਚੀਰਵੇਂ ਵੈਣਾਂ 'ਤੇ ਵੀ
ਕਿਸੇ ਤਰਸ ਨਾ ਖਾਇਆ।

-ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਧਰ
ਕਲਾਹੜ (ਲੁਧਿਆਣਾ)

ਫੋਨ: +91 98783-37222

ਪਰਿੰਦਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਾਜ਼ ਅਧੂਰੀ
ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਹੋਣ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਪੂਰੀ
ਗਿਰਝਾਂ ਵਾਂਗਰ ਉਤਰੇ ਵੈਰੀ
ਕੁਚਲ ਦਿੱਤੇ ਅਰਮਾਨ ਸੁਨਹਿਰੀ।
ਪਤਾ ਨੂੰ ਕੌਣ ਸੀ ਤੇ ਕਿਥੋਂ ਆਏ?
ਖੁਫੀਆ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਿਆਏ।
ਸੰਨਾਟਾ ਛਾ ਗਿਆ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ।
ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਮਿਲੇ-ਫੋਕੇ ਦਿਲਾਸੇ।
-ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢਪਾਲੀ
ਫੋਨ: 94176-49275

ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿੱਚ ਚੱਲੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ,
ਤਾਤ ਤਾਤ ਅਤੇ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ।
ਆਖੇ ਜ਼ਾਲਮ! ਬਚੇ ਨਾ ਕੋਈ!
ਸਭ ਦਿਓ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ।
ਕਿਸੇ ਦਾ ਪੁੱਤ, ਭਾਈ ਕਿਸੇ ਦਾ,
ਕਿਸੇ ਦਾ ਗਿਆ ਅੱਧਾ ਪਰਵਾਰ।

ਘਰ ਘਰ ਵੈਣ ਕੀਰਣੇ ਪੈਂਦੇ,
ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ, ਮੱਲ ਬੈਠੀਆਂ ਅਖਬਾਰ।
ਸੁੰਨੀਆਂ ਰੱਖਾਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਖੀਓ,
ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਲੁਕ ਬੈਠੀ ਸਰਕਾਰ?
ਦੂਰ ਬੈਠਾ ਕੋਈ ਲਾਏ ਨਿਸ਼ਾਨੇ,
ਹੱਥਨੋਕਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕਰਦਾ ਵਾਰ।
ਜਾਤ ਨਾ ਪਾਤ, ਧਰਮ ਨਾ ਕੋਈ;
ਪਾਗਲਪਨ ਉਹਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਵਾਰ।
ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਰਾਸ ਇਹ ਆਵੇ,
ਅਣਗੋਲਿਆਂ ਕਰਨ ਲੋਕ-ਸਰੋਕਾਰ।
ਮਗਰਮੱਛ ਵਾਲੇ ਹੰਝੂ ਵਹਾਉਂਦੇ,
ਪਿੱਛੇ ਮਾਰਨ ਸੱਪ, ਵਰਮੀ ਨੂੰ ਮਾਰ।
ਇਹ ਕਾਰੇ ਹੁੰਦੇ, ਹੋਣਗੇ ਹੋਰ ਵੀ;
ਬੇਸ਼ਰਮ ਕਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਸ਼ਰਮਸਾਰ।
ਲੱਖ ਲਾਹਣਤ, ਤੁਹਮਤਾਂ ਸਹਿ ਜਾਂਦੇ;
ਮੋਟੀ ਚਮੜੀ, ਨਾ ਲੱਗਦਾ ਵਾਰ।
'ਨਾਕਾਮ' ਜੇਹੇ ਕਈ ਤੁਰ ਗਏ ਕਹਿੰਦੇ,
ਰੁਕੇ ਨਾ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਓਪਾਰ।

-ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ 'ਨਾਕਾਮ'
ਫੋਨ: +1 864 318 5500

ਸੱਜ ਵਿਆਹੀਏ ਧੀਏ ਤੇਰੇ,
ਲਿਖੇ ਵਿਚ ਤਕਦੀਰਾਂ ਖੇਟ,
ਦੁੱਖ ਵੰਡਾਵੇ ਕੌਣ ਨੀਂ ਦੱਸ,
ਹਾਕਿਮ ਤੁਰੇ ਵਟਾਵਣ ਵੇਟ।
ਅਕ੍ਰਿਤਘਣ ਲੋਕੀਂ ਬਾਹਲੇ,
ਹੈਵਾਨੀਅਤ ਨੱਚਦੀ ਪਾਸ,
ਬਿਨਾਂ ਕਸੂਰ ਤੋਂ ਹੀ ਭੰਡਦੇ,
ਰੱਖ ਨ ਬੇਹਤਰ ਦੀ ਆਸ।
-ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ 'ਨੂਰਪੁਰੀ'

ਤੁਰ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਦਿਲ ਦਾ ਟੁਕੜਾ
ਰਹੇ ਨਾ ਜਿਉਂਦਿਆਂ 'ਚ ਨਾ ਮਰਿਆਂ 'ਚ
ਤੱਕ ਤੱਕ ਰਾਹ ਉੱਠ ਉੱਠ ਉਭੜਵਾਰੇ
ਮਨ ਦੀ ਪੀੜ ਤਾਂ ਉਹੀ ਭਾਪਦੇ।
ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਭੋਰਾ ਵੀ ਤਰਸ ਨਾ ਆਇਆ
ਸੁਗਨਾਂ ਦਾ ਚੂੜਾ
ਚਾਅ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਭਿਆ।
ਬਿਨਾਂ ਆਈ ਤੋਂ ਮਰਨਾ
ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਲਈ
ਕਾਇਰਤਾ ਹੈ ਲੁਕ ਕੇ ਵਾਰ ਕਰਨਾ।
-ਦਰਸ਼ਨ ਪਾਲ ਦੋਸਤ

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਦਰਮਿਆਨ 'ਯੁੱਧਬੰਦੀ' ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਵਾਲ

ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਰਮਿਆਨ 'ਯੁੱਧਬੰਦੀ' ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਆਲਮੀ ਬਾਣੇਦਾਰ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾਕੁਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। 'ਯੁੱਧਬੰਦੀ' ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਨਾਲ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਦੋਨੋਂ ਪਾਸੇ ਵਸਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਉੱਪਰ ਉਜਾੜੇ ਅਤੇ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਭਿਆਨਕ ਖ਼ਤਰਾ ਮੰਡਰਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਯੁੱਧ ਛਿੜ ਜਾਣ ਦੇ ਡਰ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅਮਨ-ਚੈਨ ਖੋਹ ਲਿਆ ਸੀ। ਡਰ ਤੋਂ ਸਹਿਮ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਦੋਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੀਡੀਆ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੇ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇਕ ਮਨੋਰਥ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਝੂਠੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਫ਼ਰਤ ਫੈਲਾਉਣਾ

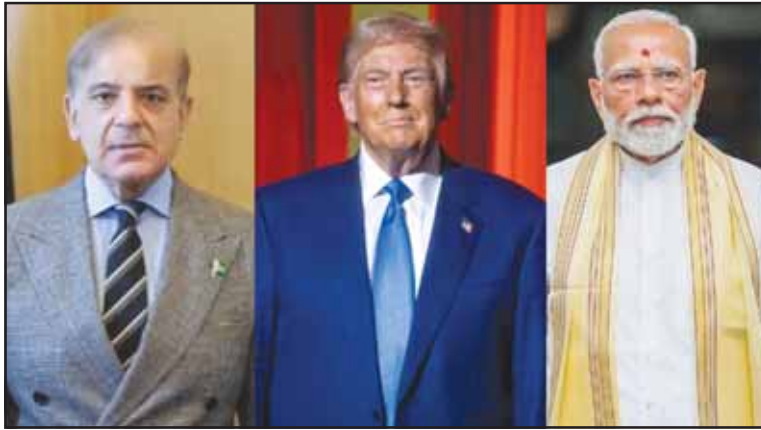
ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮੂਦਪੁਰ

ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਪਾਤਾ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ। ਭਗਵਾ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਫਿਰਕੂ ਜੰਗੀ ਜਨੂੰਨ ਭੜਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਜਦਕਿ ਆਲੋਚਕ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਝੂਠੇ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਹਰ ਦਹਿਸ਼ਤਪਾਊ ਹਰਬਾ ਵਰਤਿਆ। ਕੁਝ ਆਲੋਚਕ ਨਿਉਜ ਪੋਰਟਲ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਕਾਊਂਟ ਬੰਦ ਵੀ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਯੁੱਧਬੰਦੀ ਤੋਂ 2 ਦਿਨ ਬਾਅਦ 12 ਮਈ ਨੂੰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਲਾਈਵ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ 'ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬਲੈਕਮੇਲਿੰਗ ਨਹੀਂ ਚਲੇਗੀ', 'ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਮੁਸਤੈਦ ਹਨ' ਅਤੇ 'ਗੱਲਬਾਤ ਸਿਰਫ਼ 'ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਅਤੇ ਮਕਬੂਲਾ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋਵੇਗੀ'। ਦੋ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਫ਼ੌਜੀ ਝੜਪਾਂ ਰੋਕਣ ਲਈ 'ਯੁੱਧਬੰਦੀ' ਦਾ ਐਲਾਨ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ 'ਵਿਸ਼ਵ ਗੁਰੂ' ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਨਮੋਸ਼ੀ ਝੱਲਣੀ ਪਈ। ਮੋਦੀ ਵੱਲੋਂ 'ਡੈਮੋਜ਼ ਕੰਟਰੋਲ ਮੋਡ' 'ਚ ਮਾਰੀ ਉਪਰੋਕਤ ਬੜ੍ਹਕ ਆਪਣੀ ਸਾਖ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਦਿਨ ਫ਼ੌਜੀ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸੂਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਸੂਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦੁਵੱਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਸ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਪਿਧਾਂ ਇਕ ਵੀ ਗੋਲੀ ਨਹੀਂ ਚਲਾਉਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਹਮਲਾਵਰ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਨਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਮੋਦੀ ਦੇ ਲਾਈਵ ਸੰਬੋਧਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ 'ਚੋਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਦੋਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ 'ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਟਕਰਾਅ' ਰੁਕਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਇੱਥੇ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ 'ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਵਪਾਰ ਕਰਾਂਗੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ'! ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਹਿਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਟਰੰਪ, ਚੀਨ ਅਤੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਇਹ ਦਾਅਵੇ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਦੋਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਫ਼ੌਜੀ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

22 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪਹਿਲਗਾਮ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਉੱਪਰ ਕਬਿਤ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਹਮਲੇ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਵੱਲੋਂ ਓਪਰੇਸ਼ਨ 'ਸਿੰਦੂਰ' ਤਹਿਤ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ 9 ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਫਿਰ ਹਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਭਾਜਪਾ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਥਾਵਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਲਸ਼ਕਰ-ਏ-ਤਾਇਬਾ ਅਤੇ ਜੈਸ਼-ਏ-ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕੈਂਪ ਸਨ। ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 100 'ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ' ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਫ਼ੌਜੀ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ

ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਫ਼ੌਜੀ ਝੜਪਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਯੁੱਧਬੰਦੀ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਕੀ ਇਹ ਯੁੱਧਬੰਦੀ ਆਪਸੀ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕੇਗੀ? ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।-ਸੰਪਾਦਕ

ਫ਼ੌਜ ਦੇ 26 ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਡਰੋਨ/ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਹਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰੋਨ ਦਿੱਲੀ ਉੱਪਰ ਗੇੜੇ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਤਿੰਨ ਰਫ਼ਾਲ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪੰਜ ਫ਼ੌਜੀ ਜਹਾਜ਼ ਫੁੰਡੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਸੱਚੀਆਂ ਹਨ, ਜਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਯੁੱਧ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਆਜ਼ਾਦਾਨਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ 'ਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਲਾਏ ਅਤੇ ਇੱਧਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਭਗਵਾ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਤੰਤਰ ਨੇ ਝੂਠੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਤੇ ਅਫ਼ਵਾਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਫਿਰਕੂ ਜੰਗੀ ਜਨੂੰਨ ਭੜਕਾਉਣ 'ਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਜੰਗਬਾਜ਼ ਹਾਕਮਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭੜਕਾਏ ਫਿਰਕੂ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਦੇ ਡੰਗੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਲਈ ਯੁੱਧ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਇਹ ਮਾਹੌਲ ਜਿੱਤ ਦੇ ਲਲਕਾਰੇ ਸਨ, ਜਦਕਿ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਲੋਕ ਬਖ਼ੂਬੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਯੁੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਭਿਆਨਕ ਤਬਾਹੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਤਾਪ ਝੱਲ ਰਹੇ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੁਵੱਲਾ ਫ਼ੌਜੀ ਟਕਰਾਅ ਤੇਜ਼ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫ਼ੌਜ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਡਰੋਨ ਤੇ ਹੋਰ ਜੰਗੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਮਿਲਣ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਜੰਮੂ ਦੇ ਪੁਣਛ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅਤੇ ਮਸਜਿਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਹੌਲਨਾਕ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਯੁੱਧ ਦੀ ਮਾਰ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਪੈਣੀ ਹੈ।

ਭਗਵਾ ਹਕੂਮਰਾਨਾਂ ਅਤੇ ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਦੋਹਾਂ ਲਈ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਯੁੱਧਬੰਦੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ, ਉੱਪਰੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫ਼ੌਜ ਵੱਲੋਂ ਯੁੱਧਬੰਦੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖ਼ਬਰ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਆਈ.ਐੱਮ.ਐੱਫ਼. (ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੁਦਰਾ ਕੌਸ਼) ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ 2.3 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਦਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਮਾਇੰਦੇ ਹਾਲ-ਪਾਰਿਆ ਮਚਾਉਂਦੇ ਰਹਿ ਗਏ ਕਿ ਇਸ ਰਕਮ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਹਕੂਮਤੀ ਪੁਸ਼ਤ-ਪਨਾਹੀ ਵਾਲੇ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰੇਗੀ। ਹੁਣ ਭਾਰਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੇਟਿੰਗ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਹ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਆਈ.ਐੱਮ.ਐੱਫ਼. ਦੇ ਨੇਮ ਰਸਮੀ 'ਨੋ' ਵੋਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਮੋਦੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਡੰਗੇ ਵਜਾਉਣ 'ਚ ਜੁਟੇ ਫਿਰਕੂ ਜੰਗੀ ਜਨੂੰਨੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ 'ਯੁੱਧਬੰਦੀ' ਆਪਣੇ ਹਲਕ 'ਚੋਂ ਲੰਘਾਉਣੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। 'ਡਿਗੀ ਖੇਤੋਂ ਤੋਂ, ਗੁੱਸਾ ਘੁਮਿਆਰ ਤੋਂ' ਦੀ ਕਹਾਵਤ ਅਨੁਸਾਰ 'ਯੁੱਧਬੰਦੀ' ਤੋਂ ਖ਼ਫ਼ਾ ਭਗਵਾ ਟਰੋਲ ਫ਼ੌਜ ਅਤੇ

ਭੜਕੇ ਹੋਏ ਫਿਰਕੂ ਜੰਗਬਾਜ਼ ਅਨਸਰਾਂ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਪਰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਵਿਕਰਮ ਮਿਸਰੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਹੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜੋ ਕਿ ਮਹਿਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵਜਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਫ਼ੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਬੰਧੀ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਸਰਕਾਰੀ ਐਲਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਗਾਮ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇਵੀ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਵਿਨੋ ਨਰਵਾਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਿਮਾਂਸ਼ੀ ਨਰਵਾਲ ਨੂੰ ਟਰੋਲ ਕਰ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਲੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਦਭਾਵਨਾ ਲਈ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਸੀ ਜੋ ਫਿਰਕੂ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ 'ਚ ਦੇਸ਼ਧ੍ਰੋਹ ਹੈ!

ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰ ਅਮਨਪਸੰਦ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਮਨ 'ਚ ਸਵਾਲ ਹਨ ਕਿ ਆਖ਼ਿਰਕਾਰ ਇਸ ਕੁਲ ਫ਼ੌਜੀ ਕਵਾਇਦ ਦਾ ਹਾਸਲ ਕੀ ਹੈ? ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਦਾ ਲੋਕ ਤੋਤਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਤਾਂ ਪੁਲਵਾਮਾ ਕਾਂਡ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 370 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵੀ ਬਥੇਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੀ ਇਸ ਹਮਲੇ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲੇ ਕਬਿਤ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਅੱਡੇ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਭਾਵ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਪਹਿਲਗਾਮ ਤਰਜ਼ ਦੇ ਹਮਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਮੋਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਸੰਚਾਲਤ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਗਰੁੱਪ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ?

ਜਿਵੇਂ ਚਿੰਨੀ ਸਿੰਘਪੁਰਾ ਹਮਲਾ ਤਤਕਾਲੀ ਅਮਰੀਕਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਿੱਲ ਕਲਿੰਟਨ ਦੀ ਫੇਰੀ ਸਮੇਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੂਰਬ-ਉਤਰੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕਬਿਤ ਦੰਗੇ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਫੇਰੀ ਸਮੇਂ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਪਹਿਲਗਾਮ ਹਮਲਾ ਅਮਰੀਕਨ ਉੱਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੇ.ਡੀ. ਵੇਨਸ ਦੀ ਫੇਰੀ ਮੌਕੇ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਨਿਰਉਤਰ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੇਰੀਆਂ ਮੌਕੇ ਹੀ ਹਮਲੇ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਐਨੇ ਵੱਡੇ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੋਦੀ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਜਾ ਕੇ 'ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ' ਹਮਲੇ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ, ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੱਦੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁ-ਪਾਰਟੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਖ਼ਾਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ 'ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾਉਣ' ਦੀ ਭਾਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਪਾਲਾਬੰਦੀ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਕਰਨ 'ਚ ਜੁਟਿਆ ਰਿਹਾ। ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਹੇਠ 'ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਹਮਲੇ' ਅਤੇ 'ਦੰਗੇ' ਅਕਸਰ ਚੋਣਾਂ ਮੌਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੀ 'ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ' ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਜੰਗਬਾਜ਼ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਬਿਹਾਰ ਵਿਧਾਨ-ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 2025 ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ, ਨਫ਼ਰਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਅਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਦਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ।

ਪਹਿਲਗਾਮ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਬਿਰਤਾਂਤ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਪੁੱਛ ਕੇ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ? ਇਸ ਨੂੰ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਤੇ

ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਿਣ-ਮਿੱਥ ਕੇ ਨਫ਼ਰਤ ਭੜਕਾਈ ਗਈ, ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲੋਕ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਹਮਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਸ਼ਮੀਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਉੱਪਰ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ। ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੇ 'ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ' ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਬੇਕਰੀ ਦੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਭੰਨਤੋੜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਨਾਮ 'ਕਰਾਚੀ ਬੇਕਰੀ' ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮਿਸਟਰ ਮੋਦੀ ਅਚਾਨਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਰਾਅ ਅਤੇ ਆਈ.ਐੱਸ.ਐੱਸ.ਐਈ. ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖੀ, ਅਸਦ ਦੁਰਾਨੀ ਅਤੇ ਏ.ਐੱਸ. ਦੁੱਲਟ ਮਿਲ ਕੇ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਪੋਲੀਦਗੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਦੋਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਹਕੂਮਰਾਨ ਦੁਵੱਲੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ? ਸਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚਾਹੇ ਭਾਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਤੀ ਮੁਲਕ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਸੋਚਣ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਤੇ ਗਿਣਤੀਆਂ-ਮਿਣਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਯੁੱਧ ਲਈ ਮਾਹੌਲ ਭੜਕਾਉਣ, ਯੁੱਧ ਛੇੜਨ ਅਤੇ ਯੁੱਧਬੰਦੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਦੋਹਾਂ ਹਕੂਮਤਾਂ ਲਈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ ਭੜਕਾਉ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਸੰਦ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦਾ 'ਮੁੱਖਧਾਰਾ' ਮੀਡੀਆ ਹਮਲੇ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤਾਂ ਬਸ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਫ਼ਤਹਿ ਹੋਇਆ ਸਮਝੋ, ਕਿ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਕੰਬਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫ਼ੌਜ ਰਹਿਮ ਲਈ ਨੱਕ ਰਗੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਟਰੰਪ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਹਕੂਮਰਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਕੇ ਯੁੱਧਬੰਦੀ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ। ਟਰੰਪ ਦਾ ਯੁੱਧਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਭਗਵਾ ਹਕੂਮਤ ਅਤੇ ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਜਿੱਤ ਦੇ ਜਸ਼ਨਾਂ ਉੱਪਰ ਬੰਬ ਵਾਂਗ ਡਿਗਿਆ। ਫਿਰਕੂ ਜੰਗਬਾਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਸਾਮਰਾਜੀ ਆਕਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਮੰਨਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਭਗਵਾ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਇਸ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤਮਾਸ਼ੇ ਦੇ ਜੇਤੂ ਅੰਤ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਧਰੀ-ਧਰਾਈ ਰਹਿ ਗਈ। ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਇਹ ਚੰਗਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਆਪਸੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਅਤੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਡਰੋਨ/ਮਿਜ਼ਾਇਲ ਵਗੈਰਾ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਗੱਲ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧੀ ਅਤੇ 'ਯੁੱਧਬੰਦੀ' ਹੋਣ ਨਾਲ ਫਿਲਹਾਲ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਟਲ ਗਿਆ। ਇਸਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜੀ ਹਕੂਮਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਯੁੱਧਾਂ ਵਿਚ ਉਲਝੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ-

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਬਦਲਣਾ ਆਪਣੇ ਹਿਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾਪਿਆ। ਉਸਨੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਘੂਰ ਕੇ 'ਯੁੱਧਬੰਦੀ' ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਹਾਂ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਇਸ

ਸਮੇਂ ਟਰੰਪ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਵਪਾਰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ।

ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਭਾਰਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਫ਼ੌਜੀ ਤਾਕਤ ਹੈ, ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪਸਾਰਵਾਦੀ ਲਾਲਸਾਵਾਂ ਪਾਲੀ ਬੈਠੇ ਭਗਵਾ ਯੁੱਧਨੀਤੀ ਘਾਤਿਆਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘਟਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ 2019 'ਚ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਤੋੜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੀਨ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਯੁੱਧਨੀਤਕ ਸਾਂਝ ਵਧਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤਹਿਤ ਚੀਨ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਆਧੁਨਿਕ ਫ਼ੌਜੀ ਤਕਨੀਕ ਸਾਂਝੀ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਫ਼ੌਜੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ। ਜਦਕਿ ਅਮਰੀਕਨ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਯੁੱਧ ਵੱਲ ਵਧਣ ਨਾਲ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰਕ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ 'ਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਦਬਾਅ ਪਾ ਕੇ ਦੋਹਾਂ ਪਿਧਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਪਹਿਲਗਾਮ ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ ਵੇਨਸ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਇੱਧਰ ਟਰੰਪ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਨ ਉੱਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਬਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਟਕਰਾਅ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ 1.31 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦਾ ਫ਼ੌਜੀ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਵੇਚਣ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਫ਼ੌਜੀ ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਵੇਚ ਲਿਆ ਅਤੇ ਯੁੱਧਬੰਦੀ ਕਰਵਾ ਕੇ 'ਵਿਸ਼ਵ-ਗੁਰੂ' ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਵੀ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ। 'ਵਿਸ਼ਵ-ਗੁਰੂ' ਨੇ ਭਾਰਤ ਲਈ ਕੀ ਖੱਟਿਆ?

ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਆਰਐੱਸਐੱਸ-ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਕਸੂਤੀ ਹਾਲਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਭਾਰਤ ਦਾ 'ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲਾ' ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਤੀਜੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਹੁਣ ਦੇਖਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਗਵਾ ਹਕੂਮਤ ਟਰੰਪ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 'ਨਿਰਪੱਖ ਜਗ੍ਹਾ' 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ' ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ।

'ਯੁੱਧਬੰਦੀ' ਦਾ ਭਾਵ ਦੁਵੱਲੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਯੁੱਧਬੰਦੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੋਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਚੁਕੰਨੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਚਾਹੇ ਭਾਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਦੋਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਐਸੇ ਜਾਗਰੂਕ ਹਿੱਸੇ ਹਨ, ਜੋ ਹਕੂਮਰਾਨਾਂ ਦੀ ਨਫ਼ਰਤ ਭੜਕਾਉ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕਬੂਲਦੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਅਵਾਮ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਦੁਵੱਲੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਜੰਗਬਾਜ਼ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਮਨਸੂਬਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਆਪਕ ਲੋਕ-ਰਾਇ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਹਕੂਮਰਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਵੱਲੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਕੂਲੇ ਪੈ ਗਏ ਸੀ; ਸਾਡੇ ਕਈ ਹਾਣੀ ਸਕੂਲੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂਦੇ। ਇਹਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਦੋਂ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਏਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਸਮਝਦੇ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਬਾਹਲੀ ਸੌਖੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਪੁੰਨ ਦਾ ਫਲ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ। ਨਾ ਮਾਸਟਰਾਂ ਦਾ ਡਰ। ਨਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਚਿੰਤਾ। ਨਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਫਿਕਰ। ਇਹ ਸਵੇਰੇ ਪਸ਼ੂ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਘਰੇ ਲੈ ਆਉਂਦੇ। ਢੇਲੇ ਗਾਉਂਦੇ। ਬੋਲੀਆਂ ਪਾਉਂਦੇ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਪਸ਼ੂ ਚਰਾਈਂ ਚਰਦੇ ਹੀ ਰੱਜ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਘਰ ਆ ਵੜਦੇ। ਕਈ ਮਾਲਕ ਤਾਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਵੇ ਪਸ਼ੂ ਘਰੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦੇ, ਪਰ ਕਈ ਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਬੱਧੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਛੇ-ਛੇ ਸੱਤ-ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ।

ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵੀ ਸੀਗੇ। ਪਰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਉਧੋਵਾਲ ਦੇ ਚਾਰ ਪੰਜ ਵਾਰੀ ਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਤਲੁਜ ਤੋਂ ਢਾਈ ਕੁ ਮੀਲ ਪਹਾੜ ਵੱਲ ਨੂੰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਗੇ-ਬੰਨੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ।

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ

ਮਹਿਤਪੁਰ ਦੇ ਨੇੜੇ। ਨਕੋਦਰ ਤਸੀਲ 'ਚ। ਦੁਆਬੇ ਦੇ ਆਖਿਰੀ ਪਿੰਡ 'ਚੋਂ ਹੈ। ਸਤਲੁਜੋਂ ਪਾਰਲੇ ਪਾਸੇ ਮਾਲਵਾ ਦੇਸ ਚੱਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮਹਿੰਗਾ ਤੇ ਲੁੱਲੀ ਵੱਡੇ ਪਸ਼ੂ ਚਾਰਦੇ- ਗਾਵਾਂ, ਮੱਝਾਂ, ਵੱਛੇ-ਵੱਛੀਆਂ, ਕੱਟੇ-ਕੱਟੀਆਂ। ਧਰਮ ਸਿਓ, ਸੇਮਾਂ, ਜਗੀਰ, ਅਮਲੀ ਤੇ ਵੇਲੀ ਬੱਕਰੀਆਂ ਚਾਰਦੇ। ਮਹਿੰਗੇ ਹੋਣੀ ਤਿੰਨੇ ਭਾਈ ਛੜੇ ਸੀ। ਹਮਾਤਤ ਸੀ, ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਿਆਤ ਬੋੜੇ ਸੀ। ਤਿੰਨਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੀ ਘਰ ਨਾ ਵਸਿਆ। ਪੂਰਨ ਵਾਰੀ ਕਰਦਾ। ਪਖੀਰੀਆਂ ਸਰਦੇ ਜੱਟਾਂ ਨਾਲ ਰਲਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਤੇ ਵੱਡਾ ਮਹਿੰਗਾ ਪਸ਼ੂ ਚਾਰਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਪੂਰਨ ਨੇ ਕੋਲ ਦੀ ਲੰਘਣਾ, ਨਿਆਣਿਆਂ-ਸਿਆਣਿਆਂ ਛੇਤ ਕੇ ਕਹਿਣਾ: ਓਏ ਪੂਰਨ...ਅੱਖੀਆਂ 'ਚ ਰਈਂ ਵੱਸਦਾ ਤੂੰ ਜਾਈਂ ਦੂਰ ਨਾ। ਉਹਨੇ ਖਿੱਝ ਕੇ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਛੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣੀ। ਨਿਆਣਿਆਂ ਦੇ ਮਗਰ ਸੁਟ ਵੱਟ ਕੇ ਭੱਜਣਾ। ਨਿਆਣਿਆਂ ਇਹਨੂੰ ਡਾਹ ਕਿੱਥੇ ਦੇਣੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਲੁੱਲੀ ਕੰਮੀਆਂ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਹਾਣ-ਪ੍ਰਵਾਣ। ਸਾਨੂੰ ਇਹਦੇ 'ਤੇ ਰਸ਼ਕ ਹੋਣਾ। ਅਸੀਂ ਮਨੋ-ਮਨੀਂ ਕਹਿਣਾ: ਇਹਨੇ ਕੋਈ ਪੁੰਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਘੋਰ ਪਾਪ। ਤਾਹੀਓਂ ਇਹ ਵਾਰੀ ਬਣ ਗਿਆ; ਮੌਜਾਂ ਕਰਦਾ। ਤੇ ਅਸੀਂ ਜੇਲ੍ਹ ਚ ਤਾੜੇ ਗਏ ਆਂ। ਮਾਸਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਝਿੜਕਾਂ ਤੇ ਡੰਡੇ ਖਾਣ ਨੂੰ। ਮਹਿੰਗਾ ਤੇ ਲੁੱਲੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪਸ਼ੂ ਦੇਖ ਵੀ ਲੈਂਦੇ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ: ਆਹ, ਜਰਾ ਕੁ ਮੇਰੇ ਪਹੁਆਂ ਵੱਲ ਨਿਗ੍ਹਾ ਰੱਖੀ। ਮੈਂ ਫਲਾਨਾ ਕੰਮ ਕਰ ਆਵਾਂ। ਪਸ਼ੂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਣਦੇ ਸੀ।

ਲੁੱਲੀ ਕੋਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਸ਼ੂ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਫੰਡਰਾਂ, ਤੋਕੜਾਂ ਤੇ ਦੁੱਧੋਂ ਭੱਜੀਆਂ ਮੱਝਾਂ-ਗਾਵਾਂ। ਚੋਰੀਆਂ, ਬੋਲੀਆਂ, ਕੁੰਡੀਆਂ, ਮੀਣੀਆਂ ਤੇ ਚੱਪੀਆਂ। ਸਾਵੀਆਂ, ਚਤਰੀਆਂ, ਮੱਧੇ ਫੁੱਲੀ ਵਾਲੀਆਂ, ਸੀਲ ਤੇ ਮਾਰਨ ਖੰਡੀਆਂ। ਲੈਰੀਆਂ ਕੱਟੀਆਂ-ਵੱਛੀਆਂ ਤੇ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਕੱਟੇ-ਵੱਛੇ। ਅਤੁਬ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਇਹ ਡੈਰਾ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਕਹਿੰਦਾ: ਜਾਹ, ਹੁਣ ਭੱਜ ਤਾਂ ਕਿੱਧਰ ਨੂੰ ਭੱਜਣਾ। ਕੱਟੇ-ਵੱਛੇ ਜਦੋਂ ਜੋਤਨ ਜੋਗੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ, ਜਾਂ ਅਗਲੇ ਵੇਚ ਦਿੰਦੇ ਸੀ ਜਾਂ ਹਲੀਂ ਕੱਢ ਲੈਂਦੇ। ਕੱਟੀਆਂ-ਵੱਛੀਆਂ ਜਦੋਂ ਨਵੇਂ ਦੁੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਲਵੇਰੇ ਦੇ ਲਾਲਚ ਮਾਲਕ ਵੱਧ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਘਰ ਲੈ ਜਾਂਦੇ। ਰੋਜ਼ ਦਿਹਾੜੀ ਸੱਤੇ ਦਿਨ ਇਹ ਕੰਮ।

ਲੁੱਲੀ ਨੂੰ ਇਕ ਪਸ਼ੂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਰੁਪਈਆ, ਹੱਦ ਦੇ ਰੁਪਈਏ ਮਹੀਨਾ ਮਿਲਦੀ ਸੀ; ਜਾਂ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਦਾਣੇ। ਝੋਟੀਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਖੇਵੇ ਆਈਆਂ ਝੋਟੀਆਂ ਨੇ ਖੋਰੂ ਪਾਉਣਾ। ਸਾਰਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਅਤਿੰਗੀ ਜਾਣਾ। ਖੇਵੇ ਆਈਆਂ ਮੱਝਾਂ ਝੋਟੀਆਂ ਮਾਲੀ ਕੋਲ ਲਿਜਾਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸੀ। ਠਾਕਰ ਜਨਾਨੇ ਨੇ ਏਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਮਾਲੀ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ- ਵੰਡ ਵਡੇਵਿਆਂ ਨਾਲ ਪਾਲਿਆ ਝੋਟਾ। ਪਰ ਗਾਈਆਂ ਮੁਫਤੋਂ-ਮੁਫਤੀ ਆਵਾਰਾ 'ਸਰਕਾਰੀ' ਸਾਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਦੁੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਪਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਦਾ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਵੱਧ ਮਿਹਨਤ ਲੈਣ ਲਈ ਲੁੱਲੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਵੈਹੜ ਜਾਂ ਗਾਂ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ। ਏਦਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦੋ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਵੱਧ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਹਿਰਾ ਦਿਸਦੀ ਹੋ ਜਾਣੀ ਤਾਂ ਕਹਿ ਦੇਣਾ: ਲਗਦਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਵੱਛੀ ਵੀ ਨਵੇਂ ਦੁੱਧ ਹੋ ਗਈ ਆ। ਬਹਾਨਾ ਇਹ ਲਾ ਦੇਣਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਉਰ੍ਹੇ-ਪਰ੍ਹੇ ਹੋਏ ਤੋਂ ਲੱਗ ਗਈ ਹੋਣੀ ਆ। ਉਤੋਂ ਕਹਿ ਦੇਣਾ, ਜਦ ਮੈਂ ਲੱਗਦੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ, ਮੈਂ ਸਾਹਦੀ ਕਿੰਦਾਂ ਦੇ ਦਿੰਦਾ।

ਕਈਆਂ ਤੋਕੜਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਚੋਅ ਵੀ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਵੇਚੁਦੀ, ਤਾਂ ਇਹਨੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਭਜਾਈ ਫਿਰਨੀ। ਟਿੱਕ ਕੇ ਚਰਨ ਨਾ ਦੇਣੀ। ਨਾ ਹੀ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦੇਣਾ। ਬੱਸ ਡਾਂਗ ਤੇ ਡਾਂਗ ਵਰ੍ਹਾਈ ਜਾਣੀ। ਨਾਲੇ ਕਹਿਣਾ: 'ਚੱਲ ਫੇ ਦੇਖ ਲਾਅ ਅੱਜ ਲੁੱਲੀ ਦੇ ਹੱਥ। ਛੱਡੂਗਾਂ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਚੋਅ ਕੇ ਹੀ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਿੰਧੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨ ਜਾਹ, ਜਾਂ ਫੇ ਦੇਖੀ ਚੱਲ ਮੇਰੇ ਜਲਵੇ।' ਗਾਂ-ਮੈਂਹ ਨੇ ਹੰਝ ਕੇ ਖੜੇ ਜਾਣਾ। ਜਾਣੀ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦੇਣੇ। ਲੁੱਲੀ ਨੇ ਪਸਮਾ ਲੈਣੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਭੱਜੀ ਜਾਂਦੀ ਗਾਂ ਮੈਂਹ ਦੀ ਪੂਛ ਫੜ ਕੇ ਇਹਨੇ ਉਹਤੋਂ ਰਤਾ ਕੁ ਗਾਂਹ ਲੰਘ ਕੇ ਬਰਾਬਰ ਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਤੇ ਫਿਰ ਇਕਦਮ ਐਸਾ ਹੁੱਝਕਾ ਮਾਰਨਾ ਕਿ ਪਸ਼ੂ ਨੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਕਲ ਜਾਣਾ ਤੇ ਚਿੱਤ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਫਿਰ ਇਹਨੇ ਡਾਂਗ ਵਰ੍ਹਾਉਣੀ। ਏਸੇ ਦੁੱਧ ਦੀ ਝੱਲ 'ਚ ਹੀ ਚਾਹ ਬਣਾ ਕੇ ਪੀ ਲੈਣੀ ਜਾਂ ਕੱਚਾ ਦੁੱਧ ਹੀ ਪੀ ਲੈਣਾ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਦੁੱਧ ਕਿਸੇ ਸਿਵੇ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾ ਦੇਣਾ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਸਿਵੇ ਤੇ ਪਏ ਦੀਵੇ 'ਤੇ ਤੇਲ ਸਿਰ ਨੂੰ ਲਾ ਲੈਣਾ। ਇਹ ਅਜੀਬ-ਅਜੀਬ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੱਖਣ ਵਲ ਨੂੰ ਚਹੁੰ-ਪੰਜਾਂ ਮੀਲਾਂ 'ਚ ਵਿਰਲੇ-ਵਿਰਲੇ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਪਿੰਡ ਵਸੇ ਹੋਏ ਸੀ। ਝੱਲ 'ਚ ਲੁਕੇ ਹੋਏ। ਕਈਆਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਘਰ ਝੱਲ ਨਾਲ ਹੀ ਰਲ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਵਾਰੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਘੱਟ ਸੀ। ਦੁਆਬੇ 'ਚ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਬੇਰੀ ਘਾਟ ਸੀ। ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਏਥੋਂ ਲੋਕ ਵਲੈਤਾਂ ਨੂੰ ਸੱਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਕਲ ਤੁਰੇ ਸੀ।

ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਵਿੱਥ ਤੇ ਹੀ ਜੰਗਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਿਹਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਝੱਲ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਵਾਰੀ ਮਾਲ ਛੱਡ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਪਸ਼ੂ ਚਰਾਈਂ ਚਰਦੇ। ਸ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਮੁੜ ਆਉਂਦੇ। ਝੱਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਰਾਹ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਜੱਟਾਂ ਦੇ ਸਿਵੇ ਆਉਂਦੇ। ਸਿਵਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਧਮਾਰ ਦੇ ਠੀਕਰੇ ਪਏ ਹੋਣੇ। ਅਸੀਂ ਡਰ ਵੀ ਜਾਣਾ। ਸਿਵਿਆਂ 'ਚ ਕਈ ਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਲੋਅ ਹੋ ਜਾਣੀ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਨਿਆਣਿਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ: ਔਹ ਦੇਖੋ, ਸਿਵਿਆਂ

ਵਾਰੀ

'ਚ ਚੜੇਲਾਂ ਨੱਚਦੀਆਂ। ਬਾਲਾਂ ਨੇ ਓਧਰ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਨਾ ਕਰਨਾ। ਲੁੱਲੀ ਨੂੰ ਸਿਵਿਆਂ 'ਤੇ ਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗਦਾ। ਏਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਣਾ ਚੁੜੇਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹਤੋਂ ਡਰਦੀਆਂ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਏਦਾਂ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹਨੂੰ ਬਹਾਦਰ ਮੁੰਡਾ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਬਈ ਸਾਡਾ ਹਾਣੀ-ਤਾਣੀ ਚੁੜੇਲਾਂ ਤੋਂ ਨਾ ਡਰਦਾ ਸੀ ਨਾ ਇਹ ਇਹਨੂੰ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਸੀ। ਇਹ ਚੁੜੇਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮਜਮੇ ਲਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਅਸਲ 'ਚ ਇਹਦਾ ਬਾਪ ਬੜਾ ਕੱਬਾ ਸੀ। ਨਾ ਉਹਦੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬਣਦੀ ਸੀ। ਨਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਸੀ। ਆਵੇਦੇ ਸਕੇ-ਸੋਦਰਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਲੁੱਲੀ ਨੂੰ ਵੀ ਅਵਾ-ਤਵਾ ਬੋਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਏਸੇ ਹਾਲ ਲੁੱਲੀ ਬਾਲ ਉਮਰੇ ਹੀ ਵਿਤੋਂ ਵੱਧ

ਕੁੱਖਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਣੀਂ ਉਮਰੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਅਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਜੋਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੋਣ-ਭਾਦੋਂ ਦੇ ਦਿਨੀਂ ਮੀਂਹ ਪੈਣੇ ਤੇ ਝੱਲ 'ਚ ਚਹਿਲ-ਪਹਿਲ ਹੋ ਜਾਣੀ। ਰੇਤ ਦੇ ਟਿੱਬੇ ਵੀ ਹਰਿਆਲੀ ਨਾਲ ਚਹਿਕਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ। ਸਲਵਾਤ ਕਾਹੀ ਦੇ ਬੂਝੇ ਮੱਲ ਜਾਣੇ। ਸੰਘਣੇ ਵੀ ਹੋ ਜਾਣੇ। ਭੱਖੜਾ ਵੀ ਹਰਾ-ਭਰਾ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਅੱਕ ਫੰਡਤੇ ਹੋਣੇ। ਖੱਬਲ ਘਾਹ ਜਾਂ ਦੁੱਬ ਹੋ ਜਾਣੀ। ਤੇ ਚਿਟੀਆਂ ਖੁੰਬਾਂ ਉਂਗ ਆਉਣੀਆਂ। ਹਰੇ ਤੁੰਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵੇਲਾਂ ਵਧ ਜਾਣੀਆਂ। ਗੇਦਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਰਿੜ੍ਹਦੇ ਫਿਰਨੇ। ਵਿਚ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੇ ਖਾਅ ਵੀ ਲੈਣੇ। ਜਦੋਂ ਤੁੰਮੇ ਪੱਕ ਜਾਣੇ ਤਾਂ ਵਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਡਾਂ ਘਰ ਲੈ ਆਉਣੀਆਂ। ਫਿਰ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਲੂਣ ਚ ਰਲਾ-ਰਲਾ ਕੇ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿਣਾ। ਜਾਂ ਰਿੰਨੂ ਕੇ ਦੇ ਦਿੰਦੇ। ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ: ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਹਾਜਮਾਂ ਠੀਕ ਰਹਿੰਦਾ। ਰਤਾ ਕੁ ਨੇਰੂ ਹੋਣਾ, ਤਾਂ ਬੀਡੇ ਬੋਲਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣੇ। ਟਟੈਣੇ ਚਮਕਣੇ। ਟਿੱਡੇ ਗੜਕਣੇ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਝੁੰਮ 'ਚ ਡੱਡੂਆਂ ਦਾ ਰਾਗ ਵੱਜਣਾ: ਗੜੇਅ-ਗੜੇਅ, ਤੂੰ ਤੇ ਮੈਂ। ਗੜੇਅ-ਗੜੇਅ, ਤੂੰ ਤੇ ਮੈਂ। ਡੱਡੂ ਏਨੇ ਹੋ ਜਾਣੇ ਕਿ ਡੱਡੂ ਤੇ ਡੱਡੂ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਣਾ।

ਸਿਵਿਆਂ ਲਾਗੇ ਹੀ ਵੱਤੇ ਜਿਹਾ ਛੱਪੜ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨੂੰ। ਇਹਨੂੰ ਝੁੰਮ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ। ਇਹ ਬਰਸਾਤਾਂ ਦੇ ਦਿਨੀਂ ਭਰ ਜਾਂਦਾ। ਮੱਝਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਜਾ ਕੇ ਬਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਲਿਟਦੀਆਂ। ਲੋਟਣੀਆਂ ਖਾਂਦੀਆਂ। ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਨਾ ਨਾ ਲੈਂਦੀਆਂ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਵਾਰੀ ਨਿਤਾਰ ਕੇ ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਪਾਣੀ ਪੀ ਲੈਂਦੇ। ਲੋਤ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਦੋਂ ਪਾਣੀ ਵੀ ਏਨਾ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਰਸਾਤਾਂ ਨੂੰ ਰੇਤਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਕੁ ਪੱਟਿਆਂ ਸਾਫ ਪਾਣੀ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦਾ ਸੀ।

ਲੋਕੀ ਸਲਵਾਤ ਦੇ ਬੂਝਿਆਂ 'ਚੋਂ ਬਰੋਟੇ-ਨਾਕੂ ਕੱਢਦੇ। ਸੁਕਾਅ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਮੁੰਝ ਕੱਢਦੇ; ਇਹਦਾ ਵਾਣ ਵੱਟਦੇ, ਮੰਜੇ-ਪੀੜੀਆਂ ਬੁਣਨ ਲਈ। ਸਲਵਾਤ ਬੜੇ ਕੰਮੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਬੋੜ ਵੱਟਣ ਦੇ ਕੰਮ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬਾਲਣ ਲਈ ਵੀ। ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚੋਂ ਵੀ ਵਪਾਰੀ ਮੁੰਝ ਮੁੱਲ ਲੈਣ ਆਉਂਦੇ ਸੀ।

ਪਸ਼ੂ ਤਾਂ ਆਪੇ ਚਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਵਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮਾਤੀ ਮੋਟੀ ਨਿਗਾਹ ਹੀ ਰੱਖਣੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਐਧਰੋਂ ਓਧਰ ਤੇ ਓਧਰੋਂ ਐਧਰ ਲੈ ਆਉਣਾ। ਲੈਰੀਆਂ ਖੁੰਬਾਂ ਵਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕੱਚੀਆਂ ਹੀ ਖਾ ਲੈਣੀਆਂ। ਜੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਜਾਣੀਆਂ ਤਾਂ ਦੁੱਬ ਦੇ ਤੀਲੇ ਚ ਪਰੇ ਲੈਣੀਆਂ ਤੇ ਘਰੇ ਲੈ ਆਉਣੀਆਂ। ਸਬਜ਼ੀ-ਭਾਜੀ ਬਣਾ ਲੈ ਲੈਣੀ। ਮੀਂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਡੁੰਮ ਭਰ ਜਾਣਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਚੋਂ ਚੁੱਭੀਆਂ ਮਾਰਨੀਆਂ; ਤਾਰੀਆਂ

ਲਾਉਣੀਆਂ। ਚੜਗਿੱਲੀਆਂ ਪਾਉਣੀਆਂ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡੁੰਮ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਜਾਂ ਪਰੇਤਾਂ ਫੜ ਕੇ ਰਿੰਨੂ ਬਣਾ ਲੈਣੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਸੋਕਾ ਪੈ ਜਾਣਾ, ਤਾਂ ਚਰਾਦਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਵੱਧ ਜਾਣਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤੇ ਦੀ ਕਿਤੇ ਨਿਕਲ ਜਾਣਾ। ਡੰਗਰਾਂ ਵਿੱਭ ਭਰਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਣਾ। ਲਾਗੇ ਬੰਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਣ ਆਇਆ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਕਈਆਂ ਨਾਲ ਕੁੱਤੇ ਹੋਣੇ। ਕੋਲ ਡਾਗਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਜਾਂ ਸੋਟੀਆਂ, ਟਕੂਏ, ਬਰਛੇ, ਦਾਤ, ਕ੍ਰਿਪਾਨਾਂ, ਵਗ਼ੈਰਾ। ਇਹ ਮੋਰ, ਹਿਰਣ, ਸੂਰ, ਗਿੱਦੜ, ਗੋਦਾਂ, ਸਹੇ, ਤਿੱਤਰ, ਬਟੇਰੇ ਆਦਿ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਦੇ। ਜੇ ਹਿਰਣ, ਸੂਰ ਜਾਂ ਗੋਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਦੇ; ਤਾਂ ਮਾਣ ਨਾਲ ਦਸਦੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪੜਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਛਕ-ਛਕ ਜਾਂਦੇ। ਦੱਬ ਘੁੱਟ ਕੇ।

ਲੁੱਲੀ ਗੱਲਾਂ ਬੜੀਆਂ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣ ਦਾ ਇਹਦਾ ਭੰਡਾਰ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਗਾਲ੍ਹ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਗਾਲ੍ਹ ਦੀਆਂ ਕਲਾਬਾਜ਼ੀਆਂ ਲਵਾਉਂਦਾ; ਬੁੱਚੀਆਂ ਪਵਾ ਲੈਂਦਾ। ਫਿਰ ਚੋਦੀਆਂ-ਚੋਦੀਆਂ ਰੰਗਦਾਰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰ੍ਹਾਉਂਦਾ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਅਣਹੋਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਣੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਇਹਦੀਆਂ ਦੱਸੀਆਂ ਮੰਨ ਵੀ ਜਾਂਦੇ। ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਆਵੇਦੇ ਕਿਸੇ ਜੋੜ ਲੈਂਦਾ- ਭਾਵੇਂ ਗੱਲ ਬਣਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਸਦੀ। ਆਵਦੀਆਂ ਅਵੈਤ ਆਦਤਾਂ ਵੀ ਦੱਸਦਾ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਮਨਘੜਤ ਗੱਲਾਂ ਸੀ। ਇਹਨੂੰ ਸੁੱਝਦੀਆਂ ਕਿੱਥੋਂ ਸੀ, ਇਹ ਜਾਣੇ ਜਾਂ ਇਹਦਾ ਰੱਬ ਜਾਣੇ।

ਲੁੱਲੀ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਲ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਹਦੇ ਕੋਲ ਨਾ ਕੋਈ ਕੁੱਤਾ ਸੀ, ਨਾ ਹਥਿਆਰ। ਡੰਗਰਾਂ ਵਾਲੀ ਸੋਟੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਹਨੂੰ ਝੱਲ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੀ ਬਥੇਰਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਹਿ ਕੇ ਦੱਬਵੇਂ ਪੈਰੀਂ ਵਾਰ

ਪੁਰਾਣਾ ਸ਼ਹਿਦ

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਗੁੰਮਨਾਮ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਅਣਲਿਖੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵੀ ਹੈ, ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਵੀ) ਨੂੰ ਪਾਠਕਾਂ ਤਕ ਪੁਜਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਵਾਂ ਕਾਲਮ 'ਪੁਰਾਣਾ ਸ਼ਹਿਦ' ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲੇਗਾ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਕਰਨ 'ਚ ਮਾਹਿਰ ਸੀ। ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਖੜਾਕ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੰਦਾ। ਮੇਰੇ ਦੇਖਦੇ-ਦੇਖਦੇ ਇਹਨੇ ਕਿਸੇ ਬੂਝੇ ਚ ਮਲਕੜੇ ਜਿਹੇ ਹੱਥ ਪਾਉਣਾ ਤੇ ਪੂਛੇਂ ਸੈਹਾ ਫੜ ਲੈਣਾ। ਜਾਦੂਗਰ ਦੇ ਝੁਲੂ ਫੇਰਨ ਵਾਂਗੂੰ। ਸੈਹੇ ਨੇ ਛੁੱਟਣ ਨੂੰ ਤੜਫਣਾ। ਇਹਨੇ ਉਪਰ ਨੂੰ ਘੁੰਮਾ ਕੇ ਸੈਹਾ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪਟਾਕ ਦੇਣੀ ਮਾਰਨਾ। ਦੇਖਦਿਆਂ-ਦੇਖਦਿਆਂ ਸੈਹਾ ਮਰ ਜਾਣਾ। ਸ਼ਿਕਾਰ ਜਿੱਤਿਆ ਜਾਣਾ। ਕਦੇ ਇਹਨੇ ਦੂਰੋਂ ਸਹਿਮਿਆਂ ਤਿੱਤਰ ਜਾਂ ਬਟੇਰਾ ਦੇਖ ਲੈਣਾ ਤੇ ਆਵਦੀ ਵਿੰਗ-ਤਿੱਤਰੀ ਸੋਟੀ ਐਸੀ ਸਿਸਤ ਲਾ ਕੇ ਮਾਰਨੀ ਕਿ ਦੋ-ਦੋ ਤਿੱਤਰ-ਬਟੇਰੇ ਵੀ ਸੁੱਟ ਲੈਣੇ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਰਮਾਤੀ ਵੀ ਲੱਗਦੀਆਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਹਦੀ ਜੁਗਤ ਤੋਂ ਬਲਿਹਾਰੇ ਜਾਂਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਇਹਦੇ ਹੱਥ 'ਚ ਕੋਈ ਜਾਦੂ ਸੀ। ਲੋਲੀ ਨੇ ਤਿੱਤਰ ਬਟੇਰੇ ਓਥੇ ਹੀ ਛਿੱਲ ਲੈਣੇ ਤੇ ਘਰ ਆ ਕੇ ਭੁੰਨ ਲੈਣੇ। ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਅਤਿੱਕੇ ਆ ਜਾਣਾ, ਤਾਂ ਝੱਲ 'ਚ ਹੀ ਭੁੰਨ ਕੇ ਛਕ ਜਾਣਾ।

ਅਸੀਂ ਵੀ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਰੀ ਬਣ ਜਾਣਾ- ਆਰਜ਼ੀ। ਆਨੁਰੇਰੀ। ਘਰਦਿਆਂ ਰੋਕਣਾ। ਕਹਿਣਾ: ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਿਆ ਕਰੋ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮ ਆਉਂਗੀ। ਬੱਸ ਏਧਰ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦਿਓ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਟਲਣਾ। ਮੈਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਆਉਣ ਬਹਾਨੇ ਖੇਲ੍ਹਣਾ ਤੇ ਆਪੇ ਸੋਟੀਆਂ ਮਾਰ ਭਜਾ ਕੇ ਵੱਗ 'ਚ ਰਲਾ ਲੈਣੀਆਂ। ਵੱਗ 'ਚ ਰਲੇ ਪਸ਼ੂ ਕੱਢਣੇ ਅੱਧੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਤੇ ਅਸੀਂ ਕੱਢ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੇ। ਬਹਾਨਾ ਇਹ ਬਣਾਉਣਾ ਕਿ ਪਸ਼ੂ ਆਪੇ ਭੱਜ ਕੇ ਵੱਗ 'ਚ ਰਲ ਗਏ ਸੀ। ਫਿਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁੜਣਾ। ਮੇਰੀ ਦਾਦੀ ਨੇ ਲੱਭਦੇ ਫਿਰਨਾ। ਲੁੱਲੀ ਦੀਆਂ ਸਿਵਿਆਂ-ਚੁੜੇਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ-ਸੁਣ ਮੈਂ ਡਰ ਜਾਣਾ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਭੜ-ਉਭੜ ਉਠਣਾ। ਮਾਂ ਤੇ ਦਾਦੀ ਨੇ ਫਿਕਰ ਕਰਨਾ। ਮੁੜ ਕੇ ਝੱਲ ਨੂੰ ਨਾ ਜਾਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕਰਨੀ। ਸਵੇਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਮੱਥਾ ਜਾ ਟਿਕਾਉਣਾ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਸਿਰ ਤੇ ਚੋਰ ਫੇਰਨਾ; ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ ਵੀ। ਮੈਂ ਮੁੜ ਝੱਲ 'ਚ ਨਾ ਜਾਣ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਣੀ। ਪਰ ਮੈਥੋਂ ਰਿਹਾ ਫਿਰ ਨਾ ਜਾਣਾ।

ਹੁਣ ਨਾ ਹਿਰਣ ਨੇ, ਨਾ ਮੋਰ। ਸੂਰਾਂ, ਗੋਦਾਂ ਤੇ ਗਿੱਦੜਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੀ ਛੱਡੋ। ਨਾ ਵੱਗ ਨੇ, ਨਾ ਵਾਰੀ। ਸਾਰਾ ਝੱਲ ਵਾਰੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੋਟਰਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਲੋਕਾਂ ਖੂਹਾਂ 'ਤੇ ਵਸੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮਹੱਲ ਪਾਏ ਹੋਏ ਨੇ। ਝੱਲ ਦਾ ਨਾਂ-ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ।

ਬਜ ਬਜ ਘਾਟ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਫਿਲਮ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼'

ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਦੇਸ਼ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਲਈ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤ ਰਹੇ ਹਨ, ਅੱਜ ਤੋਂ ਸੌ ਸਾਲ

ਰਜਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ
ਫੋਨ: 70873-67969

ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਨਸਲ ਅਤੇ ਰੰਗ ਦੇ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਕਰਕੇ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਹੱਕ ਦੇਣ ਵਿਚ ਤੌਹੀਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 14 ਮਈ 1914 ਨੂੰ ਜਪਾਨ ਵਿਚ ਬਣਿਆ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਲੀਜ਼ ਤੇ ਲੈ ਕੇ 376

ਭਾਰਤੀ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਰਾਸ ਨਾ ਆਇਆ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੁਟਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ ਕੁੱਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਭਾਰਤ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਚੱਲਿਆ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਜਦੋਂ ਕਲਕੱਤਾ ਦੇ ਬਜ ਬਜ ਘਾਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਥੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਾਂ ਬਜ ਬਜ ਘਾਟ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਵਜੋਂ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼' ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਹਰਨਵ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼ਰਨ ਆਰਟ, ਡਾਇਰੈਕਟ ਸ਼ਰਨ ਆਰਟ ਅਤੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਜੌਹਲ

ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਕਰਕੇ ਵਿਹਲੀ ਜਨਤਾ ਦੇ ਲੇਬਲ ਹੇਠ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਅਦਾਕਾਰ ਪੰਜਾਬੀ

ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰ ਤਰਸੇਮ ਜੱਸੜ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਘੁੱਗੀ, ਮਾਰਕ ਬਿਨਿੰਗਟਨ, ਬਲਵਿੰਦਰ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਤ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਦੇ ਵਾਕ ਉੱਤੇ ਖਰੀ ਉਤਰਦੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦੇਖ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਰਬੀਰ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਮਾਗਾਟਾਮਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਜਿਥੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਜੰਮੀ ਧੂੜ ਉਠਾ ਕੇ ਗਿਆਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੜੀ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੜੀ ਆ ਜੁੜਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਈ ਨੂੰ ਓਮ ਜੀ ਵਰਲਡ ਦੁਆਰਾ ਵਰਲਡਵਾਈਡ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼ ਫਿਲਮ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਫਿਲਮ ਵਰਦਾਨ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੁਲਟ ਅਤੇ ਹਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਫਿਲਮ

ਪੋਲ ਵਾਲਟ ਦਾ ਰੈਕਿਟ ਆਰਮੰਡ ਡੁਪਲਾਂਟਿਸ

ਆਰਮੰਡ ਡੁਪਲਾਂਟਿਸ ਪੋਲ ਵਾਲਟ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਓਲੰਪਿਕ ਚੈਂਪੀਅਨ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨ ਹੈ। ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਵਰਲਡ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਉਹਦੇ ਨਾਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ 2025 ਦਾ ਬਿਹਤਰੀਨ ਖਿਡਾਰੀ ਤੇ ਲੋਰੀਅਸ ਅਥਲੀਟ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੋਲ ਵਾਲਟ ਦੀ ਝੰਡੀ ਸਰਗੀ ਬੁਬਕਾ ਦੇ ਹੱਥ ਸੀ। ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ 'ਚ ਉਹਦੀ ਗੁੱਡੀ ਅਸਮਾਨੀ ਚੜ੍ਹੀ ਰਹੀ। ਉਸ ਨੂੰ 'ਫਲਾਈੰਗ ਬਰਡ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੋਲ ਵਾਲਟਰ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਨੇ 6 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਟੱਪਣ ਦੀ ਹੱਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਤੋੜੀ। ਉਸਨੇ ਪੋਲ ਵਾਲਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ 17 ਵਾਰ ਨਵਿਆਏ ਤੇ ਆਪਣੇ ਖੇਡ ਕੈਰੀਅਰ ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪਾਂ ਵਿੱਚ 6 ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤੇ ਸਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਚ ਅਨੋਖਾ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ। ਉਹਦਾ ਜਨਮ 4 ਦਸੰਬਰ 1963 ਨੂੰ ਸੇਵੀਅਤ ਰੂਸ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ 31 ਜੁਲਾਈ 1991 ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ 6.14 ਮੀਟਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ 2015 ਤਕ ਕਾਇਮ ਰਿਹਾ। ਆਖ਼ਰ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਸਵੀਡਨ ਦੇ ਆਰਮੰਡ ਡੁਪਲਾਂਟਿਸ ਉਰਫ 'ਮੋਡੋ' ਨੇ 24 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ 6.15 ਮੀਟਰ ਉੱਚੀ ਛਾਲ ਲਾ ਕੇ ਤੋੜਿਆ।

ਸਵੀਡਨ-ਅਮਰੀਕਨ ਅਥਲੀਟ, ਆਰਮੰਡ ਗੁਸਤਾਵ ਡੁਪਲਾਂਟਿਸ ਦਾ ਜਨਮ 10 ਨਵੰਬਰ 1999 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਸਵੀਡਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਬ ਸਮਿਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਪੋਲ ਵਾਲਟਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ 6.27 ਮੀਟਰ ਯਾਨੀ 20 ਫੁੱਟ 7 ਇੰਚ ਉੱਚੀ ਛਾਲ ਲਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਗਲੈਬ ਦੇ 7 ਸੀਨੀਅਰ ਟਾਈਟਲ ਜਿੱਤੇ ਹਨ। ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦੇ 2 ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ, ਆਊਟਡੋਰ ਵਿਸ਼ਵ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਵੀ 2 ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਤੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਇਨਡੋਰ ਵਿਸ਼ਵ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਯੂਰਪੀਨ ਤੇ ਹੋਰ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪਾਂ ਜਿੱਤਣੀਆਂ ਤਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਗੱਲ ਸਨ। ਅਜੇ ਉਹ ਭਰ ਜੁਆਨ ਹੈ। ਕੀ ਪਤਾ ਪੋਲ ਵਾਲਟ ਦੀ ਬਾਰ ਹੋਰ ਕਿੰਨੀ ਉੱਚੀ ਕਰਾ ਜਾਵੇ?

'ਮੋਡੋ' ਡੁਪਲਾਂਟਿਸ ਲਈ 5 ਅਗਸਤ 2024 ਦਾ ਦਿਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲਾ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਉਦਣ ਪੈਰਿਸ ਦੀਆਂ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪੋਲ ਵਾਲਟ ਦਾ ਫਾਈਨਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। 2020 ਦੀਆਂ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਜੋ ਕੋਵਿਡ ਕਾਰਨ 2021 'ਚ ਟੋਕੀਓ ਵਿਖੇ ਹੋਈਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਡੁਪਲਾਂਟਿਸ ਪੋਲ ਵਾਲਟ ਦਾ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਪੈਰਿਸ ਤੋਂ ਵੀ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤਦਾ ਤਾਂ ਅਨੋਖੀ ਗੱਲ ਹੋਣੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ 1896 ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਇਕ ਪੋਲ ਵਾਲਟਰ ਦੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪੋਲ ਵਾਲਟਰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਤ ਸਕਿਆ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਦਾ 'ਫਲਾਈੰਗ ਬਰਡ' ਸਰਗੀ ਬੁਬਕਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤਿਆ।

ਪੈਰਿਸ ਦੇ ਫਾਈਨਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਮੇਂ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਬਣੀ ਕਿ 5.95 ਮੀਟਰ ਦੀ ਉਚਾਈ ਕਿਸੇ ਪੋਲ ਵਾਲਟਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਨਾ ਹੋਈ। ਰਹਿ ਗਿਆ 'ਕੱਲਾ ਡੁਪਲਾਂਟਿਸ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਹੱਲੇ ਹੀ 6 ਮੀਟਰ ਦੀ ਉਚਾਈ ਪਾਰ ਗਿਆ। ਇੰਜ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਬਣ ਗਿਆ ਪਰ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਟੁੱਟਿਆ ਜੋ 2016 ਦੀਆਂ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਪੋਲ ਵਾਲਟ ਜੇਤੂ ਨਿਆਗੋ ਬਰਾਜ਼ ਦੇ ਨਾਂ ਸੀ। ਉਹਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜਨ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਬਾਰ 6.10 ਮੀਟਰ ਉੱਚੀ ਕਰਵਾਈ ਤੇ ਸਫਲ ਛਾਲ ਲਾ ਕੇ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਨਾਲ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਕਰ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਬਾਰ 5 ਜਾਂ 10 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਉੱਚੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ 'ਕੱਲੀ 15 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਉੱਚੀ ਕਰਵਾ ਕੇ 6.24 ਮੀਟਰ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਨਵਿਆਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਉਹਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਬਾਰ 6.25 ਮੀਟਰ ਉੱਚੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਨਾਊਸਮੈਂਟ ਹੋਈ ਤਾਂ ਸਟੇਡੀਅਮ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਪੋਲ ਵਾਲਟ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਵੱਲ ਮੁੜ ਗਈਆਂ। ਗੋਰੇ ਨਿਛੋਹ ਰੰਗ, ਭੂਰੇ ਵਾਲ ਤੇ ਬਿੱਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੇ ਛੇ ਫੁੱਟੇ ਸਵੀਡਨੀਏ ਨੇ ਫਾਈਬਰ ਗਲਾਸ ਦਾ ਪੋਲ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਫੜ ਕੇ ਜੋਹਿਆ ਤੇ ਤੇਜ਼ ਦੌੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਦੌੜ ਕੇ

ਛਾਲ ਲਾਈ ਤਾਂ ਬਾਰ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੇਠਾਂ ਜਾ ਡਿੱਗੀ। ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੀ ਉਹਦੀ ਗਰਲ ਫ੍ਰੈਂਡ ਨੇ ਲੰਮਾ ਹਉਕਾ ਭਰਿਆ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਛਾਲ ਲਾਈ ਜੋ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ। ਸਭ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੋਈ। ਤੀਜੀ ਛਾਲ ਉਹਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ 'ਚ ਬੈਠੀ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੇਮਕਾ ਵੱਲ ਫਿਰ ਵੇਖਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਹੌਸਲਾ ਵਧਾਉ ਚੁੰਮਣ ਹਵਾ 'ਚ ਸੁੱਟਿਆ ਜੋ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੇ ਬੋਚਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ। ਮੋਡੋ ਮੁੜ ਰਨ ਵੇਅ ਵੱਲ ਵਧਿਆ। ਆਰ ਜਾਂ ਪਾਰ ਚਿਤਵ ਕੇ ਰਨ ਵੇਅ 'ਤੇ ਸਿਰ ਮੈਦਾਨ ਦੌੜਿਆ।

ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਪੋਲ ਠੀਕ ਲੱਗਾ, ਫਾਈਬਰ ਗਲਾਸ ਪੋਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੁਲਾਰਾ ਮਿਲਿਆ, ਬਾਰ ਕਰਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਮੋਡੋ ਨੇ ਐਸੀ ਟਪਸੀ ਮਾਰੀ ਕਿ ਬਾਰੇ ਬਾਰੇ ਖੜ੍ਹੀ ਰਹੀ। ਸਫਲ ਛਾਲ ਦੀ ਝੰਡੀ ਵੇਖੇ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਪਿੱਛ ਤੋਂ ਸਟੈਂਡਾਂ ਵੱਲ ਦੌੜਿਆ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੇਮਕਾ ਦੇ ਚੁੰਮਣਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਪਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਕੈਮਰਿਆਂ ਨੇ ਉਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਦਾ ਲਈ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ। ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾਲ ਨਵਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ: 6.25 ਮੀਟਰ! ਮੋਡੋ ਨੇ ਟ੍ਰੈਕ 'ਤੇ ਜੇਤੂ ਗੇੜੀ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਤਾੜੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ੋਰ ਲਗਾਤਾਰ ਗੂੰਜਦਾ ਰਿਹਾ।

ਮੋਡੋ ਦੀ ਇਸ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਬੋਬ ਰਿਚਰਡ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ 1952 ਵਿੱਚ ਹੈਲਸਿੰਕੀ ਤੇ 1956 ਵਿੱਚ ਮੈਲਬਰਨ ਦੀਆਂ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ 'ਚੋਂ ਪੋਲ ਵਾਲਟ ਦੇ ਦੋ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤੇ ਸਨ। 68 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮੋਡੋ ਡੁਪਲਾਂਟਿਸ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਉਹਦੀ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਐਸਾ ਪੋਲ ਵਾਲਟਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਯੂਥ, ਜੂਨੀਅਰ ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਕੀਤੇ।

ਆਰਮੰਡ ਡੁਪਲਾਂਟਿਸ ਪੋਲ ਵਾਲਟਰ ਪਿਓਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਜੋ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੀ ਪੋਲ ਵਾਲਟ ਨਾਲ ਪੰਗੇ ਲੈਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਮਝ ਲਓ ਕਿ ਉਹ ਤੁਰਨ ਹੀ ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਪੋਲ ਨਾਲ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ 15 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਮਰ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਏ ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੋਚ ਬਾਪ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਮੋਡੋ ਨੇ 2015 ਵਿੱਚ ਹੀ 5.30 ਮੀਟਰ ਦੀ ਉਚਾਈ ਪਾਰ ਕਰ ਲਈ। 2016 ਵਿੱਚ 5.51 ਮੀਟਰ, 2017 'ਚ 5.90, 2018 'ਚ 6.05, 2020 'ਚ 6.15, 2022 ਵਿੱਚ 6.21, 2023 'ਚ 6.23, 2024 'ਚ 6.25 ਅਤੇ 2025 ਵਿੱਚ 6.27 ਮੀਟਰ ਦਾ ਨਵਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਿਆ। ਉਹ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੋਲ ਵਾਲਟਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ 6.20 ਮੀਟਰ ਦੀ ਹੱਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਤੋੜੀ। ਉਹ ਹੁਣ 26ਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤੇ ਉਹਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ 6.30 ਮੀਟਰ ਦੀ ਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਪੋਲ ਵਾਲਟ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਈਵੈਂਟ

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੀਹ-ਵੀਹ ਫੁੱਟ ਉੱਚੀਆਂ ਛਾਲਾਂ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਅਕਸਰ ਮਾਰੂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੋਲ ਵਾਲਟ ਦਾ ਜਨਮ ਸੋਟੀ ਜਾਂ ਵੰਝ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਕੰਧਾਂ, ਖਾਈਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਟੱਪਣ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲ ਜਿਹੜੀ ਰੋਕ ਉੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਟੱਪੀ ਜਾਂਦੀ, ਡਾਂਗ ਜਾਂ ਵੰਝ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਨਾਲ ਟੱਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਵਿਕਸਤ ਹੁੰਦੀ ਇਹ ਤਕਨੀਕ ਖੇਡ ਕਰਤਬ ਬਣ ਗਈ ਜੋ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਤਕ ਜਾ ਪੁੱਜੀ। ਪਹਿਲੀਆਂ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਵਿਲੀਅਮ ਹੋਟ ਸਿਰਫ 3.30 ਮੀਟਰ ਉੱਚਾ ਟੱਪ ਕੇ ਓਲੰਪਿਕ ਚੈਂਪੀਅਨ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਪੈਰਿਸ ਵਿਖੇ 2024 ਦੀਆਂ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਸਵੀਡਨ ਦਾ ਡੁਪਲਾਂਟਿਸ 6.25 ਮੀਟਰ ਉੱਚਾ ਟੱਪ ਕੇ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਜਿੱਤ ਸਕਿਆ।

ਮੋਡੋ ਡੁਪਲਾਂਟਿਸ ਦਾ ਜਨਮ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਟੇਟ ਲੂਸਿਆਨਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਫਾਯੈਟ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਹਦਾ ਪਿਉ ਗ੍ਰੈਗ ਡੁਪਲਾਂਟਿਸ ਅਮਰੀਕਨ ਹੈ ਤੇ ਮਾਂ ਹਲੇਨਾ ਡੁਪਲਾਂਟਿਸ ਸਵੀਡਨ ਮੂਲ ਦੀ ਹੈ। ਗ੍ਰੈਗ ਡੁਪਲਾਂਟਿਸ ਖੁਦ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਪੋਲ ਵਾਲਟਰ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ 5.80 ਮੀਟਰ ਯਾਨੀ 19 ਫੁੱਟ ਅੱਧਾ ਇੰਚ ਉੱਚੀ ਛਾਲ ਲਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੋਡੋ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈਪਟੈਬਲੀਟ ਤੇ ਵਾਲੀਬਾਲ ਦੀ ਵਧੀਆ ਖਿਡਾਰਨ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੋਡੋ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਜੰਮਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਤੇ ਸਵੀਡਨ ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ। ਉਹ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਤੇ ਫਿਰ ਇਕੱਲਾ ਸਵੀਡਨ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕੀਂ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਜਿਥੇ ਉਹਦੇ ਨਾਨੇ ਨਾਨੀ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸੀ। ਇੰਜ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਵੀ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਹੈ ਤੇ ਸਵੀਡਨ ਦਾ ਵੀ।

ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੋਲ ਵਾਲਟ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ 'ਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਨਕਿਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਸਵੀਡਨ ਤੇ ਦਾਦਕਿਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚੋਂ ਇਕ ਚੁਣਨਾ ਪੈਣਾ ਸੀ। ਸਵੀਡਨ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਉ ਗ੍ਰੈਗ ਡੁਪਲਾਂਟਿਸ ਨੂੰ ਪੋਲ ਵਾਲਟ ਦਾ ਕੋਚ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਿਉ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਮੋਡੋ ਵੀ ਸਵੀਡਨ ਵੱਲੋਂ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ 'ਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਖੇਡਾਂ ਮੌਕੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਲੈ ਕੇ ਚੁੱਟੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਸਵੀਡਨ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਅਹਿਮ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁੱਟੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਵੀਡਨ ਵਾਲਾ ਢੰਗ ਮੋਡੋ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਚੰਗਾ ਲੱਗਾ। ਉਂਜ ਵੀ ਨਾਨਕਿਆਂ ਦਾ ਪੱਖ ਭਾਰੂ ਸੀ ਤੇ ਮੋਡੋ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਵੀਡਨ ਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਚੰਗੀ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਮੋਡੋ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਐਂਡਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਨਟੋਨੀ ਤੇ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਜੇਹਾਨਾ ਸਭ ਸਵੀਡਨ ਵੱਲੋਂ ਖੇਡਦੇ ਸਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਮਰੀਕਨ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਲੂਸਿਆਨਾ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਣੇ। ਮੋਡੋ ਨੇ 2018 ਵਿੱਚ ਲਾਫਾਯੈਟ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਕਰ ਕੇ ਲੂਸਿਆਨਾ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਛੱਡ ਕੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਪੋਲ ਵਾਲਟਰ ਬਣ ਗਿਆ।

ਉਹਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ 2015 ਦੀ ਵਰਲਡ ਯੂਥ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ 'ਚ ਹੋਈ। 2016 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਅੰਡਰ-20 ਵਰਲਡ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ 'ਚੋਂ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਤਗਮਾ ਜਿੱਤਿਆ। 2017 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਅੰਡਰ-20 ਦਾ ਯੂਰਪੀ ਟਾਈਟਲ ਜਿੱਤਿਆ ਤੇ 2018 ਵਿੱਚ ਵਰਲਡ ਅੰਡਰ-20 ਦਾ ਚੈਂਪੀਅਨ ਟਾਈਟਲ। ਜਿਵੇਂ ਤੇਜ਼-ਤਰਾਰ ਦੌੜਾਕ ਉਸੇਨ ਬੋਲਟ ਨੇ ਯੂਥ, ਜੂਨੀਅਰ ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਿਸ਼ਵ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਜਿੱਤੇ ਉਵੇਂ ਮੋਡੋ ਨੇ ਵੀ ਤਿੰਨੋਂ ਟਾਈਟਲ ਜਿੱਤੇ। 2020 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਵਰਲਡ ਅਥਲੀਟ ਆਫ ਦਾ ਯੀਅਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ। 2021 ਤੋਂ 2024 ਤਕ ਉਹ ਡਾਇਮੰਡ ਲੀਗ ਦਾ ਵੀ ਚੈਂਪੀਅਨ ਬਣਦਾ ਰਿਹਾ।

ਪੋਲ ਵਾਲਟ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ 6 ਮੀਟਰ ਦੀ ਉਚਾਈ ਉਸ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਟੱਪੀ ਹੈ। ਸਰਗੀ ਬੁਬਕਾ ਨੇ 6

ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ
ਮਹਾਨ
ਖਿਡਾਰੀ

ਪ੍ਰਿੰ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ
ਫੋਨ: 647-785-1661

ਮੀਟਰ ਦੀ ਉਚਾਈ 46 ਵਾਰ ਟੱਪੀ ਜੋ ਮੋਡੋ ਡੁਪਲਾਂਟਿਸ 102 ਵਾਰ ਟੱਪ ਚੁੱਕਾ। ਉਹ 6.16 ਮੀਟਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ 6.27 ਮੀਟਰ ਤਕ ਲੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਕੇਵਲ 7 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ 3.86 ਮੀਟਰ ਭਾਵ 12 ਫੁੱਟ 8 ਇੰਚ ਉੱਚੀ ਛਾਲਾਂ ਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡੁਪਲਾਂਟਿਸ ਦਾ ਨਿੱਕਾ ਨਾਂ 'ਮੋਡੋ' ਉਹਦੇ ਬਾਪ ਦੇ ਇਤਾਲਵੀ ਦੋਸਤ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇਟਲੀ ਤੋਂ ਸੀ। ਇਤਾਲਵੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਦੁਨੀਆ'। ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਚੈਂਪੀਅਨ ਬਣਿਆ। 2020, 2022 ਤੇ 2023 ਦਾ ਉਹ ਵਰਲਡ ਅਥਲੀਟ ਆਫ ਦਾ ਯੀਅਰ ਅਵਾਰਡ ਹਾਸਲ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। 2024 ਦਾ ਸਾਲ ਉਹਦੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਜਿੱਤਾਂ ਵਾਲਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਟਾਈਟਲ, ਦੂਜਾ ਵਰਲਡ ਇਨਡੋਰ ਟਾਈਟਲ, ਤੀਜਾ ਯੂਰਪੀਨ ਟਾਈਟਲ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਟਾਈਟਲ ਜਿੱਤੇ।

2024 ਦੀ ਡਾਇਮੰਡ ਲੀਗ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਂਦਿਆਂ ਮੋਡੋ ਨੇ 6.26 ਮੀਟਰ ਉੱਚਾ ਟੱਪ ਕੇ ਆਪਣਾ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਦਸਵੀਂ ਵਾਰ ਨਵਿਆਇਆ। ਉਸ ਸਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਅਨਮੋਲ ਅਥਲੀਟ ਹੋਣ ਦਾ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ। ਜਿਉਰਿਖ ਡਾਇਮੰਡ ਲੀਗ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 4 ਸਤੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਮੋਡੋ ਦੀ 400 ਮੀਟਰ ਹਰਡਲਜ਼ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡੀ ਕਰਸਟਨ ਵਾਰਹੋਲਮ ਨਾਲ 100 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੌੜ ਲਗਵਾਈ ਗਈ। ਉਹ ਦੌੜ ਮੋਡੋ ਨੇ 10.37 ਸੈਕੰਡ 'ਚ ਲਾਈ ਜਦ ਕਿ ਵਾਰਹੋਲਮ 10.47 ਸੈਕੰਡ ਨਾਲ ਦੋਮ ਰਿਹਾ। 2025 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ 11ਵਾਂ ਵਰਲਡ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੈਂਚਰੀ ਦੇਲੋਰੀਅਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

28 ਫਰਵਰੀ 2025 ਦਾ ਦਿਨ ਪੋਲ ਵਾਲਟ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਦਿਵਸ ਹੋ ਨਿੱਬੜਿਆ। ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਹੋਈ ਆਲ ਸਟਾਰ ਮੀਟ ਵਿੱਚ ਮੋਡੋ ਨੇ 6.27 ਮੀਟਰ ਉੱਚੀ ਛਾਲ ਲਾ ਕੇ 11ਵੀਂ ਵਾਰ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਨਵਿਆਇਆ। ਉਦਣ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਹਦਾ ਗੀਤ 'ਬੋਪ' ਚਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਹੋਰਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਮੋਡੋ ਗੀਤਕਾਰ ਵੀ ਹੈ। ਪੰਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੀਐਓ ਆਰਨੋ ਫਰੁਡੈਂਟ ਨਾਲ ਗੱਲ ਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮੋਡੋ ਨੇ ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 6.30 ਮੀਟਰ ਟੱਪਣਾ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ, ਹੋ ਸਕਦੇ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ 6.40 ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਵਾਂ!

ਜੁਲਾਈ 2020 ਵਿੱਚ ਮੋਡੋ ਨੂੰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਨਮਾਨ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ। 2025 ਤਕ ਸਪੋਰਟਸ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਅਵਾਰਡ ਹੋਵੇ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਸਭੇ ਵਰਲਡ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਤੇ ਬੀਬੀਸੀ ਸਪੋਰਟਸ ਪਰਸਨੈਲਟੀ ਵਰਲਡ ਸਪੋਰਟ ਸਟਾਰ ਦੇ। ਮੋਡੋ ਜਿਹੇ ਸਪੋਰਟਸ ਸਟਾਰ ਨਿੱਤ-ਨਿੱਤ ਨਹੀਂ ਜੰਮਦੇ। ਯੂਸਫ ਵਰਗਾ ਸੋਹਣਾ ਸੁਨੱਖਾ ਮੋਡੋ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਜੁਲੈਖਾਂ ਵਰਗੀ ਸੋਹਣੀ ਸੁਨੱਖੀ ਸਵੀਡਨ ਮਾਡਲ ਡੀਜ਼ਾਇਰ ਇੰਗਲੈਂਡਰ ਨਾਲ ਡੇਟਿੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ 2020 ਵਿੱਚ ਮਿਡਸਮਰ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੀ। 11 ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਜਿੰਦਣ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਉਹਦੇ ਬੈਂਡ ਵਾਜੇ ਕੁਲ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਸੁਣ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਸੁਭਾਗ ਜੋਤੀ ਲਈ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਅਗਾਊਂ ਸ਼ੁਭ ਇਛਾਵਾਂ!

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤ

ਆਖਣ ਲੱਗਾ ਲਹਿੰਦੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗਾਹਲਾਂ ਕੱਢ...ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਬੰਦੇ ਮਰਵਾਏ...!

ਮੈਂ ਆਖਿਆ ਇਹੋ ਗੱਲ ਤੂੰ ਸੰਨ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰ ਵੇਲੇ ਵੀ ਆਖੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਚਿੱਟੀਸਿੰਘ ਪੂਰੇ ਛੱਤੀ ਦਸਤਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਮਾਰ ਮੁਕਾਏ ਸਨ...ਮਗਰੋਂ ਗੱਲ ਈ ਹੋਰ ਨਿੱਕਲੀ...ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਤੇ ਜਮਨਾ ਪਾਰੋਂ ਘੱਲੇ ਸਨ...ਮਗਰੋਂ ਝੂਠ 'ਤੇ ਪਰਦਾ ਪਾਉਣ ਖਾਤਿਰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਛੇ ਪੁੱਤ ਝੂਠੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਪਥਰੀਬਲ ਦੱਬ ਦਿੱਤੇ!

ਕਹਿੰਦਾ ਉਹ ਗੱਲ ਤਾਂ ਹੁਣ ਪੁਰਾਣੀ ਹੋ ਗਈ...ਫਰਜ਼ ਕਰ ਜੇ ਮਾਰੇ ਵੀ ਹੋਣ ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਮਝ ਭੁੱਲ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ...!

ਆਖਿਆ ਕਿਹੜਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਤ...ਓਹੀ ਜਿਸਨੇ ਨਵੰਬਰ ਚੁਰਾਸੀ ਵੇਲੇ ਰੁੱਖ ਡਿੱਗਣ ਤੇ ਧਰਤੀ ਹਿਲਾਈ ਸੀ...ਚਾਰ ਦਹਾਕੇ ਹੋ ਗਏ...ਰਾਸ਼ਟਰ ਹਿੱਤ ਨੇ ਇਕ ਨੂੰ ਵੀ ਫਾਹੇ ਨਹੀਂ ਟੰਗਿਆ...!

ਸੋ ਇਸ ਵੇਰ ਕੋਈ ਗਾਹਲ ਨਹੀਂ ਕੱਢਣੀ...ਲਹਿੰਦੇ ਵਲ ਸਾਡਾ ਨਨਕਾਣਾ...ਸੱਚ ਸੋਦਾ...ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ...ਪਿੰਡ...ਖੇਡ ਮਿੱਟੀ...ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ...!

ਅਚਾਨਕ ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹਾਏ ਆਖ ਬੋਲੇ ਬੈਠ ਗਿਆ...ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਪੈਰੀ ਕੰਡਾ ਚੁੱਭ ਗਿਆ...ਮੈਂ ਆਖਿਆ ਅਜੇ ਤੇ ਤਲੀ ਵਿੱਚ ਚੁਭਿਆ...ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਧੌਂਸਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਲੈ ਕਿੰਨੀ ਪੀੜ ਕਰਦਾ...ਇਹ ਪੀੜ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਟੱਬਰ ਜਾਣਦੇ ਤੇ ਜਾਂ ਫੇਰ ਮੇਰਾ ਬਾਪ ਜਿਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਆਖ ਰਖਿਆ ਸੀ...ਲਹਿੰਦੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਪੈਂਦ ਕਰ ਕਦੇ ਮੰਜਾ ਨਹੀਂ ਡਾਹੁਣਾ...ਓਧਰ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨੇ!

ਕਿਧਰੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ...ਖਿਚਤੀ ਚੁੱਲੇ ਉੱਤੇ ਚਿੱਝਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਕਿਸੇ ਮਰੀਜ ਦਾ ਭਲਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਜੇ ਬਿੱਪਰ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਅੰਦਰ ਪੱਕ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਬਿੱਲੀ ਆਪਣੇ ਬਲੂੰਗਤੋਂ ਖੁਦ ਹੀ ਨਿਗਲਣ ਵਾਲੀ ਏ!

(ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਮਗਰ ਰਹਿ ਗਿਆ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ਣ)

-ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜਵੰਦਾ

ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਗੱਲਾਂ

* ਦੁਨਿਆਵੀ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਹੱਸਣ ਨਾਲੋਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਰੋ ਲੈਣ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਨੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

* ਲੋਹਾ ਲੋਹੇ ਨੂੰ ਕੱਟਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸਹੀ ਹੈ ਪਰ ਚਿੱਕੜ ਨਾਲ ਚਿੱਕੜ ਸਾਫ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਨਾ ਹੀ ਨਫਰਤ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

* ਦੁਨੀਆਂ ਉਹ ਕਿਤਾਬ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਪਰ ਸਮਾਂ ਉਹ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈ ਜੋ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹੇ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

* ਅੱਬਾਂ ਦੇ ਬੁਟਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਬ, ਨਿੱਝੂਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਝੂ, ਸੇਬਾਂ ਨੂੰ ਸੇਬ ਲਗਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮਿਰਚਾਂ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

* ਚੁੱਪ ਦੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਹਿਲੀ ਚੁੱਪ ਉਹ ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਬੱਕ ਹਾਰ ਕੇ ਬਹਿ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਚੁੱਪ ਉਹ ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਸਭ ਸਮਝ ਆ ਜਾਵੇ, ਸਬਰ ਸੰਤੋਖ ਆ ਜਾਵੇ।

* ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਲਾਤ ਇਉਂ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਬਾਹਵਾਂ ਵੱਢ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਣ, ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਮੁਆਫ਼ ਤਾਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਪਰ ਜੱਫੀ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ। (ਟਾਲਸਟਾਏ)

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੇਚੀ
ਫੋਨ: 480-794-0325

ਕੁਝ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਵੀ...

‘ਲੈ! ਫਿਰ ਅੱਜ ਫਿਰ ਸਵੇਰੇ ਈ ਆ ਗਿਆ! ਏਹਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਨੀ। ਏਸ ਤੋਂ ਤਾਂ ਨਾਈਟ ਸਿਫਟ ਚੰਗੀ ਆ। ਕੋਈ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਤਾਂ ਨੀ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ...ਖੜ੍ਹਾ ਰਹੇ...ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰੀ ਜਾਣਾ!’ ਮੈਂ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਕਿਹਾ।

ਜਨਵਰੀ 1997 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੀਟਰਗਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਆਵਾਜਾਈ ਯੋਜਨਾ ਬੰਦੀ ਵਿਭਾਗ ‘ਚੋਂ ਬਦਲ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮਹਿਕਮੇ ‘ਚ ਆਈ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੀਟਰ ਜੋਹਨਸਟਨ ਹੋਮੋਸਾਈਡ ਯੂਨਿਟ ‘ਚੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਪੁਲੀਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ‘ਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਦਿਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਿਫਟ ਦਾ ਉਹ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ। ਅਸਲ ‘ਚ ਉਹ ਡਿਊਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੀ। ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਸਭ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ।

ਉਸ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਸਵੇਰੇ ਸੱਤ ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਤਕ ਹੁੰਦੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਉਸਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੈਂਦਾ, ਸਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੀਟਰ ਹੀ ਆਖਦੇ। ਉਸਨੂੰ ‘ਸਰ’ ਜਾਂ ਮਿਸਟਰ ਜੋਹਨਸਟਨ ਅਖਵਾਉਣਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗਦਾ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਸਦੇ ਦਫਤਰ ‘ਚ ਗੱਲ ਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ‘ਸਰ’ ਕਹਿ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਝੱਟ ਟੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਅੰਦਾਜ਼ ‘ਚ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਗੀਤ

ਫੋਨ: 403 -605-3734

ਕਿਹਾ, ‘ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਦੋਸਤ ਹਾਂ ਜੋ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਆਂ। ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਪੀਟਰ ਜੋਹਨਸਟਨ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਦੋਸਤ ਮੈਨੂੰ ‘ਪੀਟਰ’ ਆਖ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਆਂ!

ਉੱਚਾ-ਲੰਮਾ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੋਹਣੀ ਫੱਬਵੀਂ ਦਿੱਖ ਵਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰ ਸਭ ਦਾ ਚਹੇਤਾ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਉੱਚਾ-ਲੰਮਾ ਕੱਦ, ਅਤੇ ਮਿੱਠੀ ਬੋਲ ਚਾਲ ਹਰ ਇਕ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲੈਂਦੀ। ਚੰਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਲਗਦਾ ਪਰ ਦਿਨ ਦੀ ਸਿਫਟ ਵੇਲੇ ਉਸਦਾ ਕਾਫੀ ਦਾ ਕੰਪ ਲੈ ਕੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆ ਬੈਠਣਾ, ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਲਗਦਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਨੌਕ-ਝੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ...ਪਰ ਸੀ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਸੁਪਰਵੀਜ਼ਰ ਹੀ ਜਿਹੜਾ ਮੈਨੂੰ ਡਰਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਜਿਵੇਂ ਉਸਦੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ ਪੁਲਸੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਰਖ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ। ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਆਲਾਂ ਦੀ ਭੰਬੀਰੀ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ‘ਚ ਘੁੰਮਦੀ ਰਹਿੰਦੀ...ਇਹ ਏਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਮੇਰੇ ‘ਤੇ ਨਿਗਾਹ ਰੱਖਦਾ ਹੈ...ਕੀ ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਇਸਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ...ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿ ਇਸ ਦਫਤਰ ‘ਚ ਮੈਂ ਇਕੱਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਔਰਤ ਹਾਂ...ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਸਲੀ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ...ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ! ਅਗਲੀਆਂ-ਪਿਛਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਚੇਤੇ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿਚ ਉਲਝੀ ਹੋਈ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬੜੀ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਸੁਲਝੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੀ। ਮੈਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ‘ਤੇ ਹੱਥ ਚਲਾਉਂਦੀ ਉਸਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਚੰਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਹ ਨਾ ਆਉਂਦਾ, ਮੈਂ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲੈਂਦੀ।

ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਦਫਤਰ ‘ਚ ਆਪਣੀਆਂ ਈ ਸੋਚਾਂ ‘ਚ ਡੁੱਬੀ ਹੋਈ ਸਾਂ। ਉਦਾਸ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਖਾਮੋਸ਼ ਸਾਂ। ‘ਵਾਏ ਆਰ ਯੂ ਸੋ ਕੁਆਇਟ?’ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਗੋਰੀ ਕੁੜੀ, ਡੈਬੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

‘ਆਈ ਐਮ ਫਾਈਨ, ਜਸਟ ਬੀਕਿੰਗ ਅਬਾਊਟ

ਸਮਥਿੰਗ!’

ਡੈਬੀ ਖਿੜ-ਖਿੜਾ ਕੇ ਹੱਸ ਪਈ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, ‘ਆਈ ਨੋਅ! ਪੀਟਰ ਇਜ਼ ਨਾਟ ਇਨ ਟੂ-ਡੇਅ...ਦੈਟਸ ਵਾਏ ਯੂ ਆਰ ਕੁਆਇਟ!’

ਇਉਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ‘ਪੀਟਰ’ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈ ਲੈ ਛੇਤਦੀ ਰਹਿੰਦੀ। ਜਦੋਂ ਕਿਤੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਦਫਤਰ ਕੋਲੋਂ ਦੀ ਲੰਘਦੀ ਪੀਟਰ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹਾ ਜਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੀ ਕੁਰਸੀ ‘ਤੇ ਬੈਠਾ ਦੇਖਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਸਦੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਪੀਟਰ ਨੂੰ ਆਖ ਹੀ ਦਿੱਤਾ, ‘ਪੀਟਰ! ਆਈ ਥਿੰਕ ਯੂ ਲਾਇਕ ਟੂ ਟਾਕ ਟੂ ਸੈਂਡੀ ਵੈਰੀ ਮੱਚ!’

‘ਓ ਯੈਸ...ਯੈਸ...! ਸੀ ਇਜ਼ ਵੈਰੀ ਲਵਲੀ ਪਰਸਨ!’ ਉਸਨੇ ਹੱਸਦਿਆਂ ਹੱਸਦਿਆਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰੇ ‘ਤੇ ਪੀਟਰ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਗੋਰੇ ਲੋਕ ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਨੀ ਕਹਿੰਦੇ...ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੇਤ ਪਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਵੈਰੀ ਗੁੱਡ...ਵੈਰੀ ਗੁੱਡ ਕਹਿੰਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਤੀਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦੇ ਆ।

ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਕਾਫੀ ਬਰੇਕ ‘ਤੇ ਸਾਂ। ਕਾਫੀ ਸ਼ਾਪ ਵਿਚ ਕੰਧ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਮੇਜ਼ ‘ਤੇ ਇਕੱਲੀ ਬੈਠੀ ਸਾਂ। ਅਚਾਨਕ ਪੀਟਰ ਆ ਟਪਕਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਕਾਫੀ ਲਈ ਤੇ ਮੇਰੇ ‘ਤੇ ਪੁੱਛ ਕੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੀ ਕੁਰਸੀ ‘ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ।

ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛ ਕੇ ਉਸਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਛੇਤ ਲਈਆਂ। ਮੈਂ ਸਮਝ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ‘ਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਹਰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ‘ਚ ਲਿਖੀ ਕਿਤਾਬ ਮੰਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਉਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਸਕੇ। ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਕ ਪਈ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਬਾਪੂ ਜੀ ਏਥੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਛੱਡ ਗਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਹੌਸਲਾ ਹੈ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸਗੋਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਜਾਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਆ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰੇ ਮੈਂ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡਾ. ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖੀ ‘ਸਿੱਖ ਹਿਸਟਰੀ’ ਉਸਦੇ ਦੋ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਮੇਜ਼ ‘ਤੇ ਰੱਖ ਆਈ। ਉਹ ਆਪ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਉਸ ਦਿਨ ਮੈਂ ਪੀਟਰ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਸਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਆਵੇਗਾ ਤੇ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਲੰਚ ਟਾਈਮ ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਇਆ। ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਓਹੋ ਹੀ ਮੋਟੀ ਭਾਰੀ ਕਿਤਾਬ ਫੜੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ ‘ਤੇ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਦੀ ਲਹਿਰ ਸੀ। ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਅੱਜ ਮੇਰਾ ਰਵੱਈਆ ਵੀ ਬਹੁਤ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਨਾਲੋਂ ਦੋਸਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਤਾਬ ਲਈ ਮੇਰਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪੰਨੇ ਫਰੋਲਦਿਆਂ ਉਹ ਕੁਝ ਮੁਸਕਰਾਇਆ ਤੇ ਕਿਹਾ, ‘ਕਿਤਾਬ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੈ, ਪੜ੍ਹਨ ‘ਚ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਲਗੇਗਾ!’

‘ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ...ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਮਰਜ਼ੀ ਰੱਖੋ।’ ਮੈਂ ਕਿਹਾ। ਇਸਤੋਂ ਬਾਦ ਪੀਟਰ ਦਾ ਮੇਰੇ ਕਮਰੇ ‘ਚ ਆਉਣਾ ਘਟ ਗਿਆ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ? ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕ ਆਂ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਮਿਲ ਗਏ ਹੋਣ। ਮੈਂ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਸੋਚਿਆ।

ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ

ਕੋਫੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਕੱਪ ਲੈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਹੱਥ ‘ਚ ਓਹੀ ਕਿਤਾਬ ਫੜੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਬੜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਕਿਤਾਬ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ‘ਚ ਫੜਾਉਂਦਿਆਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ‘ਤੇ ਬੈਠਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਅੰਦਰੋਂ ਦੁੱਖੀ ਹੋ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਚਾਅ ਨਾਲ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

ਉਸਨੇ ਕੋਫੀ ਦੀ ਘੁੱਟ ਭਰਦਿਆਂ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ ‘ਤੇ ਨਿਗਾਹ ਟਿਕਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ ‘ਚ ਕਿਹਾ ‘ਸਿੱਖਜ਼ ਆਰ ਵੈਂਡਰਫੁੱਲ ਪੀਪਲ...ਆਈ ਸਲੂਟ ਆਲ ਦਾ

ਸਿਖਜ਼ ਇਨ ਦਾ ਵਰਲਡ!’

ਮੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਖਿੜ ਗਿਆ...ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਭਰ ਆਈਆਂ। ਮੈਂ ਅੰਦਰੋਂ-ਅੰਦਰੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸਾਂ। ਮੈਂ ਪੀਟਰ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸਾਂ ਤੇ ਕੀ ਨਿਕਲਿਆ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ‘ਚੋਂ ਫੜਿਆ ਸੀ। ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹੇ ਝਗੜੇ ‘ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾ ਲੁਕਿਆ ਸੀ, ਉਹ 65 ਸਾਲ ਦਾ ਬੰਦਾ।

ਪੀਟਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਇਕ ਕਮਰੇ ‘ਚ ਉਹ ਲੰਮਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਮੈਂ ਕਮਰੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਕੋਲ ਗਿਆ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰੇ ‘ਤੇ ‘ਤੋਂ’ ਕੰਬਲ ਖਿਸਕਾਇਆ...ਤੇ ਸਕਿੰਟ ‘ਚ ਹੀ ਚਿਹਰਾ ਢੱਕ ਲਿਆ...ਮੈਂ ਸਮਝ ਗਿਆ ਏਹੀ ਦੋਸੀ ਹੈ...!

‘ਆਈ ਨੋਅ ਪੀਟਰ, ਯੂ ਆਰ ਵੈਰੀ ਸਮਾਰਟ...ਸਮਟਾਈਮਜ਼, ਆਈ ਫੀਲ ਯੂ ਹੈਵ ਆਈਜ਼ ਆਲ ਓਵਰ ਯੂਅਰ ਬਾਡੀ...!’ ਮੈਂ ਮਧੋਲ ‘ਚ ਕਿਹਾ।

‘ਆਈ ਜਸਟ ਹੈਵ ਟੂਅ ਆਈਜ਼ ਲਾਈਕ ਆਲ ਅਦਰ ਪੀਪਲ...!’ ਪੀਟਰ ਨੇ ਹੱਸਦਿਆਂ ਹੱਸਦਿਆਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਹੁਣ ਮੈਂ ਪੀਟਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਿਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਗਈ ਸਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿ ਲਵੋ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਓਪਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗਦਾ। ਮੈਂ ਬੜੇ ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸਾਂ।

ਸੋ...ਸੈਂਡੀ...ਵਟ ਡੂ ਯੂ ਥਿੰਕ...ਇਟ ਵਾਜ਼ ਏ ਫਸਟ ਡਿਗਰੀ ਮਰਡਰ ਐਂਡ ਸੈਕੰਡ ਡਿਗਰੀ ਮਰਡਰ...?’

ਮੈਂ ਕੁਝ ਸੋਚੀਂ ਪੈ ਗਈ। ਆਪਣਾ ਦਿਮਾਗ ਲੜਾਇਆ ਤੇ ਬੋਲੀ, ‘ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਸੀ...ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ‘ਚ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦਾ...ਦੋਨਾਂ

ਦਾ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਤਕਰਾਰ ਹੋਇਆ...ਪਤਨੀ ਰੋਟੀ ਪਕਾ ਰਹੀ ਸੀ...ਉਸਨੇ ਉਸਦੇ ਹੱਥੋਂ ਵੇਲਣਾ ਫੜਿਆ ਤੇ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਵਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ...!’

‘ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂ...?’
ਮੈਂ ਹੱਸ ਪਈ...‘ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸੀ...ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਾਜ ਦਾ ਅੰਗ ਸੀ...ਆਪਣੇ ਮਰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਵੇਲਣਾ ਮਾਰਿਆ ਨਹੀਂ...ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਵੱਜ ਗਿਆ...ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੈਕੰਡ ਡਿਗਰੀ ਮਰਡਰ ਹੀ ਕਹਾਂਗੀ...!’

‘ਹੁੰ...’ ਉਸ ਨੇ ਸਿਰ ਹਿਲਾਇਆ ਤੇ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਉਸਦਾ ਜਵਾਬ ਉਡੀਕ ਰਹੀ ਸਾਂ। ਉਸਨੂੰ ਚੁੱਪ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਂ ਦੋਬਾਰਾ ਕਿਹਾ, ਜਿਸ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਉਹ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਮਰਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮਾਜ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਮਰਦ-ਪੁਣੇ ਦੀ ਹੈਕਤ ਔਰਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਣੀ।

ਉਹ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ‘ਤੇ ਉੱਠਿਆ...ਲੰਮਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ‘ਸੈਂਡੀ...ਡੀਅਰ...ਯੂ ਆਰ ਵੈਰੀ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਟ...ਆਈ ਐਮ ਵੈਰੀ ਮੱਚ ਇਮਪਰੈਸਿਡ ਵਿਦ ਯੂਅਰ ਆਨਸਰ!’ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣ ਕੇ ਪਲ ਕੁ ਭਰ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪ ‘ਤੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ।

ਪੀਟਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਉਸ ‘ਤੇ ਸੈਕੰਡ ਡਿਗਰੀ ਮਰਡਰ ਦੇ ਚਾਰਜ ਹੀ ਲਾਏ ਸਨ।

ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਇਕ ਦਮ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ‘ਤੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਛੋਟੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਆ। ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਸਬੂਤ ਖਰਦ-ਬੁਰਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਆ। ਅਸਲੀ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਛੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬੇਗੁਨਾਹ ਫਸਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਮੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਸੁਣ ਉਹ ਹੈਰਾਨ-ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਨਾ ਗਿਆ। ਆਖਣ ਲੱਗਾ, ‘ਆਈ ਥਿੰਕ ਏ ਨੀਡ ਟਰੇਨਿੰਗ...ਆਈ ਛੁੱਡ ਬੀ ਦੀਅਰ ਟੂ ਟਰੇਨ ਦੈਮ!’

ਵੈਸਾਖੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਆ ਗਿਆ। ਵੈਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਘਰ ‘ਚ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਸੱਜਣਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਚਿੱਤ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਜਾਵਾਂ ਪਰ ਉਸ ਦਿਨ ਮੇਰੀ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਸੀ। ਦਫਤਰ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ। ਸੋ ਮੈਂ ਦਿਨੋਂ ਆਪਣੀ ਨੀਂਦ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕੰਮ ‘ਤੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਆਪਣੀ ਸਕਿਊਰਟੀ ਵਾਲੀ ਚਾਬੀ ਨਾਲ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਕੁ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੀਟਰ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰੀਂ ਪੈ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ‘ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਹ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੀ ਕਰਦਾ ਆ ਏਥੇ? ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ।

‘ਵਟ ਆਰ ਯੂ ਡੂਇੰਗ ਹਿਅਰ...ਦਿਅਰ ਇਜ਼ ਬਿਗ ਸੇਲੀਬਰੇਸ਼ਨ ਇਨ ਸਿੱਖ ਟੈਂਪਲ?’ ਪੀਟਰ ਇੱਕੋ ਸਾਹ ‘ਚ ਕਹਿ ਗਿਆ।

‘ਟੂਡੇ ਇਜ਼ ਮਾਈ ਸਿਫਟ ਐਂਡ ਆਈ ਐਮ ਅਲੋਨ ਇਨ ਦਾ ਆਫਿਸ!’ ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਮੇਰਾ ਜਵਾਬ ਸੁਣ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਬੜੇ ਫਖਰ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, ‘ਆਈ ਵੈਲ ਲੁੱਕ ਆਫਟਰ ਦਾ ਆਫਿਸ, ਯੂ ਗੇ ਟੂ ਸਿੱਖ ਟੈਂਪਲ ਐਂਡ ਇਨਜੁਆਏ!’ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਇੰਜ ਕਹਿ ਲਵੇ।

ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ...ਪਰ ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਆਫਿਸ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕਰੇਗਾ...ਇਹਨੇ ਵੀ ਘਰ ਜਾਣਾ ਹੋਉ!

ਮੈਨੂੰ ਓਥੇ ਹੀ ਖੜ੍ਹਾ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸਨੇ ਪਿਆਰ ਭਰੇ ਗੁੱਸੇ ‘ਚ ਦੋਬਾਰਾ ਕਿਹਾ, ‘ਪਲੀਜ਼ ਗੋ ਐਂਡ ਇਨਜੁਆਏ।’

ਮੈਂ ਘਰ ਆ ਗਈ। ਕਪੜੇ ਬਦਲੇ ਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨੂੰ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਵਗ ਗਈ। ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸੋਚ ਰਹੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਧਰਤੀ ‘ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੰਗ, ਨਸਲ, ਜਾਤ ਤੇ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਹੋਣ!

ਕਾਵਿ-ਕਿਆਰੀ

ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਾਜ਼ੀ ਲਈ।

ਸਿਰ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲੋਂ

ਸਿਰ ਵਰਤਣ ਦੀ ਹੁਣ ਕਰੇਗਾ ਪੰਥ,

ਸਿੰਘ ਜੋ ਬਾਲਣ ਬਣਦੇ ਰਹੇ ਨੇ,

ਤੇਰੀ ਹੀ ਸਿਰਤਾਜ਼ੀ ਲਈ।

ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਲੁੱਟ ਕੇ ਪਾਣੀ,

ਬੰਜਰ ਉਹਨੂੰ ਕਰਨਾ ਲੋਚੇ,

ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਲਾਲਾ ਬਿਰਤੀ ਤੇਰੀ

ਦਿੱਲੀਏ ਬੇ ਲਿਹਾਜ਼ੀ ਲਈ।

ਜਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀਏ

ਤਿੱਖੇ ਕਿੱਲ ਤੂੰ ਗੱਡੇ ਨੇ,

ਦਿਨ ਰਾਤ ਉਹ ਸੁਲਘ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਤੇਰੀ ਤਿਕਤਮਬਾਜ਼ੀ ਲਈ।

ਜਾਪੇ ਕਿ ਹੁਣ ਕਹਿਰ ਸਮੇਂ ਦਾ

ਤੇਰੇ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਕੜਕਣ ਵਾਲਾ,

ਢੇਸੀ’ ਦੀ ਕਿਰਪਾਨ ਕਲਮ ਹੈ,

ਸੌਹੇ ਸਿਰ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਈ।

-ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ

ਇੱਕ ਰੰਗ ਹੋਰ

ਕੀ ਲੈਣਾ ਤੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਚੰਦਰੇ ਗਮ ਲਾ ਲਾ ਕੇ,
ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਆਪਣੀ ਖੁਦ, ਤੂੰ ਨਜ਼ੀਨੀ ਜਾਹ।

ਨਿੰਦਿਆ ਚੁਗਲੀ ਦੇ ਝਗੜੇ ਲੰਮੇ ਚੱਲਦੇ ਨੇ,
ਕੰਨ ਬੰਦ ਕਰ ਪਰ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹ, ਤੂੰ ਡਿੱਠੀ ਜਾਹ।

ਕਰਨ ਸਿਆਸਤ ਡੇਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਰਲ ਨੇਤਾ ਸੰਗ,
ਗੋਲੀ ਧਰਮ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵੰਡਦੇ, ਪੀ ਤੂੰ ਮਿੱਠੀ ਚਾਹ।

ਚਾੜ੍ਹੇ ਰੰਗ ਪੱਕਾ ਜੋ ਐਸਾ ਮਨ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ‘ਤੇ,
ਚੱਲ ਸੰਭਲ ਕੇ ਰਾਸਤੇ ਆਪਣੇ, ਨ ਤੂੰ ਭਿੱਟੀ ਜਾਹ।

ਇਸ਼ਕ ਮੁਸ਼ਕ ਤਾਂ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਚੁਫੇਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਏ,
ਰੱਖ ਅਪਣੀ ਪੱਤ ਬਚਾ ਕੇ, ਬਾਕੀ ਤੂੰ ਮਿੱਟੀ ਪਾਹ।

ਕਾਲੀ ਕਮਾਈ ਦੀ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਅੱਜ ਚਰਚਾ ਹੈ,
ਰੋਟੀ ਹੱਕ ਹਲਾਲ ਦੀ ਕਮਾ ਕੇ, ਤੂੰ ਚਿੱਟੀ ਖਾਹ।

ਡੰਗ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਮਾਰਦੀ ਬਣ ਕੇ ਹੈ ਸੱਪਣੀ,
ਕੱਚ ਜ਼ਹਿਰ ਸਿਰੀ ‘ਚੋਂ ਸੁੱਟ ਕੇ, ਤੂੰ ਠਿੱਬੀ ਲਾਹ।

ਭੁੱਲ ਗਈ ਮਨੁੱਖਤਾ ਸਹਿਜ ਦੇ ਵਿਚ ਜਿਉਣਾ,
ਨੁਰਪੁਰੀ ਪਿਆਰ ਦੇ ਰਾਹ ਨਵੇਂ, ਤੂੰ ਵਿੱਢੀ ਜਾਹ।

-ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੂਰਪੁਰੀ

ਗਜ਼ਲ

ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਨਾ ਮੇਰੀ ਹੁੰਦੀ।

ਮੇਰੀ ਜਿੰਦ ਹਨੇਰੀ ਹੁੰਦੀ।

ਜਿੰਨੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇਹੀ ਸਾਂਭੇ,

ਆਖਰ ਖ਼ਾਕ ਦੀ ਢੇਰੀ ਹੁੰਦੀ।

ਜੋ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਖੁਸ਼-ਖੁਸ਼ ਜੀਵੇ,

ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਲੰਮੇਰੀ ਹੁੰਦੀ।

ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਪੂ ਦੀ,

ਇੱਕੋ ਘੂਰ ਬਬੋਰੀ ਹੁੰਦੀ।

ਸਰ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਮੈਥੋਂ ਮੰਜ਼ਿਲ,

ਜੇ ਨਾ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਹੁੰਦੀ।

ਕੁੰਜ ਉਦੋਂ ਬੇ-ਵੱਸ ਹੋ ਜਾਵੇ,

ਜਦ ਕਾਵਾਂ ਨੇ ਘੇਰੀ ਹੁੰਦੀ।

ਕਾਹਨੂੰ ਮਰਦਾ ਆਸ਼ਕ ਜੇਕਰ,

ਅੱਖ ਮਹਿਬੂਬ ਨਾ ਫੇਰੀ ਹੁੰਦੀ।

ਓਨਾਂ ਚਿੱਟਾ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਦਾ ਏ,

ਜਿੰਨੀਂ ਰਾਤ ਘਨੇਰੀ ਹੁੰਦੀ।

-ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਗਰਾ ‘ਮਹਿੰਦਪੁਰੀਆ’

ਬਾਜ਼ੀ ਤੇ ਭਾਜੀ

ਫਿਰ ਦਿੱਲੀਏ ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਲੱਭਾ,

ਤੈਨੂੰ ਆਤਸ਼ ਬਾਜ਼ੀ ਲਈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਹੀ ਜਾਨਾਂ ਦੇਵਣਗੇ,

ਮੁੜ ਕੇ ਪੈਂਦੀ ਭਾਜੀ ਲਈ।

ਸੰਨ ਪੈਂਹਨ ‘ਚ ਬਿਆਸਾ ਤਾਈਂ

ਤੂੰ ਤਾਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਦੀ ਸੀ,

ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਨਾ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋਏ ਤੇਰੀ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਲਈ।

ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦੇ ਕਰਕੇ ਬਿੱਪਰ

ਤੇਰਾ ਰਿਹਾ ਗੁਲਾਮ ਦਿੱਲੀਏ,

ਚੇਤੇ ਰੱਖੀਂ ਢੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਹਦੇ ਵਰਗੇ ਪਾਜ਼ੀ ਲਈ।

ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਵੋਟਾਂ ਤੇ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਹੀ ਹੋੜ ਰਹੀ ਦਿੱਲੀਏ

ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਮੁੱਦਾ

ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਗਾਜ਼ੀ ਲਈ।

ਬਿੱਪਰਵਾਦ ਨੂੰ ਡਰ ਓਸ ਦਾ

ਦਿਨ ਰਾਤੀਂ ਖਾਣੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,

ਫਿਲਮ ਲੋਕ

ਕਰਨ ਜੌਹਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸ਼ਨਾਇਆ ਕਪੂਰ ਦਾ 'ਪੈਚਅੱਪ'

ਇਕ ਅਦਾਕਾਰਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਨਾਇਆ ਕਪੂਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ 'ਵਿਸ਼ਵ' ਇਕ ਪੈਨ ਇੰਡੀਆ ਫਿਲਮ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਸੁਪਰ ਸਟਾਰ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਹੁਣ ਉਹ ਵਿਕਾਸ ਮੈਸੀ ਦੇ ਨਾਲ 'ਆਪੋ ਕੀ ਗੁਸਤਾਖੀਆਂ' ਤੋਂ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿੱਚ ਡੈਬਿਊ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਡਰਾਮਾ

ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਕ ਥੀਏਟਰ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਦਾ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਅ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਰਨ ਜੌਹਰ ਦੇ ਧਰਮਾ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਾਗਿਰਦ ਸਸ਼ਾਂਕ ਖੇਤਾਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ 'ਬੇਧੜਕ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਨਾਇਆ ਕਪੂਰ ਨੂੰ ਕਾਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਡੈਬਿਊ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਉਹ ਲਕਸ਼ਯ ਅਤੇ ਗੁਰਫਤਹਿ ਪੀਰਜ਼ਾਦਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਰਨ ਜੌਹਰ ਨੇ ਟਾਈਗਰ ਸ਼ਰਾਫ ਅਤੇ ਸ਼ਨਾਇਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਫਿਲਮ 'ਸਕੂ ਢੀਲਾ' ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਸ਼ਨਾਇਆ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਈ ਜਦੋਂ ਫਿਲਮ 'ਬੇਧੜਕ' ਅਤੇ 'ਸਕੂ ਢੀਲਾ' ਦੋਵੇਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਜ੍ਹਾ ਸ਼ਨਾਇਆ ਦੀ ਮੰਮੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਬਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨ 'ਸਟੂਡੈਂਟ ਆਫ ਦ ਈਅਰ ਨੂੰ ਸੀਰੀਜ਼ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੀਓ ਹਾਟਸਟਾਰ

ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਫ੍ਰੈਂਚਾਈਜ਼ੀ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇਕ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਨਾਇਆ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਜ਼ਰੀਏ 'ਓ.ਟੀ.ਟੀ. ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖੇਗੀ।

ਰਿਚਾ ਚੱਢਾ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ

ਰਿਚਾ ਚੱਢਾ ਨੇ ਇਕ ਫਿਲਮੀ ਵੈੱਬ ਪੋਰਟਲ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਇਥੇ ਵੱਡੇ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਫਿਲਮ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਦ ਇੰਡਸਟਰੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਦਮ ਲੜਖੜਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰਿਚਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਚਿਹਰੇ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣੇ ਇੰਡਸਟਰੀ ਤੇ ਸਟੀਰੀਓ ਟਾਈਪ ਟਰੈਂਡ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜਨਾ ਸਾਡੀ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਪਾਰ 'ਚ ਠੀਕ ਹੈ ਖਤਰੇ ਲੈਣੇ ਹਰੇਕ ਦੇ ਵੱਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਪਰ ਸਮਾਂ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਓ। ਖਤਰੇ ਲੈਣੇ ਹੀ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। 'ਗਰਲਜ਼ ਵਿਲ ਬੀ ਗਰਲਜ਼' ਨੂੰ ਰਿਚਾ ਚੱਢਾ ਨੇ ਆਪ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਰਿਚਾ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਨੂੰ ਦੱਖਣ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰਕ ਕਾਮਯਾਬੀ ਤੇ ਖਤਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾ ਕੇ ਚਲਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਕਾਮਯਾਬ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਦੁਬਈ ਦੇ ਹਫਤੇ ਘੁੰਮ ਕੇ ਆਈ ਰਿਚਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਸੂਮ ਨਿੱਕੀ ਬੇਟੀ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਪਤੀ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਦੁਬਈ ਗਈ ਤੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ ਯੂ.ਏ.ਈ. 'ਚ ਤੀਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੰਘ ਗਏ। ਰਿਚਾ ਨੇ ਫਿਲਮੀ ਲੇਖਕ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਗੁੱਸਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੱਢਦੀ ਔਰਤ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਦਿਖਾ ਕੇ ਕਿਹੜੀ ਆਧੁਨਿਕ ਔਰਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਲਪਨਾ ਬੁਰੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਅਸਲ 'ਚ ਰਿਚਾ ਨੇ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ 'ਚ ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੂਕੋਨ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਿਆ, ਜਿਹੜੀ ਖਾਣ-ਪੀਣ-ਧੂਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਗਰੈਜੂਏਟ ਰਿਚਾ ਚੱਢਾ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਗਰਲਜ਼ ਵਿਲ ਬੀ ਗਰਲਜ਼' ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲੇ ਹਨ ਤੇ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਿਚਾ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਸੈਕਸ਼ਨ 375' ਦੀ ਅੱਜ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੀ ਕੁੜੀ ਰਿਚਾ ਚੱਢਾ ਹਾਲਾਂ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਲਗਦੀ ਐਨੀ ਉਮਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਆਖਿਰ 'ਚ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਰਿਚਾ ਇਕ ਫਿਲਮ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਬਣੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਅਭੈ ਦਿਓਲ ਦਾ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਇੰਟਰਵਿਊ ਸੀ ਤੇ ਰਿਚਾ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ ਵੀ ਸਬਬ ਨਾਲ ਅਭੈ ਦਿਓਲ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੀਤੀ। ਵਾਹ! ਕੁਦਰਤ, ਕਹਿੰਦੀ ਰਿਚਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ।

ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਹੈ ਕੰਗਨਾ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਹਰ ਅੰਦਾਜ਼

ਫਿਲਮ 'ਗ੍ਰੇਟ ਗੋਡ ਮਸਤੀ' ਤੋਂ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਕੰਗਨਾ ਸ਼ਰਮਾ ਆਪਣੇ ਬੋਲਡ ਫੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਉਸ ਨੂੰ 'ਦ ਕਪਿਲ ਸ਼ਰਮਾ ਸ਼ੋਅ' ਅਤੇ 'ਤੂ ਸੂਰਜ ਮੈਂ ਸਾਂਝ ਪੀਆ ਜੀ' ਵਰਗੇ ਸ਼ੋਅ ਤੋਂ ਟੀ.ਵੀ. 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਤਾ ਮਿਲੀ। 3 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1989 ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਤੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਪਲੀ-ਵੱਡੀ ਹੋਈ, ਕੰਗਨਾ ਨੇ ਸਾਲ 2012 ਵਿੱਚ ਮਾਡਲਿੰਗ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 2014 ਵਿੱਚ ਉਹ 'ਮਿਸ ਮੈਕਸਿਮ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਿਤਾ' ਵਿੱਚ ਰਨਰ-ਅਪ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕੰਗਨਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਐਂਕਟਿੰਗ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਵਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਅਡਲਟ ਕਾਮੇਡੀ

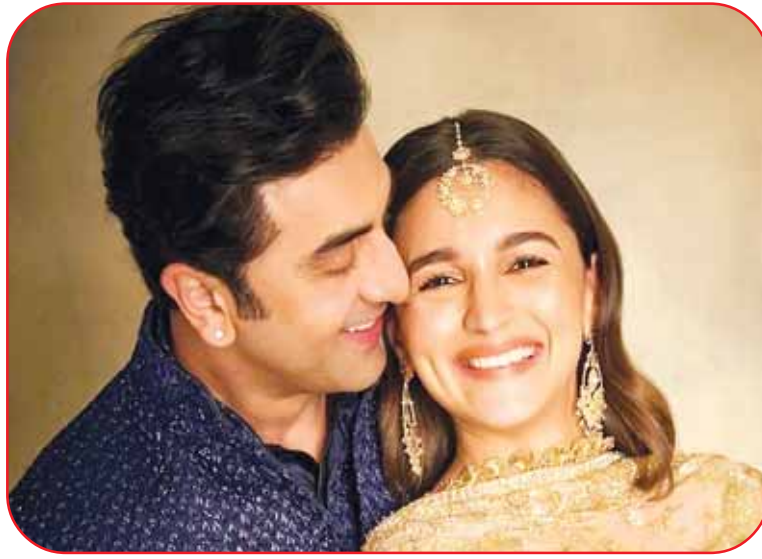
ਫਿਲਮ 'ਗ੍ਰੇਟ ਗੋਡ ਮਸਤੀ' ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਕੰਗਨਾ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਛੋਟਾ ਸੀ ਪਰ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਫਤਾਬ ਸ਼ਿਵਦਾਸਾਨੀ ਦੀ ਸਾਲੀ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਇਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਗਨਾ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਕਾਮੇਡੀ ਫਿਲਮ 'ਰਾਮ ਰਤਨ' (2017) ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਪਰ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਫਿਲਮ ਓਨੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ 'ਯੂਜ਼ਡ' ਅਤੇ 'ਸਾਇਆ-ਏ-ਇਸ਼ਕ' ਦੇ ਨਾਂਅ ਸ਼ਮਿਲ ਹਨ। ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੰਗਨਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ 'ਮੋਨਾ ਹੋਮ ਡਿਲੀਵਰੀ' ਅਤੇ 'ਦ ਕਸੀਨ' ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ 'ਮੋਨਾ ਹੋਮ ਡਿਲੀਵਰੀ' ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਵੇਸਵਾ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਪਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਵੈੱਬ ਸੀਰੀਜ਼ ਲਈ ਉਹ ਬਹੁਤ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਸੰਗੀਤਕ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 'ਤੇਰੇ ਜਿਸਮ-2' ਕਾਫ਼ੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੰਗਨਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਡਾਂਸ ਜ਼ਰੀਏ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ। ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਗਨਾ ਦਾ ਬੋਲਡ ਅੰਦਾਜ਼ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਰਗਰਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਕੰਗਨਾ ਦੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ 2.8 ਮਿਲੀਅਨ ਫਾਲੋਅਰਜ਼ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ

ਰਣਬੀਰ-ਆਲੀਆ ਦੀ 'ਲਵ ਐਂਡ ਵਾਰ'

ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸੰਜੇ ਲੀਲਾ ਭੱਸਾਲੀ ਆਪਣੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਐਕਸ਼ਨ ਭਰਪੂਰ ਫਿਲਮ 'ਲਵ ਐਂਡ ਵਾਰ' ਲੈ ਕੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਰਣਬੀਰ ਕਪੂਰ, ਆਲੀਆ ਭੱਟ ਅਤੇ ਵਿੱਕੀ ਕੌਸ਼ਲ ਇਕੱਠੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ। ਫਿਲਮ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਭਾਵ ਮਾਰਚ 2026 ਨੂੰ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ 'ਚ ਜਾਣ ਲਈ ਟਰੈਕ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਂਝ ਫਿਲਮ ਦੇ ਮਾਰਧਾਤ ਵਾਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਫਿਲਮਾਂਕਣ ਅਗਸਤ ਤਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਫਾਲੋਅਰਜ਼ ਲਈ ਆਏ ਦਿਨ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਕੰਗਨਾ ਦੇ ਫੈਸ਼ਨ ਸੈਸ ਅਤੇ ਸਟਾਈਲ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਪਰਾਜੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਇਕ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਗਨਾ ਪੇਪਰਾਜੀ ਲਈ ਪੇਂਜ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਿਥੇ ਹਾਈ ਹੀਲਜ਼ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਗੜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਧੜੱਕੇ ਕਰਕੇ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਈ। ਕੰਗਨਾ ਦਾ ਇਹ ਡਿੱਗਣ ਵਾਲਾ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਬੜਾ ਵਾਇਰਲ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਧੂਮ-4 ਵਿੱਚ ਦਿਸੇਗੀ ਕਿਆਰਾ

ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੂਕੋਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਚੋਪੜਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੀਸ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਕਿਆਰਾ ਅਡਵਾਨੀ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਨਰਮੰਦ ਮਹਿਲਾ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਹਿਟ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਸਨਅਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥਾਂ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਕਿਆਰਾ ਰਿਤਿਕ ਰੋਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜੂਨੀਅਰ ਐਨ.ਟੀ.ਆਰ. ਦੇ ਨਾਲ ਫਿਲਮ 'ਵਾਰ-2' ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਯਸ਼ਰਾਜ 'ਫਿਲਮ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇਹ ਫਿਲਮ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਆਰਾ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਲਈ ਖਾਸ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਉਹ ਫਿਲਮ ਟਾਕਸਿਕ : ਏ ਫੇਅਰੀ ਟੇਲ ਫਾਰ ਗ੍ਰੇਨ-ਅੱਪਸ' ਅਤੇ 'ਵਾਰ-2' ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਕਿਆਰਾ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਝੋਲੀ

ਵਿੱਚ ਦਿਨੇਸ਼ ਵਿਜ਼ਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਡਰਾਉਣੀ, ਕਾਮੇਡੀ ਫਿਲਮ 'ਸ਼ਕਤੀ ਸਾਲਿਨੀ' ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀ ਖਬਰਾਂ ਹਨ ਕਿ ਯਸ਼ਰਾਜ ਫਿਲਮਜ਼ ਦੇ ਮੁਖੀਆ ਅੱਦਿਤਿਆ ਚੋਪੜਾ ਫ੍ਰੈਂਚਾਈਜ਼ੀ ਫਿਲਮ 'ਧੂਮ-4' ਲਈ ਰਣਬੀਰ ਕਪੂਰ ਨਾਲ ਕਿਆਰਾ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਕਿਆਰਾ ਅਡਵਾਨੀ ਫਿਲਮ 'ਸ਼ਕਤੀ ਸਾਲਿਨੀ' ਅਤੇ 'ਧੂਮ-4' ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਮਾਂ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰੇਗੀ।

ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਕਲੱਬ ਸ਼ਿਕਾਰੋ

ਸ਼ਿਕਾਰੋ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ ਤੇ ਵਾਲੀਬਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ

31 ਮਈ 2025 ਸਥਾਨ: ਬਸੀ ਵੁੱਡਜ਼, ਐਲਕ ਗਰੇਵ ਵਿਲੇਜ

ਮੇਲੇ ਦੇ ਰੂਹ-ਏ-ਰਵਾਂ

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ (ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ) ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘੱਗਰ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਧਨੋਆ ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੋਨਾ ਗਰੇਵਾਲ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਝੱਜ ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ ਲਵ ਮਿਨਹਾਸ ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਜਿੰਦਰ ਬੈਨੀਪਾਲ ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਬਲਜੀਤ ਟਿਵਾਣਾ ਦੀਪਇੰਦਰ ਵਿਰਕ ਹਨੀ ਖੰਗੂੜਾ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ

ਲਖਵਿੰਦਰ ਬਿਹਾਰੀਪੁਰੀਆ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਤੂਰ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਵਾਲੀਬਾਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਇਨਾਮ ਢੀਂਡਸਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਨਾਮ ਸਮਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ

ਸਵ. ਮਿਹਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ

Sharan Kaur CEO, Singh Financing
Ph: 832-604-6905
F: 800-886-4082

www.singhfinancing.com
10206 Fairbanks N. Houston Rd. Houston, TX 77064
Invoice Factoring Services

ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ

ਚੇਅਰਮੈਨ

ਢੀਂਡਸਾ ਬਰਦਰਜ਼ ਬੱਬੂ ਐਪਲਟਨ

ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅਖਾੜਾ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਗਾਇਕ ਕਰਨਗੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ

ਕਮਲਜੀਤ ਘੁਮਾਣ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਿੰਦੀ ਛੀਨਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਕਲੱਬ ਮੈਂਬਰ

ਜਿੰਦੀ ਖੰਗੂੜਾ	ਜਸਵਿੰਦਰ ਗਿੱਲ	ਜੱਸੀ ਸਰੋਤਾ	ਗਗਨ ਬਾਜਵਾ	ਗੋਲਡੀ ਲਾਲੀ	ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਮਰਾ	ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਤੱਖਰ	ਵਿੱਕੀ ਸ਼ੰਮੀਪੁਰੀਆ	ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਗਿੱਲ	ਸ਼ੇਰਾ ਖਾਂਬੜਾ
ਪਾਲੀ ਧਾਲੀਵਾਲ	ਮਿੰਦਰ ਭੱਠਲ	ਜਗਜੀਤ ਨਾਹਲ	ਸੁਖਦੀਪ ਸਿੰਘ	ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਮਠਾੜੂ	ਸੋਨੂੰ ਸਰੋਤਾ	ਨੰਨਾ ਸਰੋਤਾ	ਓਂਕਾਰ ਸਰੋਤਾ	ਜਗਦੀਸ਼ ਸੰਧੂ	ਹਰਬੰਤ ਗਰੇਵਾਲ
ਸੁਖਵੀਰ ਉੱਪਲ	ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਬੱਟੂ	ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ	ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ	ਸੁਰਿੰਦਰ ਭੱਟੀ	ਹਰਕਮਲਦੀਪ ਸਿੰਘ	ਗੁਰਜੀਤ ਸੰਧੂ	ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ	ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ	ਲੱਖਾ ਦਾਖਾ
ਗੁਰਪਾਲ ਸੰਧੂ	ਜੋਤੀ ਸਰੋਤਾ	ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੀ ਸੀ	ਬੰਟੀ ਕਨੋਸ਼ਾ	ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਗਿੱਲ	ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ	ਜਗਦੀਪ ਬਰਿਆਣਾ	ਮਨਦੀਪ ਨਿੱਝਰ	ਗੋਗਾ ਘੁਮਾਣ	ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਗਿੱਲ
ਦੀਪਾ ਹੀਰ									

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਵਿੱਕੀ ਸ਼ੰਮੀਪੁਰੀਆ 215-917-9885
ਬਲਜੀਤ ਟਿਵਾਣਾ 773-469-9384
ਜਤਿੰਦਰ ਖੰਗੂੜਾ 224-381-2830

ਜਿੰਦੀ ਖੰਗੂੜਾ 847-529-1464
ਜਗਜੀਤ ਨਾਹਲ 224-678-4900
ਓਂਕਾਰ ਸਰੋਤਾ 708-745-1815

ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ 847-732-9813
ਜੱਸੀ ਗਿੱਲ 773-759-0433
ਲੱਖਾ ਬਿਹਾਰੀਪੁਰ 630-706-0925